

ramsès II
vị pharaon
vĩ đại nhất

CỔ NGƯ

mùa đông
năm ấy tiếng
dương cầm

TIM NGUYỄN

học tiếng
mẹ đẻ

NGUYỄN HOÀNG QUÝ

tre

khai bút đầu xuân

DU UYÊN

trục ác crinks

VŨ HIẾN

HỒ ĐẮC VŨ

WEEKLY MAGAZINE, INC.

Phát hành Thứ Năm hàng tuần tại
Dallas-Fort Worth và các vùng phụ cận

Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044

Điện thoại: 972-675-4383

Thực hiện

Nguyễn Trang - Nhật Hoàng
Đinh Yên Thảo

Biên tập

Nguyễn Xuân Thiệp
Hoàng Đình Nam
Trần Văn Cát

Dịch thuật

Bảo Sơn - Phạm H Nghị

Cố vấn pháp lý

Luật Sư **Cao Quang Ánh**
2439 Manhattan Blvd., #302
Harvey, LA 70058

Luật sư đại diện

Arthurine Kamphaus, MBA, J.D.
(Luật sư **Anh Thư**)

1140 E. Pioneer Parkway; Ste. 300
Arlington, TX 76010
Cell: 623-341-8835 . Fax: 817-394-0505

Layout Director

Bảo Huân

Layout & Art Designers

Đỗ Thọ
Băng Dương - Trần Huyền
Hồ Tú - Nguyễn Hiếu- Lê Mi

Phụ trách kỹ thuật & website

Trần Huyền - Huỳnh Huy - Đỗ Anh

Hoạ sĩ

Bảo Huân - Hoàng Tường
CAN - Nguyễn Thắm

Quảng cáo

Nancy - H. Danh - Hương Lan
972-675-4383
817-421-1400

Muốn làm đại diện Trẻ?

Trẻ cần đại diện khắp nơi
trong và ngoài nước Mỹ.

Điều kiện dễ dàng, thoải mái.

Xin liên lạc:

972-675-4383
(giờ TX -CT time- xin gặp cô Kim)

email:dallas@trenews.net
website: www.baotreonline.com

Báo Trẻ đã có đại diện và đang phát hành
tại các thành phố, tiểu bang:

TRẺ DALLAS

Tel: 972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: dallas@trenews.net
info@trenews.net

Địa chỉ: 3202 N Shiloh Rd,
Garland TX 75044

TRẺ HOUSTON

Tel: 281-978-4735
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 11210 Bellaire Blvd. #143
Houston, TX 77072

TRẺ FLORIDA

Nguyễn Tinh
Tel: 407-948-2012
407-894-5111
407-897-1114
Fax: 407-894-6190
Email: florida@trenews.net
Địa chỉ: 302 S. Graham Ave,
Orlando, FL 32803

TRẺ GEORGIA

Nguyễn Tân
Tel: 770-755-5420
Fax: 404-704-0358
Email: georgia@trenews.net
Địa chỉ: Tre Georgia Magazine
6000 Dawson Blvd, Suite F
Norcross GA 30093

TRẺ NORTH CAROLINA

704.550-3103

TRẺ SOUTH CAROLINA

843.353-2288

TRẺ ALABAMA

205.277-6597

TRẺ TENNESSEE

901.300-2399

TRẺ BILOXI-MS

228.205-0337

TRẺ AUSTIN - SAN ANTONIO

Tel: 512-692-6172
210-858-6114
972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: info@trenews.net

TRẺ LOUISIANA

Tel: 504-324-2090/972-675-4383
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd
Garland, TX 75044

Với sự cộng tác của

■ Nguyễn Thị Thanh Dương ■ Hải Vân ■ Ngọc Linh ■ Lê Hùng ■ LS
Robert Mullins ■ Phạm Thành Châu (VA) ■ Trần Mộng Tú (WA) ■ Nam
Lộc (CA) ■ Tim Nguyễn ■ Như Sao ■ Triều Giang ■ TS Bùi Thanh Liêm
(FL) ■ Bùi Quang Tuấn ■ Huy Đạo ■ Gia Bảo ■ Lê Minh Hải (CA) ■
Tướng Năng Tiến (CA) ■ Trùng Dương ■ Tạ Phong Tần ■ Thi Hạnh (NA-
UY) ■ BS Trần Lý Lê ■ Hoàng Nhất Phương ■ Thanh Dũng ■ Dương
Hùng ■ Angie Hồ Quang ■ Thiên Hương ■ Hồ Đắc Vũ (MA) ■ Andy
Nguyễn ■ Đặng Mỹ Hạnh ■ Hoàng Nga ■ Lương Thứ Trung ■ Trịnh
Thanh Thủy (CA) ■ Đoàn Xuân Thu (ÚC) ■ Trangdài Glassey-Trảnguyễn
(CA) ■ Lê Kung Diễm ■ Đào Duy Hoà (Úc) ■ Huỳnh Thực Vy (VN) ■
Thanh Tú ■ Sean Bảo ■ Thái Bảo (FL) ■ Phạm Ngũ Yên (TX) ■ Chiêu
Ấn (Canada) ■ Việt Phương ■ Trần Vũ ■ Vũ Thị Thanh Mai ■ Ban Mai
(VN) ■ Trịnh Cung ■ Diệu Cô Nương ■ Trang Nguyễn ■ Nguyễn Hưng
Quốc ■ Triệu Minh ■ Phương Nghi ■ Linh Đỗ ■ Hoàng Nam Sơn ■ Hạnh
Việt ■ Gió Đồng Nội ■ Lưu Vỹ Bửu ■ Hoàng Long ■ Phạm Thị Hoài
(Đức) ■ p324530 ■ Hương Giang ■ Hoàng Hương ■ Vũ Hiến ■ Ngân
Bình ■ Đào thị Thanh Tuyền ■ Mai Hoàng ■ Đinh Tiến Đạo ■ LS Anh Thư
■ Ian Bui ■ Du Uyên ■ Cổ Ngự ■ Cẩm Giang ■ Lệ Trung ■ Khánh
Trường ■ Lê Hữu ■ Thanh Thư ■ Thạch Thảo ■ Kim Loan (Canada) ■
Hải Di Nguyen (Anh) ■ Vũ Thành ■ LS Dương Như Nguyễn ■ Vương Mộng
Long -K20 ■ BS Phạm Hồng Sơn (Pháp) ■ Lê Chiêu Giang (CA) ■ Ngô
Nguyễn Dũng (Đức) ■ Đặng Mai Lan (Pháp) ■ Hoàng Vũ ■ Tiểu Lục
Thần Phong (VN) ■ Trần Hoàng Vy (TX) ■ Lưu Huỳnh (VN) ■ Hai Quê

LUU Ý: Tác giả chịu trách nhiệm về nội dung và hình ảnh trong bài viết gửi cho Trẻ, và nội dung không nhất thiết thể hiện
quan điểm của TRẺ. (Authors are completely responsible for their articles, including content and any photos. Contents
reflect the view of the authors and not necessarily that of Tre Magazine)

Thân chủ quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung và pháp luật trong quảng cáo của mình.

Mọi thay đổi về quảng cáo những trang bên trong xin gọi trước ngày Chủ Nhật, phần giấy láng (glossy) xin gọi trước một
tuần. Ngưng quảng cáo xin báo trước 2 tuần.

Tất cả các mẫu layout, design đều thuộc bản quyền của Trẻ.

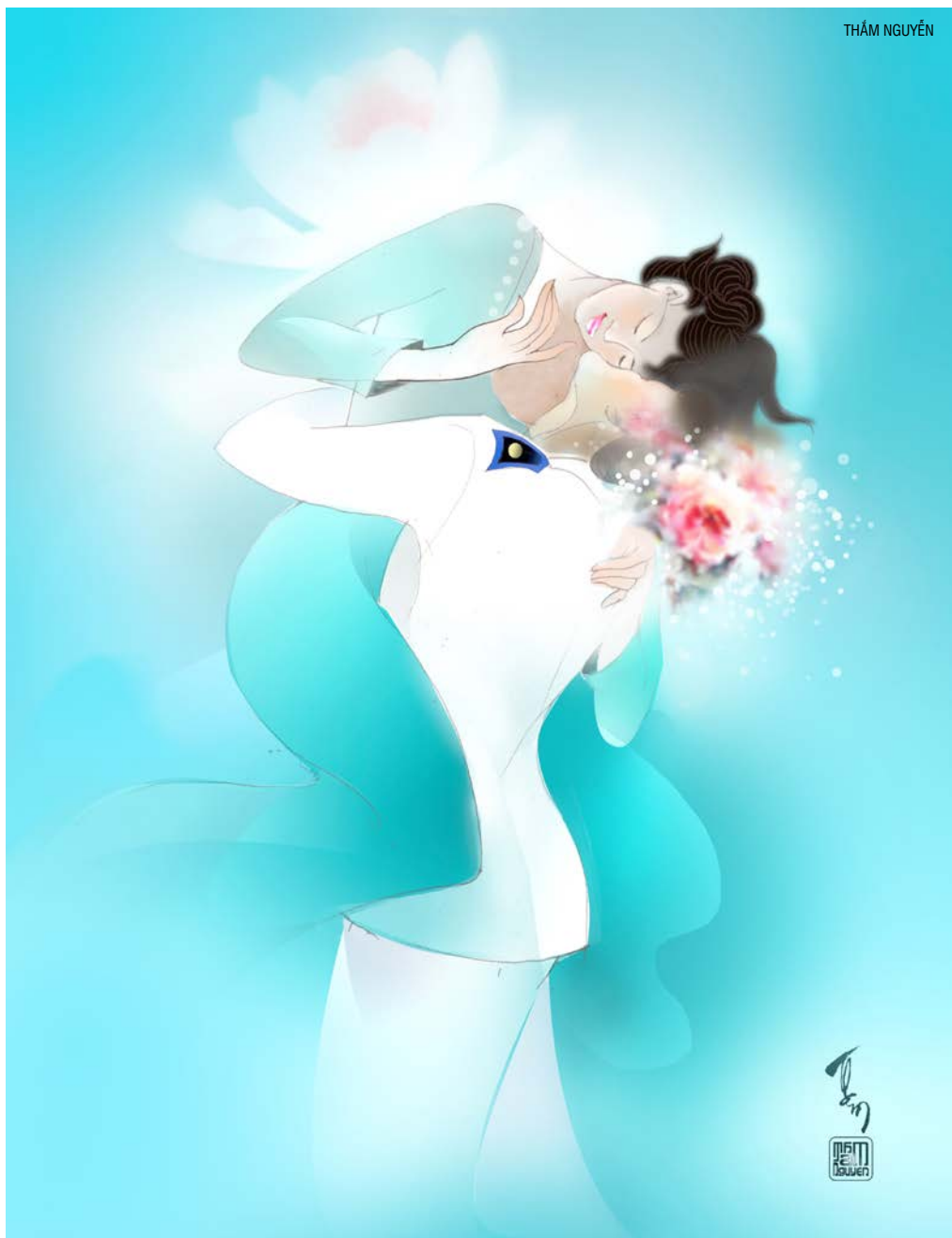
mục lục

4	NHỮNG BÔNG HOA CUỘC SỐNG
6	GHI NHẬN TRONG TUẦN
9	
10	
14	BÊN LỀ THỂ THAO
16	BÊN TÁCH CÀ PHÊ
18	LƯỢT DI TRÚ
20	MỤC THUẾ VỤ
23	MIẾNG NHÀ QUAN
24	DUYÊN SÀI GÒN
27	PHÚC LỢI XÃ HỘI
28	GIAO TIẾP
29	TRANG PHỤ NỮ
30	TRUYỆN NGẮN
34	
38	SỔ TAY KHÁCH HÀNG
39	Kiến thức phổ thông
40	
42	ĐIỆN ẢNH
45	MẸO VẬT
46	
50	THỜI TRANG
52	TRANG THƠ
54	BẠN CÓ BIẾT
55	Y TẾ & ĐỜI SỐNG
56	PHIẾM
58	FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ
59	Ơ-RÊ-KA
60	
64	THẾ GIỚI QUANH TA
65	NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT
66	
72	CÁI NHÀ CỦA TA
74	SẢN PHẨM MỚI
75	CHUYỆN KHÓ TIN NHƯNG CÓ THẬT
76	
80	
84	TRONG HẦM RƯỢU
88	
92	TÀI LIỆU VĂN HỌC
96	MỖI TUẦN 1 CON SỐ
98	ĐỌC BÁO VIỆT NAM
102	SỔ TAY THƯỜNG DÂN
107	CÂU LẠC BỘ TIỂU LÂM

Như Sao	Trên bến tàu
Vũ Hiến	Trục ác CRINKs
Mộc Mạc	Tin tốt lành
Nhật Quang	Những quốc gia chi bạo cho quốc phòng 2023
Trê Sưu Tầm	
Tim Nguyễn	Mùa đông năm ấy tiếng dương cầm...
Lê Minh Hải	Nhìn lại năm 2023
Nguyễn Đài Thi	
Bánh Bèo	
Du Uyên	Khai bút đầu năm
Cindy Thu Hoàng	
Minh Hải	Ở chỗ đông người
Tiêu Huyền	Tiền mãn kinh
Trần thị Nhật Hưng	Cậu bé mang tuổi Thìn
Nguyễn Hoàng Quý	Học tiếng mẹ đẻ
Hạnh Việt	Để giữ ấm trong mùa Đông
Phượng Nghi	Tại sao như vậy?
Tạ Phong Tân	Lan man cà phê Mỹ, cà phê Việt
Phiên An	Golden Globes 2024
Hoàng Hương	Ngộ độc Vitamin D
Tiểu Lục Thần Phong	Tạo tác tượng Phật
Diệu Cô Nương	Vóc dáng thay đổi
Nguyễn Hữu Nhật	
Hoàng Vũ	Khi bạn ăn nhiều mì gói
Triệu Minh	Vài câu hỏi
Đoàn Xuân Thu	Tèo con!
Du Face	
Trê sưu tầm	Cộng hòa không giống cộng sản
Thạch Thảo	Las Vegas ngày nay
Dương Hùng	Nghệ sĩ tranh tường Banksy
Bảo Sơn	Chuẩn bị cho xe trong mùa đông
Hồ Đắc Vũ	Amish là ai?
Thiên Hương	Giữ ấm Greenhouse
Bảo Sơn	
Trê sưu tầm	
Cổ Ngư	Ramsès II vị pharaon vĩ đại nhất
Ngân Bình	Còn đó chữ Duyên
Trần Vũ	Thất bại trong hòa bình
Nam Lộc	Mỗi gia đình, một Thương Phế Binh
Nguyễn Tr. Trung Huy	Bộ sưu tập trọn vẹn 12 năm tạp chí Văn
Trê	
B. Tuyên	
Tưởng Năng Tiến	Dương Trung Quốc
Trê cười	

Không có cuộc đón tiếp nào cảm động bằng đón người thân yêu trở về từ một cuộc chiến. Nó càng cảm động và thơ mộng hơn nữa khi diễn ra đầy bất ngờ ở một bến tàu mà người trở về không hề hay biết. Những giọt lệ những nụ cười trên bến giang đầu ấy là một lời chúc phúc muôn vàn tốt đẹp. Hôm nay nhân ngày cuối năm, Như Sao xin gửi đến bạn bè câu chuyện sau đây để đón chào xuân mới.

NS

Trên bến tàu

NHƯ SAO

Hôm ấy mùa rét năm 1945. Tôi đứng trên bến tàu ở Tacoma, WA cùng với bao người chờ đợi khác. Mặc dầu các cô trong Hội Hồng Thập Tự đã mang

cho mỗi người một ly cà phê nóng và cặp gang tay giữ ấm nhưng chúng tôi vẫn đứng sát vào cái thùng phuy đốt lửa sưởi để tránh ngọn gió biển cắt da.

Vừa đứng run, tôi vừa cho tay vào túi lấy cái thư

nhà nát ra đọc lại -mà có lẽ tôi đọc tới cả trăm lần rồi. “*Chiến tranh chấm dứt rồi. Anh sẽ trở về với em*”.

Thế là chàng trung úy Robert Marks của tôi vẫn còn sống và đang từ Seoul trở về. Ôi, thời gian

chia cách đã quá lâu rồi và tôi không còn tin ở điều tốt đẹp này nữa.

Bức thư được gửi tới tay tôi ở Seattle nơi tôi đang cư ngụ và làm việc, cách xa Tacoma tới 50 dặm. Tôi cảm thấy nhẹ nhõm, vui mừng và phấn khởi. Các cô làm trong căn cứ Ft Lawton với tôi đều chia sẻ niềm vui lớn lao này. 3 năm dài dằng dặc với bao nỗi cô đơn, mất ngủ và sợ hãi phải nhận được mẫu “Thương tiếc báo tin”, 3 năm ác mộng ấy đã trôi qua. Trần qua trở lại, tôi thắc mắc với ý nghĩ mình sẽ làm gì khi Bob từ chiếc Oscaloosa xuất hiện trên cầu tàu?

Thế rồi bỗng một sĩ quan ở căn cứ Ft. Lawton kéo tôi qua một bên, nói: *“Chúng tôi đã sắp xếp một cuộc tiếp đón Bob ở Tacoma đây bất ngờ và ngạc nhiên. Cô sẽ có mặt ở đó khi anh ấy đặt chân lại trên nước Mỹ lần đầu tiên.”*

Buổi sáng ngày Bob trở về, tôi và người tài xế rời Ft Lawton thật sớm để có mặt ở Tacoma trước nhiều giờ. Tôi đang đứng trên cầu tàu mơ mộng về tương lai mà tôi với Bob

sẽ cùng chia sẻ, thì bất thành lình một chiếc tàu kéo rúc lên hai hồi còi ngắn làm tôi tỉnh giấc mơ. Tôi nhìn những chiếc tàu kéo bé xíu kéo chiếc chiến hạm to kênh vào cảng nằm nghỉ bình yên.

Chiếc Oscaloosa đã cập bến và chồng tôi được trở về.

Trong khi đó ... Ở trên tàu, bạn bè của Bob giấu kín những việc sẽ xảy ra trên bến tàu. Do đó, khi tôi kiên nhẫn chờ đợi trên bến thì Bob ở sâu dưới lòng tàu đang chậm rãi và kỹ lưỡng xếp lại cái túi ngủ. Anh chăm chú vào công việc, về sau anh cho tôi biết như thế, cho đến nỗi anh không nghe bất cứ một điều gì liên quan đến mình, và anh đã rất đổi ngạc nhiên khi một trong những người bạn thân kéo anh xuống và bảo anh đến trình diện chỉ huy trưởng.

“Anh sắp rời tàu đấy nhé,” vị chỉ huy trưởng thông báo.

“Tôi ư?” Bob ngạc nhiên hỏi.

“Đúng vậy, chính anh” chỉ huy trưởng trả lời. *“Anh chuẩn bị đi lấy giấy tờ và cả quân trang nữa*

nhé.”

Bob đi sắp xếp lại đồ đạc và thắc mắc không hiểu chuyện gì sẽ xảy ra. Khi cái búng cầu tàu được hạ xuống, thì đã có một đám binh sĩ đứng lặng yên trên boong tàu nhìn. Trong khi đó từ trên bến tàu tôi và các sĩ quan bạn bè đang căng mắt chờ đợi. Chỉ còn nghe tiếng những lượn sóng đập vào thân tàu.

Rồi bỗng nhiên cửa mở và Bob -Bob của tôi- hiện ra. Anh trông gầy, da ửng hồng vì uống thuốc ngừa sốt rét rừng. Tim tôi vẫn tiếp tục đập cuồng loạn. Đây chính là thời khắc tôi chờ đợi đã bao năm, cái thời khắc chạy tới đón chồng và ôm nhau khóc cười cùng một lúc. Vậy mà không hiểu vì lý do gì tôi đứng yên bất động. Bất động y như màn hình đang chiếu bỗng ngưng lại giữa chừng.

Bob thông thả bước xuống cầu tàu. Rồi anh nhìn thấy tôi và vội vã chạy tới, túi đeo lưng chệch qua một bên. Anh ôm chầm lấy tôi, cười lớn tiếng và quay tôi tấp trên mặt tôi. Tôi ôm

anh miết, nước mắt chảy xuống thay lời. Các binh sĩ trên boong tàu cũng điên cuồng reo mừng và ca hát *“Margaret và Bob kìa! Margaret và Bob! Ôi, đã quá lâu rồi họ xa nhau!”*

Chúng tôi ôm nhau quá lâu cho tới nỗi những người chung quanh mỉm cười, rồi nhún vai, trở lại với công việc.

Nhân viên tình nguyện của Hội Hồng Thập Tự, cố nén những giọt nước mắt, chạy ủa ra mang theo những ly cà phê nóng. Cuối cùng Bob buông tôi ra, bưng ly cà phê, hớp một ngụm và nói: *“Đây là ly cà phê đầu tiên tôi được uống lại sau nhiều năm.”*

Chúng tôi đứng với nhau trên cầu tàu, miệng cắn những miếng bánh doughnuts có mùi quế trong tiết trời băng giá buổi sớm mai. Tay cầm tay và mỉm cười thật trong sáng. Chỉ là những cử chỉ giản dị, bình thường nhưng âu yếm xúc động biết bao. Thế là hai đứa chúng tôi đã đoàn viên trở lại sau bao năm xa cách.

NS

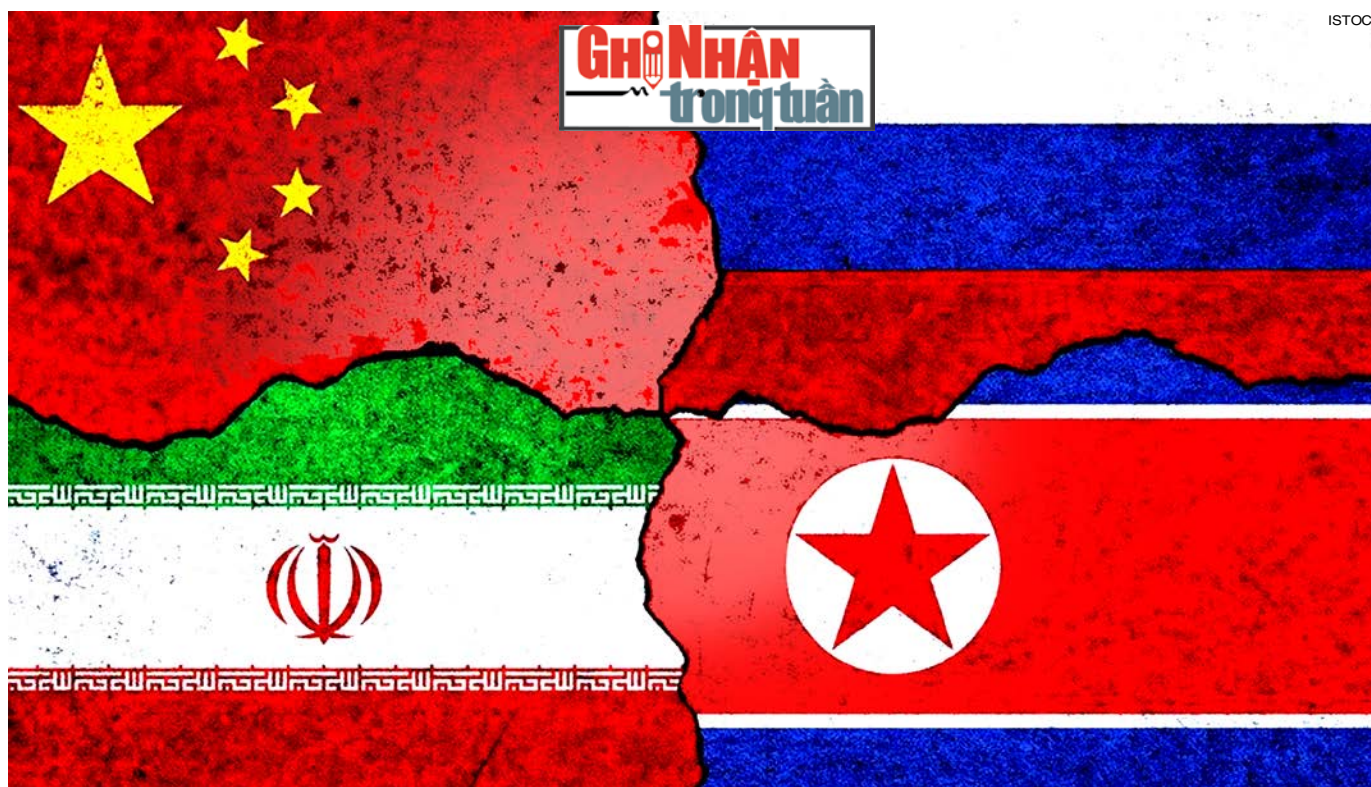
(THEO MARGARET BROWN MARKS)

giữ trẻ ... share phòng ... cái gì cũng có, mà sao thiếu món chuột rang muối vậy chời?

sang tiệm ... tìm thợ ...

tre PHƯƠNG TIỆN TÌM KIẾM TỐT NHẤT...

Trục ác CRINKs

Cuộc chiến Ukraine sắp sửa bước qua năm thứ ba và chưa thấy có dấu hiệu là sẽ chấm dứt trong năm 2024. Tuy nhiên, ảnh hưởng của nó đối với trật tự thế giới trong thời điểm hiện tại đã thấy rõ, ít ra là về phía Nga trong một liên minh mới.

VŨ HIẾN
ARLINGTON, TX

Tháng 9 vừa qua, nhà độc tài Kim Jong Un là thượng khách của Tổng thống Vladimir Putin trong chuyến viếng thăm Nga. Sau đó không lâu, những chuyến xe lửa chở đầy đạn pháo của Bắc Hàn được chuyển tới cho binh lính Nga ở Ukraine – theo ước tính của Hoa Kỳ, có thể lên tới một triệu quả đạn, gấp gần ba lần số lượng mà các quốc gia Châu Âu có thể cung cấp cho Ukraine trong cả năm.

Một đồng minh quan trọng khác của Nga là Tổng thống Ebrahim Raisi của Iran đã ghé thăm điện Kremlin

tháng 12 vừa qua. Đạn được và máy bay không người lái của Iran đóng một vai trò quan trọng trong kế hoạch quân sự của Nga trong cuộc chiến Ukraine. Để đổi lại, Iran muốn mua máy bay và hệ thống phòng không hiện đại của Nga, và nếu điều này xảy ra sẽ khiến Hoa Kỳ hoặc Israel gặp khó khăn hơn trong việc tấn công Iran và các mục tiêu trong chương trình phát triển hạt nhân của nước này.

Trục ác xưa và nay

Năm 2002, trong bài diễn văn về tình hình liên bang sau vụ khủng bố tấn công 9/11, Tổng thống George W.

Bush đã sử dụng cụm từ “trục ác” (axis of evil) để nói tới 3 quốc gia Bắc Hàn, Iran và Iraq. Ý tưởng này vào thời điểm đó đã bị nhiều người chế giễu. Nhưng nay, một trục ác mới vừa thành hình bao gồm Moscow, Tehran và Bình Nhưỡng đang trở thành một thực tế địa chính trị – và với một nước Nga theo đuổi chính sách gây nhiễu loạn đứng ở trung tâm, trục ác này đang gây ra mối đe dọa ngày càng lớn đối với Washington và các quốc gia dân chủ đồng minh của Hoa Kỳ.

Trung Quốc, một quốc

gia độc tài khác, có mối quan hệ thân thiện với trục Nga-Iran-Bắc Hàn nhưng chưa tham gia về mặt quân sự - mặc dù điều này có thể xảy ra trong tương lai gần, nếu như phương Tây không thể giải quyết được những vấn đề nội bộ và quyết tâm hơn trong việc hỗ trợ cho Ukraine.

Trong thời gian gần đây, các nhà làm chính sách phương Tây đang ngày càng nói nhiều tới sự liên kết của nhóm các quốc gia độc tài chuyên chế nói trên bằng một từ viết tắt mới: CRINKs, kết hợp bởi các mẫu tự đầu trong tiếng Anh để chỉ Trung Quốc (China), Nga (Russia), Iran và Bắc Hàn (North Korea). Những quốc gia này ngày càng tỏ ra liên kết quan điểm và chính sách của họ không chỉ với Ukraine mà còn với các cuộc khủng hoảng khác để đối đầu với Hoa Kỳ, chẳng hạn như cuộc xung đột ở Gaza.

Chính sách Nga trước và sau

Thời Tổng thống George W. Bush cách đây hai thập niên, Nga đã tự xác nhận vị trí của họ như một cường quốc toàn cầu có trách nhiệm và hợp tác với Hoa Kỳ và các quốc gia phương Tây khác trong việc kiểm soát các hành vi của Iran và Bắc Hàn. Thậm chí kể cả sau khi xâm chiếm và sáp nhập

Kim Jong Un trong chuyến viếng thăm Nga tháng 9 - AP

Crimea năm 2014 vẫn đóng vai trò hỗ trợ trong việc kiểm chế tham vọng hạt nhân của Iran. Cho đến năm 2017, Nga cũng đã bỏ phiếu thông qua các biện pháp cấm vận của Hội đồng Bảo an Liên Hiệp Quốc đối với Bắc Hàn.

Nhưng kể từ khi cuộc xâm lược Ukraine đầu năm 2022 bị thất bại và các quốc gia phương Tây

quyết định đổ tiền bạc và vũ khí hỗ trợ cho chính phủ Ukraine, chính sách của Moscow đã thay đổi. Với việc Nga bị tê liệt bởi các lệnh cấm vận của phương Tây, ông Putin đã quay sang hai quốc gia bất hảo kia để có thể hỗ trợ quân sự cho Nga trong khi họ cũng rất khao khát nhận được sự hỗ trợ về kỹ thuật quốc phòng từ Nga.

Ngành kỹ nghệ quốc phòng của Iran nói chung từ lâu đã hợp tác với Bắc Hàn và nhận được sự hỗ trợ kỹ thuật từ quốc gia này. Tuy nhiên, Nga có những vũ khí mà Bắc Hàn không có. Điểm yếu nhất của Iran là họ thiếu chiến đấu cơ hiện đại và gần đây đã ký thỏa thuận mua loại máy bay Su-35 của Nga.

Trong khi Liên Xô trước đây từng là đồng minh của Bắc Hàn, nhưng kể từ năm 1991 sau khi Liên Xô tan rã, mối quan hệ đó trở nên lạnh nhạt. Nhưng vào mùa hè vừa qua, quân đội Nga phải đối mặt với tình trạng

Máy bay không người lái của Iran trong cuộc chiến Ukraine - GETTY IMAGES

thiếu đạn dược và mất đi lợi thế pháo binh áp đảo trên chiến trường, ông Putin đã tìm tới sự trợ giúp của Bắc Hàn.

Vào tháng 7 vừa qua, chỉ vài tuần sau khi cuộc phản công của Ukraine bắt đầu, Bộ trưởng Quốc phòng Nga Sergei Shoigu đã tới Bình Nhưỡng. Tại một cuộc diễn binh lớn, người ta thấy hình ảnh ông Shoigu đứng cạnh Kim Jong Un khi đoàn quân diễn hành đi qua. Khi Kim thực hiện chuyến thăm kéo dài một tuần tới vùng Viễn Đông của Nga hai tháng sau đó, ông ta đã nhận được sự tiếp đãi long trọng - trái ngược với sự tiếp đón tương đối lạnh lùng mà chính Kim nhận được trong chuyến thăm trước đó vào năm 2019.

Một liên minh lỏng lẻo

Có điều là những sự hợp tác nói trên không hoàn toàn phù hợp với

quyền lợi của Bắc Kinh. Trung Quốc, không giống như Nga, Bắc Hàn hay Iran, có nền kinh tế phụ thuộc vào thương mại toàn cầu. Ít nhất, ngay vào thời điểm hiện tại, Trung Quốc không muốn làm tổn hại thêm mối quan hệ với Hoa Kỳ hoặc Châu Âu – là một trong những lý do khiến Tập Cận Bình từ chối cung cấp vũ khí cho Nga. Bắc Kinh cũng tỏ ra cảnh giác với việc Nga xâm phạm vào mối quan hệ được xem như là đặc quyền của họ với Bắc Hàn.

Theo nhận định của nhà nghiên cứu Victor Cha thuộc Trung tâm Nghiên cứu Quốc tế và Chiến lược (CSIS), việc Nga kéo bán đảo Triều Tiên vào trong cuộc chiến Ukraine sẽ không có lợi cho Trung Quốc vì điều này chỉ khiến cho mối quan hệ Hoa Kỳ, Nhật Bản và Nam Hàn thắt chặt hơn và gây thêm khó khăn cho

chính sách của Trung Quốc trong khu vực.

Cho đến nay vẫn chưa rõ chính xác Bắc Hàn đã nhận được gì từ Nga. Bình Nhưỡng vừa phóng thành công vệ tinh do thám đầu tiên vào cuối tháng 11 sau nhiều lần gặp thất bại, là một thành tựu mà các giới chức Hoa Kỳ cho rằng có thể là nhờ kết quả từ sự hỗ trợ về kỹ thuật của Nga. Nhưng cho đến nay không có bằng chứng nào cho thấy Nga đang chia sẻ với Bắc Hàn các kỹ thuật tàu ngầm và hỏa tiễn đạn đạo mà Kim Jong Un rất muốn có.

Nga cần đạn pháo, nhưng để đổi lại, Nga không nhất thiết phải giúp Bắc Hàn với những kỹ thuật quân sự tiên tiến. Nga vẫn có thể giúp Bắc Hàn bằng những thứ khác như hỗ trợ tài chính, viện trợ thực phẩm và năng lượng – là những thứ Bắc Hàn

cũng đang thiếu trầm trọng.

Một nhận định khác còn cho rằng ý tưởng về việc Nga có thể cung cấp những kỹ thuật quân sự tân tiến cho Bắc Hàn là do Nga cố tình khơi dậy như một con bài tẩy chính trị để nhằm đe dọa Nam Hàn và Nhật Bản rằng họ sẽ phải chịu hậu quả nếu như hai nước này tiếp tục ủng hộ lệnh cấm vận và hỗ trợ cho Ukraine.

Một điều quan trọng là trục ác CRINKs nói trên cho tới nay chỉ là sự hợp tác cấp thời do hoàn cảnh tạo nên chứ không hẳn có một mục tiêu và chiến lược lâu dài, và chưa có hiệp ước nào được ký kết nên khó có thể đứng vững lâu. Không như những liên minh khác từ các quốc gia tự do dân chủ như bộ tứ Quads (Hoa Kỳ, Úc, Nhật Bản, Ấn Độ), AUKUS (Úc, Anh Quốc, Hoa Kỳ), Five Eyes (Hoa Kỳ, Anh Quốc, Canada, Úc và Tân Tây Lan), NATO – đã có những hiệp ước và thoả thuận hợp tác được ký kết và một mục tiêu chung là bảo vệ nền tự do dân chủ trên thế giới.

VH

Tập và Putin tại điện Kremlin tháng 3 năm 2023 - GETTY IMAGES

BẢO HUÂN

Tin tốt lành

MỘC MẠC

Một anh sinh viên vừa tốt nghiệp đại học chưa có việc làm đã tham dự một cuộc thi sáng tạo chuyên ngành do liên hiệp các trường đại học trong cả nước tổ chức. Anh vất vả vượt qua các đối thủ, mỹ mãn giành được giải nhất. Phần thưởng cho anh là một món tiền khá lớn, giúp ích cho tương lai anh rất nhiều.

Sau khi rời hội trường và trốn nhanh khỏi ánh đèn camera của báo giới, anh vào bãi xe ra về. Bất ngờ một phụ nữ tiến đến gần anh. Bà nghẹn ngào: Chú ơi, Chúc mừng chú, thật vinh dự cho chú đã đạt được giải nhất trong cuộc thi khó khăn này. Tôi có một chuyện muốn nói với chú nhưng không biết có tiện không. Nếu chú có con nhỏ chú mới hiểu được điều tôi sắp nói. Con của tôi đang bị ung thư nặng nằm trong bệnh viện, nếu không có một khoản tiền lớn đến như vậy...

“Thế bác cần bao nhiêu?” - Anh sinh viên nhìn bà hỏi, lòng cảm thông thật sự.

Sau khi nghe người phụ nữ kể hết sự việc, anh liền rút phong bì đựng số tiền vừa được thưởng và trao hết cho bà: Cầu mong cho con bác qua được hiểm nguy.

- Cảm ơn chú, không biết tôi phải lấy gì mà đền ơn chú đây.

Nói rồi người phụ nữ với vẻ xúc động quỳ quả bước ra cổng. Vài ngày sau anh có dịp quay lại trường. Một người trông thấy liền tiến tới hỏi: Có người kể với tôi rằng tối hôm trước anh có gặp một người phụ nữ sau cuộc thi và anh đã cho bà ấy tiền để chữa bệnh cho đứa con sắp chết của bà ấy, phải không?

Người thanh niên gật đầu xác nhận.

- Vậy thì tôi phải báo với anh tin này để anh biết. Bà ta là một tay lừa đảo thật sự đấy. Bà ta chẳng có đứa con nào bị bệnh sắp chết cả. Anh cả tin quá! Anh bị lừa rồi, anh bạn ạ!

Một thoáng im lặng, anh thanh niên hỏi lại: Có thật là không có đứa bé nào bị bệnh gần chết cả, đúng không?

- Đúng vậy. Tôi bảo đảm là như thế, - người đàn ông quả quyết.

- Ô, đó là tin tốt lành nhất trong ngày mà tôi được biết đấy, chúng ta nên ăn mừng vì không có đứa trẻ nào phải chết cả.

Những quốc gia **chỉ bao** cho **quốc phòng** **2023**

Tân binh Thổ Nhĩ Kỳ tập trận

NHẬT QUANG

Thế giới đang bình an bỗng phút chốc biến thành lò lửa kinh hoàng như địa ngục: Nga bất ngờ tấn công Ukraine rồi mới đây Israel đập nhau với Hamas tanh bành trên lãnh thổ Palestine.

Sự yên bình của nhân loại dường như luôn âm ỉ một cơn bão tố, quốc gia nào cũng âm thầm mài dao chuốt kiếm chuẩn bị cho chiến tranh, để phòng những láng giềng thiếu thân thiện.

Mời bạn điểm qua một số quốc gia chỉ cho quốc phòng nhiều nhất trên thế giới trong năm 2023, xếp từ bậc thấp nhất 25 đến 1.

KỲ 3 - Các vị trí trước đây, theo thứ tự gồm: 25. Đức, 24. Thái Lan, 23. Đài Loan, 22. Saudi Arabia, 21. Tây Ban Nha, 20. Poland, 19. Việt Nam, 18. Israel, 17. Iran, 16. Úc, 15. Ukraine

14

Ai Cập

Quân đội Ai Cập đứng đầu danh sách các nước Ả Rập. Đứng trong 10 quốc gia hàng đầu về khả năng quân sự toàn cầu.

Quân đội Ai Cập

Ai Cập có khoảng 300,000 quân hiện dịch và 375,000 quân dự bị. Sở hữu 1,000 máy bay quân sự, trong đó có cả F-15, F-16 của Mỹ và các máy bay MIG của Nga.

Do chính sách bang giao đa chiều, vũ khí Ai Cập trang bị hơi loạn xà ngầu, từ Mỹ, Nga, Pháp, Trung Quốc, Ý, Ukraine và Anh.

13

Indonesia

Indonesia đứng hạng 5 thế giới về lực lượng sẵn sàng tham gia quân

12

Brazil

Brazil là quốc gia có số phi trường nhiều thứ

đội, cụ thể là trong năm 2023, hơn 112 triệu người Indonesia đủ điều kiện nhập ngũ, chiếm 40.7% trong tổng dân số 279 triệu người, đông dân thứ 4 thế giới và cũng là quốc gia có số dân theo Hồi giáo lớn nhất trên thế giới.

Indonesia chi 1% cho quốc phòng năm 2023 khoảng 10 tỉ đô la, gồm 600 xe tăng, 470 máy bay chiến đấu các loại, 200 máy bay trực thăng. 200 tàu hải quân, 4 tàu ngầm.

Lính Mỹ (trái) huấn luyện cùng lính Indonesia

Quân đội Brazil

nhì thế giới với 4,000 sân bay lớn nhỏ. Ngoài ra Brazil còn có đến 17 cảng biển thuận tiện.

Brazil có 40.3% dân số đủ “tiêu chuẩn” nhập

ngũ, khoảng hơn 87 triệu người.

Brazil chi 2% GDP cho quốc phòng, chừng 20 tỉ đô la. “Tài sản” quân đội hiện có 300,000 quân

hiện dịch, 1,300,000 dự bị và có thể tuyển mộ thêm 50 triệu quân trong “tích tặc”. Đồ nghề tác chiến của Brazil gồm 500 máy bay, 200 trực

thăng, 200 tàu chiến, 1 hàng không mẫu hạm và 7 tàu ngầm.

11

Thổ Nhĩ Kỳ

Các nhà phân tích quân sự cho biết Thổ Nhĩ Kỳ là một cường quốc quân sự đang lên. Thổ Nhĩ Kỳ (Turkey) được xếp trong top 10 trên thế giới. Với 1,500 máy bay quân sự, 15 tàu ngầm. Ngoài ra Thổ Nhĩ Kỳ là một trong 5 quốc gia thành viên NATO tiếp nhận vũ khí hạch nhân của Mỹ như một phần của thỏa thuận chia sẻ kỹ thuật quân sự. Thổ Nhĩ Kỳ khá hào

Lính Thổ Nhĩ Kỳ thực tập tải thương

phóng trong chỉ tiêu quốc phòng với 2.1% GDP (khoảng \$16 tỉ đô).

Điểm đặc biệt của Thổ Nhĩ Kỳ là giao du kiểu “hắc bạch lưỡng diện” nên thường được sử dụng làm quốc gia đệm phân giữa các thế lực đối đầu trên thế giới.

10

Ý

Ý cũng nằm trong top 10 những quốc gia có “số má” về quân sự. Hiện nay Ý đang nung cho quốc phòng mỗi năm khoảng 31 tỉ đô la, tương đương 1.5%GDP.

Lính Ý

Diện tích nước Ý tương đương Việt Nam nhưng dân số chỉ bằng khoảng phân nửa. Quân số của Ý khá mỏng, hiện dịch khoảng 150,000 quân, dự bị khoảng 20,000, tuy nhiên khi cấp bách, Ý có thể qư thêm 13 triệu.

Ý đang sở hữu trên 1,200 máy bay chiến đấu, trên 200 tàu chiến, 8 tàu ngầm, 2 hàng không mẫu hạm.

(còn tiếp)

Các xạ thủ Ý tại thao trường

Người Mỹ có văn hóa “cho đi”, đồng nghĩa làm từ thiện. Có người sau khi thành công, đã cống hiến toàn bộ tài sản mình cho xã hội để giúp đỡ người nghèo. Họ có thể hiến tặng cho cộng đồng địa phương, cho đất nước hoặc rải khắp thế giới. Một số ngôi sao trên thế giới cũng đồng hành. Sau đây là gương mặt một vài thể thao gia tiêu biểu không ngần ngại rót hầu bao cho những người kém may mắn ...

Tài+đức trong thể thao

Ronda Rousey

Trên sàn đấu võ thuật tự do UFC, Rousey là một nữ võ sĩ xinh đẹp nhưng hung hăng, hăm hốt. Nữ võ sĩ bất khả chiến bại này bất ngờ lật gong trước một võ sĩ “đồng hương” Holly Holm và biến mất trên võ đài.

Tuy nhiên cô vẫn tiếp tục âm thầm góp tiền cho dịch vụ Didi Hirsch 501c3 để hỗ trợ các bệnh nhân bị nghiện ngập, bị tâm thần hay ngược đãi ...

Michael Phelps

Lực sĩ bơi lội Michael Phelps (Mỹ) là một hình tượng vĩ đại nhất Olympic, giữ kỷ lục thế giới với 23 chiếc huy chương Olympic, gồm 13 vàng.

Phelps thành lập một quỹ tổ chức từ thiện tên “The Michael Phelps Foundation’s IM Program” đã đến với hơn 100,000 người trên toàn thế giới. Trong đó, anh đặc biệt lưu tâm đầu tư, giúp đỡ tài chánh cho các tiềm năng bơi lội để theo đuổi giấc mơ Olympics trên toàn cầu.

Đứa nào nhìn ngon hơn mình đây ta?

Ronda Rousey

Michael Phelps

Neymar

Neymar là một siêu sao bóng tròn của Brazil, nhưng không mấy khi ở nhà vì quanh năm đá thuê cho những câu lạc bộ nước ngoài, mới nhất là Paris Saint-Germain (Pháp) và tạm dừng chân ở Saudi Arabia trong màu áo đội Al Hilal Saudi

Neymar tài trợ một chương trình mang nước sạch đến cho những vùng hẻo lánh của Brazil. Ngoài ra anh nhận tài trợ “nuôi” 2,400 em có hoàn cảnh khó khăn ở quê nhà.

Ndamukong Suh

Ndamukong Suh là hậu vệ của đội football Philadelphia. Từng đánh 3 trận Super Bowls: Super Bowl LIII, Super Bowl LV và Super Bowl LVII. Suh nổi tiếng là lực sĩ hào phóng bậc nhất.

Anh tặng trường đại học cũ University of Nebraska 2.6 triệu đô la và 100 chiếc iPads mới keng. Khi biết trường tiểu học hồi nhỏ của anh đang hụt ngân sách xây sân vận động, Suh ký check \$250,000 ủng hộ. Có lần anh nghe tin trường Frederick Douglass College Preparatory Academy bị kẻ trộm khoảng trụi. Anh xung phong “đền” mọi thứ, từ đồng phục, trang thiết bị, máy vi tính v.v.

Ndamukong Suh cùng vợ và các con

Cristiano Ronaldo

Ronaldo là cầu thủ bóng tròn lừng danh người Bồ Đào Nha (Portugal), anh từng tặng toàn bộ tiền thưởng Champions League trị giá 600,000 Euro cho từ thiện. Anh cũng là người gây xôn xao khi tự nguyện tặng 83,000 đô la để giúp phẫu thuật não cho một em bé 10 tuổi. Ronaldo cũng tài trợ cho một trung tâm điều trị ung thư tại Bồ Đào Nha. Anh đã chi tiền để một em bé 9 tuổi bị ung thư được cứu sống. Ronaldo cũng bán chiếc giày vàng năm 2011 để sung vào quỹ từ thiện. Khi nhận được lời khen tặng, Ronaldo cười nói “Mọi thứ chỉ mới bắt đầu ...”

Cristiano Ronaldo

Russell Wilson

Wilson, quarterback của đội Denver Broncos có rất nhiều chiến tích lừng lẫy, trong đó có trận tranh vô địch Super Bowl champion (XLVIII); giải Walter Payton NFL Man of the Year (2020).

Wilson dành phần lớn thời gian rảnh để thăm trẻ em tại Bệnh viện Nhi đồng Seattle (Seattle Children's Hospital). Trong đợt đại dịch Covid-19 vừa qua, anh đã hợp tác với tổ chức “Feeding America” và “Wheels Up” cung cấp 10 triệu bữa ăn cho các gia đình khó khăn.

Russell Wilson dành nhiều thời gian thăm các em tại bệnh viện

TIM NGUYỄN
GARLAND, TX.

Mùa đông năm ấy tiếng dương cầm...

Mới đây, trong lúc lang thang trên Youtube, tình cờ Tim Nguyễn được xem một đoạn phim ngắn nhan đề Warsaw 1939 với tiếng dương cầm tấu bản *Nocturne* của Chopin. Mở đầu là cảnh đường phố đông vui nhộn nhịp của thủ đô Warsaw - Balan. Tiếp ngay sau đó là cảnh đổ nát, trốn chạy xen lẫn lửa cháy, tuyết rơi. Có cả cuộc hạ sát tập thể từng người một bằng súng ngắn do sĩ quan Đức Quốc Xã thực hiện. Ôi, tiếng dương cầm vẫn vang lên trong đổ nát, bi thương. Rồi hình ảnh một căn nhà hoang vắng hiện lên với cảnh người nghệ sĩ dương cầm đi tìm từng hộp thức ăn dưới đôi mắt của viên sĩ quan Đức. Tất cả đã đưa Tim về lại với ca từ khúc hát *Em ơi, Hà Nội Phố* của Phú Quang:

*Em ơi, Hà Nội phố
Ta còn em mùi hoàng lan
Ta còn em mùi hoa sữa
Con đường vắng rì rào cơn mưa nhỏ
Ai đó chờ ai tóc xoa vai mềm*

*Ta còn em cây bàng mờ côi mùa đông
Ta còn em nóc phố mờ côi mùa đông
Mảnh trắng mờ côi mùa đông
Mùa đông năm ấy. tiếng dương cầm trong ngôi nhà đổ*

Vâng. Khởi đầu cho bài viết của mình về người nhạc sĩ piano của thành Warsaw, kẻ này phải mượn ca từ trong bài “Em Ơi, Hà Nội Phố” của nhạc sĩ Phú Quang để

Phim *The Pianist* của đạo diễn Roman Polanski

làm nổi bật một điều. Đó là âm nhạc. Ôi, mùa đông năm ấy / Tiếng dương cầm trong ngôi nhà đổ... Tiếng đàn dương cầm của nhà soạn nhạc, nhạc sĩ Wladyslaw Szpilman trong phim *The Pianist* của nhà đạo diễn đầy tài năng và tai tiếng – Roman Polanski. “The Pianist” từng đoạt 3 Oscar năm 2002 về tài tử chính xuất sắc nhất (Adrien Brody trong vai W. Szpilman), đạo diễn xuất sắc nhất và kịch bản phim hay nhất.

Một lần nữa, trong không khí mùa đông lạnh giá, Nguyễn xin trở lại với bài viết ngày nào về *The Pianist* và chiến tranh và âm nhạc của loài người. Cuốn phim kể chuyện một gia đình ở Warszawa, Ba Lan, bị tan nát vì thảm họa Đức Quốc Xã ở những năm đầu của thập niên 40. Người nghệ sĩ dương cầm Szpilman đã đi qua tầng tầng địa ngục: Cha mẹ, anh chị em cùng với vô số người dân vô tội của xứ Ba Lan bị đánh đập hoặc bắn chết giữa lòng thành phố hoặc bị bức hại trong trại tập trung. Riêng Szpilman, nhờ may mắn, được đưa vào làm công việc khổ sai trong toán sản xuất rồi sau đó nhờ đôi vợ chồng nghệ sĩ Ba Lan cứu thoát. Cuốn phim đầy âm thanh và cuồng nộ với những hình ảnh thảm khốc khiến người xem bàng hoàng đau đớn, nhiều lúc tim thất lại đến nghẹn thở. Riêng kẻ này đặc biệt xúc động với những sequences cuối cùng của cuốn phim, xúc động đến rưng rưng nước mắt. Đây là nét nhân bản tạo thành giá trị của tác phẩm. Lúc bấy giờ, cả thành phố Warszawa chìm trong đổ nát, hoang vắng. Szpilman chạy trốn từ ngôi nhà này sang ngôi nhà khác, đói khát và lạnh cóng

cùng với những thương tích tưởng chừng có thể lấy đi mạng sống của anh bất cứ lúc nào. Anh phải đi sục sạo tìm chút thực phẩm còn sót lại để cầm hơi. Một hôm đang tìm cách đục một hộp đồ ăn, nhìn lên, Szpilman rụng rời thấy một viên sĩ quan Đức Quốc Xã đứng trước mặt mình. Viên sĩ quan hỏi anh làm gì ở đây và biết được Szpilman là nhà soạn nhạc và danh thủ dương cầm lừng danh của xứ Ba Lan. Là người có học và yêu âm nhạc, nghệ thuật, viên sĩ quan đưa Szpilman qua một phòng bên, chỉ chiếc dương cầm đầy bụi và những mảnh vỡ, bảo anh đánh đàn. Ngồi trước chiếc dương cầm như trước người yêu thất tán vừa tìm lại được, Szpilman xúc động nghẹn ngào. Rồi những âm thanh vang lên trong căn nhà đổ, vang lên như lửa reo, suối chảy trong khi ngoài trời bông tuyết bay trên gạch đá của những ngôi nhà mặt trăng. Có vậy sao, trong cảnh địa ngục a tỳ này, còn có được âm nhạc sao, nghĩa là còn có chút hạnh phúc và hy vọng. Viên sĩ quan của phía thù địch đứng lặng người nghe tiếng đàn của Szpilman vang lên thánh thót, có lúc tuôn chảy như đường chim bay, khi âm âm như giông tố đi qua bầu trời. Kể từ bữa

đó, viên sĩ quan Đức đầy nhân ái tìm cách tiếp tế thực phẩm cho Szpilman, giúp anh sống dậy. Rồi Hồng quân Nga tiến vào giải phóng Ba Lan. Binh lính, sĩ quan Đức trở thành những kẻ bị truy đuổi.

Viên sĩ quan Đức cùng với các chiến hữu của ông bị bắt nhốt vào một khu tập trung. Ông nhắn tin cho Szpilman biết. Trong những năm tháng sau đó, khi thành phố Warszawa và toàn thể Ba Lan được giải phóng, Szpilman cố công đi tìm viên sĩ quan đầy nhân ái đã cứu mạng sống của mình, và cứu âm nhạc của loài người, nhưng anh đã hoàn toàn thất vọng. Cuối cùng, những hàng chữ kết thúc tấn bi kịch có tiếng dương cầm cho biết viên sĩ quan, có tên là Hosenfield, đã chết trong trại tù Liên Xô.

Bạn thơ của tôi ơi,

Kết thúc phim buồn quá, phải không bạn? Ôi, mùa đông năm ấy tiếng dương cầm trong ngôi nhà đổ. Vâng ít ra, trong cảnh địa ngục ấy còn có tiếng dương cầm, và trong những giờ phút tuyệt vọng nhất, nghệ thuật cũng đã đem đến cho chúng ta sự ấm áp và cứu rỗi.

TN

Mục Di Trú và Thăng Tiến Đời Sống do Văn Phòng tham vấn di trú Robert Mullins International đảm trách hằng tuần, nhằm cập nhật tin tức và phát huy kiến thức di trú, rất hữu ích cho quý vị quan tâm đến việc bảo lãnh thân nhân. Chủ đề trên đây cũng được thảo luận trực tiếp trên trang nhà www.rmiodp.com vào mỗi tối thứ Tư, từ 7:00-8:00 giờ, hoặc phát thanh và phát hình 24/24 trên www.facebook.com/rmiodp

Nhìn lại năm 2023

LÊ MINH HẢI
SAN JOSE, CA

2023: NĂM CỦA CUỘC KHỦNG HOẢNG DI DÂN

Chính sách di dân luôn là một vấn đề nóng bỏng trong nhiều thế hệ ở Hoa Kỳ và trên toàn thế giới. Làn sóng người đi bằng đường bộ hoặc đường biển vào năm 2023 vẫn tiếp tục tăng, gây ra những cuộc khủng hoảng từ nơi này đến nơi khác.

Những tranh cãi về chính sách di dân đã dẫn đến những xung đột chính trị trong nước và xung đột về ngoại giao.

Các quan chức của IOM (International Organization for Migration-Tổ chức Di dân Quốc tế) nói với Liên Hợp Quốc rằng hơn một nửa số vụ bị buộc phải “di tản trong nước”, với tổng số 32.6 triệu người vào năm ngoái, là do các sự kiện liên quan đến khí hậu.

Các cuộc chiến tranh, như cuộc xâm lược của Nga đối với Ukraine và cuộc xung đột giữa Israel và Hamas, đã khiến nhiều người tìm kiếm cuộc sống tốt hơn ở một đất nước mới và làm căng thẳng ở nơi họ đến.

Dưới đây là một số lộ tuyến di dân, nơi có các cuộc khủng hoảng dữ dội vào năm 2023:

- Biên giới Mỹ-Mexico
- EU và Vương quốc Anh
- Giữa phía Nam và phía Nam - Các quốc gia giáp ranh với các khu vực xung đột, như Uganda, nằm dọc theo cả Nam Sudan và Cộng hòa Dân chủ Congo

NHỮNG CÂU CHUYỆN VỀ DÂN DI CƯ NĂM 2023

Năm 2023 chứng kiến những người di dân có những đóng góp và nỗ lực để giúp đỡ người tị nạn và những chuyện khác. Dưới đây là những câu chuyện di dân truyền cảm hứng nhất năm 2023.

Thiếu niên di dân Ethiopia giành giải thưởng khoa học về việc chống lại bệnh ung thư.

Heman Bekele di dân đến Mỹ từ Ethiopia khi mới 4 tuổi. Chỉ 10 năm sau, 3M (3M Young Scientist Challenge) đã trao cho Heman giải thưởng Nhà khoa học trẻ hàng đầu của Mỹ.

Đến với MIT và Entrepreneur từ Mexico. Maria Telleria di dân đến Mỹ từ Mexico khi còn là một thiếu nữ. Chưa đầy 5 năm sau khi đến Mỹ, Maria được nhận vào MIT, nơi cô lấy bằng Tiến sĩ về kỹ thuật cơ khí và sau này trở thành một

doanh nhân thành công. Công ty do cô đồng sáng lập, Canvas, đã phát triển một robot sử dụng trí tuệ nhân tạo để tăng cường sự an toàn và năng suất của công nhân khi sản xuất loại vách khô không dùng vữa (drywall).

Giải Oscar và giấc mơ Mỹ. Gia đình Quan Kế Huy chạy trốn khỏi Việt Nam sau khi cộng sản tiếp quản và trở thành người tị nạn, cuối cùng được tái định cư ở California. Năm 2023, anh đoạt giải Oscar cho Nam tài tử phụ xuất sắc nhất với vai người chồng trong bộ phim đình đám Everything Everywhere All at Once. *“Hành trình của tôi bắt đầu trên một chiếc thuyền. Tôi đã trải qua một năm trong trại tị nạn. Và bằng một cách nào đó, tôi cuối cùng được có mặt ở đây, trên sân khấu lớn nhất Hollywood”,* Quan Kế Huy nói.

Phấn khích của giải đấu lớn. Elly De La Cruz sinh ra ở Dominica, ra mắt lần đầu vào năm 2023 và chỉ trong vòng 1 tháng được mệnh danh là “người đàn ông ly kỳ nhất trong môn bóng chày-The most thrilling man in baseball”.

Đoạn video quay cảnh Elly De La Cruz chỉ mất 30 giây để cướp chốt thứ hai, chốt thứ ba và sau đó là bàn thắng trong trận đấu với Milwaukee Brewers đã trở thành một cảm giác mạnh.

Cô ấy đã đứng lên chống lại Đức Quốc Xã trong khi rất ít người làm được. Khi còn là một phụ nữ trẻ trong Thế chiến thứ hai, Traute Lafrenz đã trở thành thành

viên của White Rose, một nhóm nhỏ gồm chủ yếu là sinh viên, viết và phân phát "Flyer" tố cáo chiến tranh, chế độ Đức Quốc Xã và việc giết hại người Do Thái. Năm 2019, bà được tặng Huân chương Công trạng của Đức. Bà di dân sang Mỹ vào năm 1947. Traute Lafrenz, thành viên cuối cùng còn sống của White Rose, qua đời ở South Carolina ở tuổi 103.

Giúp người Do Thái thoát khỏi Đức Quốc Xã. Carl Laemmle di dân sang Mỹ từ Đức năm 17 tuổi với 50 Mỹ kim trong túi. Ông thành lập Universal Pictures vào năm 1912.

Vào những năm 1930, ông Laemmle hành động một mình để cứu khoảng 300 gia đình Do Thái và nhiều gia đình khác thoát khỏi quê hương ông. Ông đã ký các bản bảo trợ tài chính cho các cá nhân, bảo đảm việc làm cho họ, cung cấp chỗ ăn chỗ ở và thậm chí ký quỹ tương đương 21 triệu Mỹ kim để bảo đảm bạn bè và người thân sẽ không bị coi là gánh nặng xã hội và có thể rời Đức đến Hoa Kỳ.

LMH

Mục Thuế Vụ

NGUYỄN ĐÀI THI

Cô Nguyễn Đài Thi là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Cô có bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Với hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô Đài Thi đã từng kiểm toán (audit) thuế doanh nghiệp và cá nhân. Khi làm việc cho Bộ Tổng Thanh Tra Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thi rất rành rẽ về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Cô thường xuyên chia sẻ các đề tài thuế vụ qua các đài radio và TV tại Dallas. Trê hân hạnh được cùng cô Đài Thi cộng tác để hướng dẫn đồng hương về luật thuế liên bang và giải đáp các vấn đề rắc rối với Sở Thuế. Độc giả ở khắp nơi có thể gửi thư bưu điện hoặc email cho tòa soạn Trê, ghi chú “Mục Thuế Vụ”.

Email: bientap@trenews.net

Nhắn tin (text only) câu hỏi đến

469-328-3453

hoặc gửi thư về tòa soạn:

**3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044**

HỎI: Chào cô Đài Thi, tôi 70 tuổi, ly dị và chỉ có một đứa con đã lập gia đình ở riêng. Tôi có vài thắc mắc xin cô vui lòng giúp. Tôi có một căn nhà đã trả nợ hết. Khi tôi mua chỉ có mình tôi đứng tên, còn vợ là người thừa hưởng.

- Tôi không có di chúc, vậy khi tôi mất, người vợ đã ly dị có được lãnh căn nhà không?

- Nếu tôi chỉ muốn để lại căn nhà cho vợ chồng đứa con thì tôi cần làm di chúc phải không?

- Nếu tôi tự làm di chúc (viết tay và ký tên) và đưa cho con tôi giữ thì có giá trị như ra luật sư không?

- Sau này nếu con tôi được hưởng căn nhà thì cháu phải khai báo và đóng thuế như thế nào?

Chân thành cảm ơn cô, và chúc cô cùng gia quyến năm mới sức khỏe và bình an.

ĐÁP: Xin thưa, trong các câu hỏi của ông, chỉ có câu 4 là liên quan đến thuế, còn các câu kia thì liên quan đến luật thừa kế.

Luật thừa kế không phải là lãnh vực chuyên môn của tôi. Tôi sẽ cố gắng chia sẻ những gì cá nhân tôi hiểu biết, nhưng ông nên gặp luật sư hoặc dịch vụ chuyên về “estate planning”, tạm dịch là “kế hoạch phân phối tài sản”. Kế hoạch này có thể không cần di chúc, nhưng cần làm một số

giấy tờ khác, và phải làm càng sớm càng tốt, không nên đợi đến khi lớn tuổi vì bất cứ chuyện gì có thể xảy ra. Hơn nữa, mục đích chính của sự lên kế hoạch trước là để chuyển tài sản nhanh và ít tốn kém, không phải thông qua thủ tục “probate” chứng minh rườm rà tốn kém của chính phủ.

1. Ông nói rằng căn nhà do ông đứng tên và người vợ cũ có quyền thừa hưởng. Tôi không hiểu quyền thừa hưởng ở đây là gì. Theo luật ở Texas, khi còn trong hôn nhân, đa số tài sản của vợ hoặc của chồng là tài sản chung, trừ khi có ký giấy thỏa thuận đặc biệt. Khi ly dị, tài sản chia chác như thế nào đều có ghi rõ trong giấy tờ ly dị (divorce decree) mà tòa đã chứng nhận. Ông hãy xem kỹ lại nhé, và phải tuân theo lệnh tòa chứ không thể tự ý sửa đổi.

2. Sau khi xem kỹ lại giấy tờ ly dị tòa đã chứng, nếu ông được hoàn toàn sở hữu căn nhà thì ông có thể cho bất cứ ai thừa hưởng căn nhà khi ông mất. Nếu chỉ làm duy nhất tờ di chúc, thì người thừa hưởng sẽ nhận được căn nhà, nhưng phải trải qua thủ tục rườm rà khoảng 2 năm, và tốn kém ít nhất là 10 phần trăm tiền lệ phí luật sư do tòa chỉ định. Cho nên, nếu lên kế hoạch

trước như tôi đã nói trên, thì căn nhà sẽ chuyển tên qua cho người thừa hưởng nhanh chóng và hầu như chẳng tốn kém gì ngoài vài trăm đồng tiền giấy tờ chuyển tên.

3. Di chúc viết tay hay do luật sư làm có thể có giá trị như nhau, miễn sao hội đủ những chi tiết cần thiết do luật tiểu bang quy định.

4. Nếu con của ông thừa hưởng căn nhà sau khi ông mất, thì cháu không phải khai báo hay khai thuế gì cả. Chỉ khi nào cháu bán căn nhà đó có lời thì mới phải khai thuế và trả thuế trên số tiền lợi nhuận. Ví dụ như ngày cháu thừa hưởng căn nhà thì giá trị theo thị trường là 300,000 Mỹ kim (bất kể giá ông mua trước đây là bao nhiêu). Nếu cháu không dọn vào nhà ở, và bán đi được \$400,000 sau khi đã trừ chi phí và giấy tờ, xem như cháu lời được \$100,000, thì cháu phải khai thuế và trả thuế trên số lời \$100,000. Giả sử như vợ chồng cháu dọn vào nhà ở ít nhất 2 năm, thì khi bán cháu được miễn thuế lên đến \$500,000. Có nghĩa là nếu cháu bán được \$800,000 thì sẽ được miễn thuế hoàn toàn (giá bán \$800,000 – giá vốn \$300,000 = lợi nhuận \$500,000 miễn thuế).

HỎI: Cách đây 2 năm, tôi có bán một building bất động sản và lời được 250,000 đô la. Tuy nhiên người mua không có khả năng trả dứt cho nên tôi đồng ý cho họ trả góp 5 năm, và tiền lãi suất mỗi năm là 10 phần trăm. Hai năm qua họ đã trả góp hàng tháng đầy đủ. Còn 3 năm nữa sẽ trả xong hết. Khi tôi đi khai thuế ở chỗ CPA người Việt có hơn 20 năm kinh nghiệm, cô ta giải thích rằng tôi không phải khai số tiền đã nhận được trong 2 năm qua, mà hãy chờ đến khi nào nhận được đầy đủ hết số tiền còn thiếu rồi mới khai thuế và trả thuế một lần luôn. Tôi cảm thấy có cái gì đó không ổn và sợ bị Sở Thuế phạt. Cô CPA nói rằng nếu tôi bị phạt thì tôi trả tiền phạt, có gì đâu mà lo. Xin cô Đài Thi cho tôi biết rằng tôi lo lắng có quá đáng không? Tôi không dám thay đổi người làm thuế vì người CPA này đã làm thuế cho tôi nhiều năm qua và tôi sợ cô ta không chịu đưa cho tôi tất cả các giấy thuế của tôi để tôi đưa cho người làm thuế khác. Cám ơn cô Đài Thi.

ĐÁP: Thưa ông, tôi buồn khi nhận được câu hỏi của ông. Buồn vì thấy ông thật sự quan tâm đến việc thuế vụ và muốn khai thuế đúng hạn và đúng luật, nhưng lại gặp phải dịch vụ khai thuế không màng đến hậu quả của sự sai trái hoặc thiếu chuyên môn của họ. Mà việc ông bị Sở Thuế phạt

thì chắc chắn là điều sẽ xảy ra.

Theo luật thuế thì năm nào đứng riêng năm đó, không có chuyện năm này khai bù cho những năm kia. Khi ông bán bất kỳ cái gì có lời và ông nhận trả góp, thì ông phải chia tiền lợi nhuận theo tỷ lệ và khai thuế số tỷ lệ lợi nhuận đó hàng năm. Rất tiếc người CPA của ông không biết luật thuế này. Chẳng những cô ta không khai thuế đúng, mà còn dừng dừng trước việc ông sẽ bị phạt.

Riêng về bất động sản, thông thường khi mua bán đều làm giấy tờ chuyển nhượng sở hữu tại các văn phòng chuyên về Title. Các văn phòng này bắt buộc phải báo cho Sở Thuế về giá tiền ông đã bán building. Họ không cần biết giá ông mua trước đây là bao nhiêu và ông lời lỗ như thế nào. Sở Thuế đã biết ông có số tiền bán building này, cho nên nếu ông không khai thuế thì chắc chắn họ sẽ tìm đến ông, vấn đề chỉ là thời gian.

Nếu thật sự người làm thuế cho ông có bằng CPA, thì ông hãy yên tâm là cô ta sẽ phải đưa giấy tờ thuế của ông để ông muốn làm gì thì làm, ngay cả để chuyển qua cho dịch vụ khai thuế khác. Những người có

bằng CPA, EA, và luật sư đều phải giao lại giấy tờ cho khách hàng khi khách hàng đòi hỏi, vì đó là luật bắt buộc nếu họ muốn tiếp tục giữ bằng.

Hai năm trước ông bán building tuy lời được 250,000 đô la, nhưng ông nhận trả góp 5 năm, thì xem như mỗi năm ông lời được \$50,000 ($250,000/5 = 50,000$). Cộng thêm vào đó, mỗi năm ông thu được lãi suất ít nhất là 5,000 ($50,000 \times 10\% = 5,000$).

Trong hai năm qua, đáng lý ra mỗi năm ông phải khai thuế số tiền thu nhập \$55,000 ($50,000$ lợi nhuận + $5,000$ lãi suất). Đằng này ông không khai thuế đồng nào, thì số tiền phạt tội trả thuế trễ là 5% mỗi tháng, cộng thêm tiền lãi suất khoảng 9% mỗi năm, và còn phải trả tiền phạt tội cầu thả là 20%.

Để càng lâu tiền phạt càng tăng. Ông thử tính sơ qua thì sẽ thấy rằng số tiền phạt sẽ rất nặng nếu ông chờ đến hết 5 năm khi ông đã nhận được tiền trả góp đầy đủ. Tôi thành thật khuyên ông nên khai thuế lại cho hai năm qua, càng sớm càng tốt, để tiền phạt không tăng nữa. Và từ đây trở đi nên khai thuế hàng năm cho đến khi thu được hết số tiền trả góp.

NDT

VÉ ĐI VIỆT NAM

TUẦN LỄ TỪ

11-01-2024 - 17-01-2024

TÊN HÀNG	STOP	TẠI	GIÁ TIỀN
CHINA AIRLINES	2	LAX, TPE	\$1.367
CATHAY/QATAR	2	ORD, HKG	\$1.434
CATHAY/AMERICAN	2	ORD, HKG	\$1.434
CATHAY/JAPAN	2	ORD, HKG	\$1.470
EVA AIR	2	SEA, TPE	\$1.586
AMERICAN/UNITED	2	LAX, ICN	\$1.596
ASIANA AIRLINES	2	LAX, ICN	\$1.596
CATHAY/AMERICAN	2	ORD, HKG	\$1.616
VIETNAM/ JAPAN	1	SFO	\$1,661

*Giá vé thay đổi trong ngày
*Mỗi tiểu bang có giá khác nhau

TỈ GIÁ HỐI ĐOẠI

NGOẠI TỆ	VIỆT NAM
ĐÔ LA MỸ	\$24,160 VN ĐỒNG
EURO	\$25,911 VN ĐỒNG
ĐÔ LA CANADA	\$17,769 VN ĐỒNG
ĐÔ LA ÚC	\$15,885 VN ĐỒNG
YEN NHẬT	\$163.19 VN ĐỒNG
TIỀN US	NGOẠI TỆ
1USD	144,696 YEN NHẬT
	0.91338 EURO
	0.75846 BẢNG ANH
	1.33433 CANADA
	0.84917 THỤY SĨ

Ngày nay trong lịch sử

11/1/1908

Ngày 11 tháng 1 năm 1908, Tổng thống Hoa Kỳ Theodore Roosevelt tuyên bố Grand Canyon là di tích quốc gia và nói: "Hãy để kỳ quan thiên nhiên này được giữ nguyên. Đừng động tay động chân vào, vì không bao giờ bạn có thể thay thế hay sửa chữa được."

12/1/1932

Ngày 12 tháng 1 năm 1932, Hattie Wyatt Caraway của Arkansas là phụ nữ đầu tiên được bầu vào Thượng viện Hoa Kỳ. Bà đã được bổ nhiệm thay thế cho người chồng đã qua đời của mình.

13/1/1794

Ngày 13 tháng 1 năm 1794, cờ Mỹ thêm 2 ngôi sao cho 2 tiểu bang mới gia nhập là Kentucky và Vermont, thành 15 ngôi sao và 13 sọc. Trước kia, Hiệp Chúng Quốc Mỹ dự định thêm sọc mỗi khi có tiểu bang mới gia nhập nhưng xem ra không ổn. Do vậy chỉ giữ 13 sọc cố định biểu tượng cho 13 tiểu bang đầu tiên gồm: Connecticut, Delaware, Georgia, Maryland, Massachusetts, New Hampshire, New Jersey, New York, North Carolina, Pennsylvania, Rhode Island, South Carolina, và Virginia.

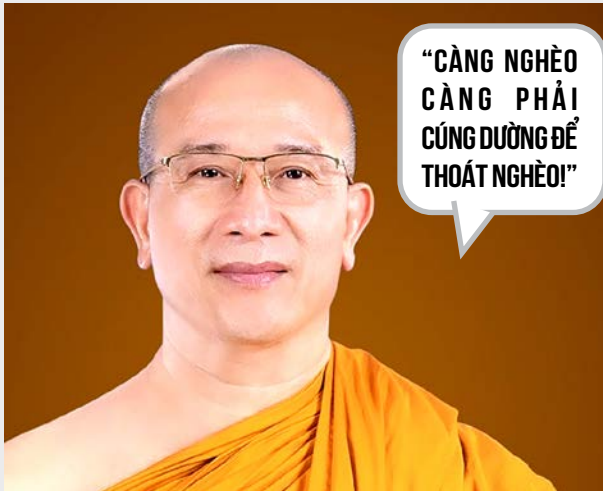

BÁNH BÈO

LỜI GIỚI THIỆU: Những phát biểu của những người lãnh đạo, đôi khi được xem là chân lý, lời vàng thược ngọc. TT Nguyễn Văn Thiệu nổi tiếng với câu “Đừng nghe những gì CS nói, mà hãy nhìn những gì CS làm”. Lãnh đạo CSVN cũng phát biểu rất nhiều, được dân mạng xem như “thước đo” về khả năng của họ. Mời bạn theo dõi chọn lọc của Bánh Bèo...

Câu chuyện “xá lợi tóc” của Đức Phật được chùa Ba Vàng vẽ ra cho hàng vạn Phật tử bỏ tiền tới chiêm bái chưa là nổi ô nhục lớn nhất của nền Phật giáo trong nước hiện nay - khi vẫn tồn tại những tên trọc đầu ăn trên ngồi trước, đại diện Phật giáo VN như vậy:

Thích Trúc Thái Minh
trụ trì chùa Ba Vàng ở tỉnh Quảng Ninh

Thích Nhật Từ
Phó Viện trưởng Thường trực Học viện Phật giáo VN
Trụ trì chùa Giác Ngộ

Bộ Nội vụ CSVN vừa nghĩ ra một “tiêu chuẩn” lạ lùng đó “thứ trưởng, giám đốc sở là phải không háo danh, tham nhũng, quan liêu...” Trong khi trước đó trong lễ tuyên dương 143 học sinh, sinh viên, thanh niên dân tộc thiểu số xuất sắc, tiêu biểu năm 2023:

Trần Lưu Quang
Phó thủ tướng CSVN

Gần đây ở trong nước nhiều cán bộ CSVN bị kẻ xấu lừa đảo mua phải bằng giả, có lẽ do những người bán bằng thật chưa được ra tù, ví dụ:

Dương Văn Hòa
Cựu hiệu trưởng Đại học Đông Đô

BẢO HUÂN

Khai bút đầu năm

DU UYÊN
SÀI GÒN, VN

Anh tài xế xe công nghệ nói với tôi bằng giọng cương quyết: “Em cứ tin ở anh, anh chạy quen rồi anh biết”... Sau đó, không có gì bất ngờ ... ảnh lạc đường.

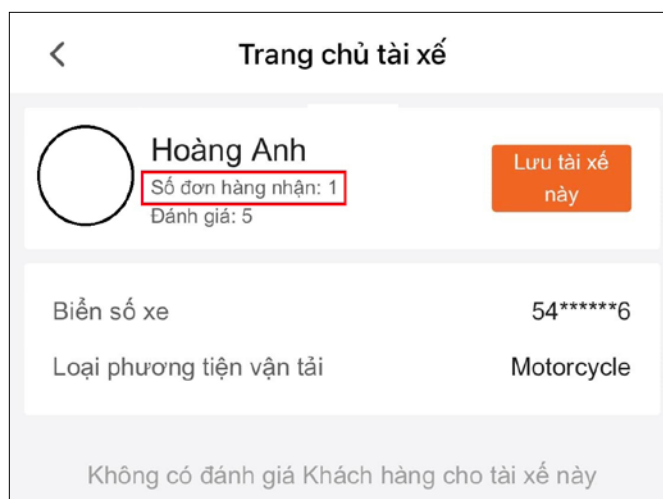
... **S**ẽ là câu chuyện để dành đầu cho vui trong những dịp họp mặt, nếu không nghe anh tài xế tâm sự đây là ngày đầu anh lái xe ôm công nghệ, sau khi mất việc kỹ sư trong một công ty lớn. 6 tháng qua anh chưa tìm được việc mới, tập tành buôn bán cũng thua lỗ, vậy là đi chạy xe ôm công

nghệ ... Anh nói, có rất nhiều dự định anh phải gác lại, có rất nhiều mong ước anh phải tạm ngưng mơ. Có người nói với tôi: Khi còn nặng nợ mưu sinh thì hoàng hôn có đẹp đến mấy cũng chỉ là một buổi chiều tà thôi, hay “Đau đớn thay những kiếp sống muốn cất cánh bay cao nhưng lại bị áo cơm ghì sát đất” - Sống mòn, tác giả Nam Cao ... Những ngày đầu năm

Tây lịch, cuối năm Âm lịch, đáng lý phải thấy không khí rộn ràng chọn rộn, nhưng nhìn đâu cũng thấy nỗi buồn của thành phố đông dân: Hàng quán đóng cửa, bạn bè thất nghiệp, chủ công ty thành công nợ ... Các công ty, đại doanh nghiệp dẹp dần cũng là lúc nhân công về quê ăn Tết sớm, nhưng đường không vắng đi vì tài xế xe ôm, tài xế taxi đông lên,

bởi nhiều người không muốn về quê bởi nhiều lẽ: sợ gia đình lo, muốn tìm thêm cơ hội, kiếm thêm tiền, duy trì cuộc sống tới khi hết hy vọng. Không chỉ anh tài xế ở trên phải bỏ nghề đổi nghề mà đó là tình hình chung của người lao động trong nước hiện nay, chính tôi cũng đang tập tành buôn bán hàng online, nhờ vậy mà cũng có nhiều hạnh ngộ đáng nhớ với cánh tài xế, nhất là những bạn trẻ “khởi nghiệp” bằng nghề giao hàng cực khổ, nắng nôi, mưa gió, bụi bặm ... mà tiền công ít ỏi.

Hôm rồi, tôi “bắt” (book) được một người giao hàng trẻ, mới khởi nghiệp công việc giao hàng và tôi là người mà anh nhận đơn đầu tiên. Sài Gòn nhỏ nhưng đường chật, người đông, nên đi tầm 5 cây số trong giờ cao điểm thì thời gian có khi bằng đi quãng đường trường 50

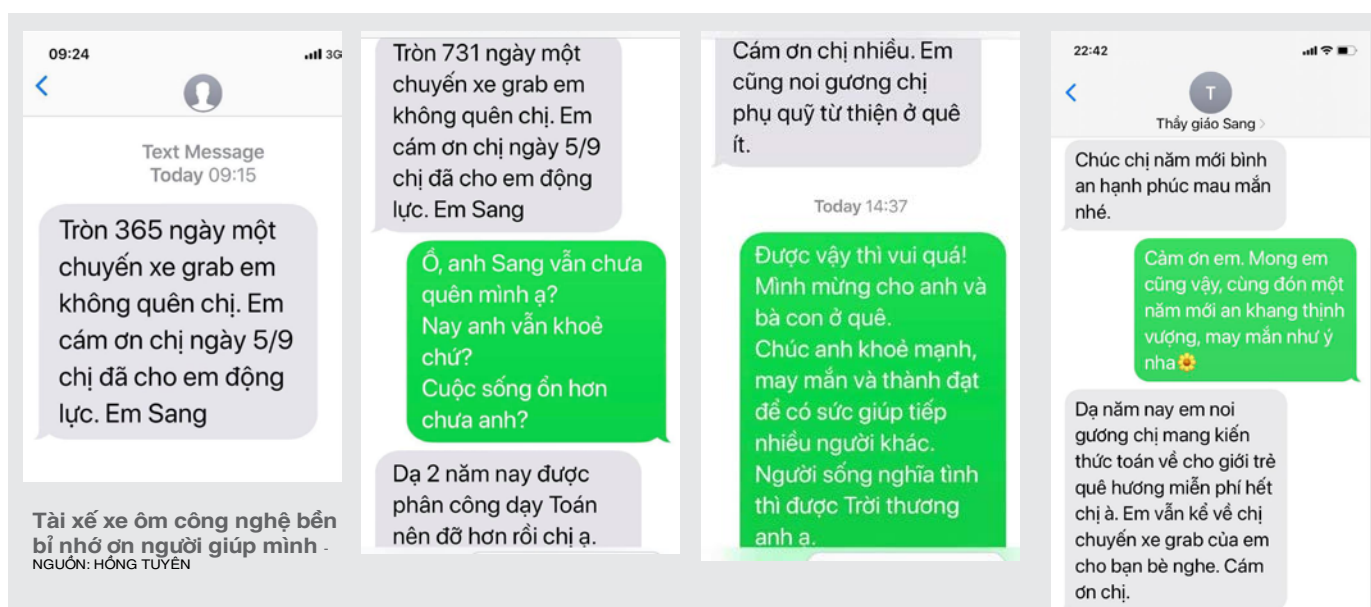
Tài xế xe ôm công nghệ “khởi nghiệp” bữa đầu gặp... Duyên
- NGUỒN: DU UYÊN

cây số. Nên chuyến giao hàng của tôi chỉ trị giá tổng cộng 16,000 VND (chưa tới 1USD) mà bạn hoàn thành trong 2 tiếng đồng hồ, vì bạn đang tuốt ở quận 11 mà bị “bốc” qua (nơi tôi đứng) quận 1 lấy hàng, rồi từ quận 1 giao đồ qua quận 4. Thấy bạn hiền khô và thiệt tình nên tôi cũng hơi bấn bụng tặng bạn thêm chút ít trước sự chối từ rất dễ thương của bạn:

“*Thôi chị bán trái cây có lời bao nhiêu đâu, cho em chi?*” Trong lúc giằng co, vì sợ tiền rút nên tôi có tình liếc thấy vết mực bút bi trên tay, tôi hỏi về tình hình học tập của bạn, bạn nói không biết ra trường được không, ra trường rồi không biết có tìm được việc không hay tiếp tục chạy xe ôm công nghệ ... Tôi cũng không biết nói gì ngoài chúc bạn

ráng học tốt để có học bổng đi ... du học nước ngoài, chúc bạn năm mới có quốc tịch mới ...

Nhân loài đa cảm, đó vừa là điểm yếu vừa là điểm mạnh. Đôi khi chỉ một hành động, một câu nói của bạn có thể làm thay đổi cuộc sống, niềm tin của một ai đó. Vì nó mà mạnh mẽ tiến lên, vì nó mà yếu đuối ... Như cách đây mười mấy năm, tôi đã mỉm cười ngọt ngào chờ đón tương lai tươi sáng, tin cuộc sống về sau (hậu vận) của mình sẽ tốt đẹp, chìm trong gắm vóc lụa là nhờ lời tiên tri của ông thầy bói làng (sau khi tôi nhìn ống bả ánh mắt uy hiếp). Bởi vậy, từ khi hơi lớn khôn, tôi ráng học điều hay lẽ phải để giúp được tha nhân chút gì đó, không vật chất thì một câu an ủi cũng gọi là ... Tình cò, tôi vừa đọc được một câu chuyện hay hơn:

Nghèo một chiều đã muốn chết rồi mà VN còn có nghèo đa chiều, nghèo bùng binh nữa. - NGUỒN: FACEBOOK

“Nhớ cách đây hơn 4 năm, mình cần gửi một túi quà đến địa chỉ gần nhà. Chắc tiền cước ít quá, chỉ mười mấy ngàn VND nên 2 booking liên tiếp đều bị hủy. Lần book thứ 3, anh shipper ấy xuất hiện. Khi nghe mình kể trước anh đã có 2 người hủy chuyến, anh ấy bảo: “Đó giờ chạy hơn 3 năm, em chưa chê 1 cước nào, dù chỉ 5-10 ngàn VND.”

Trò chuyện thêm ít câu, anh tâm sự là thầy giáo quê miền Trung, do chưa có hộ khẩu nên không được vào biên chế nhà nước chính thức. Hàng ngày, anh ăn mặc lịch sự đến trường ngồi đợi, hễ có thầy cô nào bận việc đột xuất thì trường sẽ cho anh dạy trám giờ giùm. Dĩ nhiên, kiểu dạy cầm chừng vậy thì thu nhập chẳng bao nhiêu, anh sống nhờ vào những cước xe Grab mỗi chiều tới tối mịt. Hỏi thăm gia

cảnh, anh ngượng ngùng tâm sự: “Em sống với mẹ già ở nhà trọ chị à. Nghèo quá nên không dám tiến tới với ai; sợ người ta chê, mà cũng sợ mình không lo được cho người ta.”

Nghe thương thương làm sao ... Mình nhớ hôm đó có gửi anh một khoản tiền kha khá và dặn: “Nhân hôm nay là trung thu, thôi anh đừng chạy đến khuya nữa. Hãy dùng tiền này mua con gà nướng hay con vịt quay về sớm một hôm, ăn bữa cơm đoàn viên cho mẹ anh mừng nhé. Cuộc đời ai cũng có những lúc bất đắc chí, khổ tận thì cam lai. Cũng như đồ thị hình sin, cái gì chạm tới đáy tận cùng thì sẽ đi lên.” Chia tay anh xong, mình cũng quên luôn sự việc này. Vậy mà, anh nhớ mãi ... Mỗi năm, cứ đến đầu tháng 9 là anh nhắn cho mình một tin như thế này. Đến khi đó, mình mới biết anh tên

Sang. Vài dòng tin nhắn thăm hỏi sau đó, mình biết được anh đã được trường nhận vào, phân chính thức phụ trách môn toán và cuộc sống đã khá dần lên. Tuy còn khó khăn, anh vẫn dành một phần thu nhập để giúp đỡ bà con đồng hương. Thiệt là đáng quý!

Rồi sau 2 năm, anh lại báo tin đã đậu cao học toán giải tích và có 1 gia đình nhỏ, lại mở thêm lớp dạy toán miễn phí cho các bạn nhỏ quê anh. Trời không phụ lòng ai bao giờ. Mong anh sống khỏe, sống tốt để truyền sự tử tế cho các em học trò, và giúp bà con dưới quê có cuộc sống đỡ cơ cực hơn. Cảm ơn anh đã cho mình có thêm động lực để cố gắng sống tử tế với những người khác nữa. (Câu chuyện về những con người tử tế, từ chị Hồng Tuyên)”

Với tay xé tờ lịch cuối

cùng của năm 2023, tôi tự hỏi năm qua mình đã làm được gì? Cũng hơi buồn vì như mọi năm, năm qua tôi vẫn lơ ngơ sống qua ngày, chưa làm được gì to tát ngoài nhận những cái tát to từ cuộc đời. May mắn là sau những cái tát đó, bản thân vẫn còn mạnh khỏe và xinh đẹp, túi vẫn còn chút ít tiền để nuôi sống bản thân, xung quanh mình vẫn còn nhiều quý nhân âm thầm dõi theo và chiếu cố, ra đường lâu lâu cũng gặp người ... giàu. Như hôm rồi, có anh - cũng là tài xế xe ôm công nghệ - hỏi tôi: «Khu nhà em ở có nhà nào tầm 10 tỷ (VND) đang rao bán không?» Tôi ngơ ngác hỏi: “Anh làm thêm việc môi giới bất động sản hả?” Anh lắc đầu, mắt nhìn xa xăm, môi cười xa vắng, nói: “Không, anh mua ở.”

...

DU

LỜI GIỚI THIỆU: Cindy Thu Hoàng là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang, hiện đang làm việc tại Texas Health and Human Services Commission (HHSC) là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình với các dịch vụ về thực phẩm, chăm sóc sức khỏe, an toàn và thảm họa bao gồm các chương trình Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid, Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program- SNAP). Cô tham gia nhiều hội đoàn và có chương trình về Phúc Lợi Xã Hội trên radio và TV tại Dallas. Cô mong muốn được giúp đỡ đồng hương qua việc giải đáp các thắc mắc trong lãnh vực phúc lợi xã hội của tiểu bang.

Mọi thắc mắc xin gửi câu hỏi về: bientap@trenews.net

CINDY THU HOÀNG
DALLAS

Bảo hiểm

HỎI

Tôi năm nay 30 tuổi, hiện giờ tôi bị đau về xương cần phải mổ, đã lâu không đi làm được vì không đủ điều kiện về sức khỏe, không biết tôi có xin được chương trình bảo hiểm gì của bên Bộ Y tế của tiểu bang Texas hay không vậy chị? Cảm ơn chị nhiều và xin chúc sức khỏe.

TRẢ LỜI

Như lời chị nói, trường hợp hoàn toàn không có thu nhập thì có thể xin chương trình bảo hiểm bên Bộ Y Tế tiểu bang Texas với điều kiện phải có con nhỏ dưới 19 tuổi đang nhận bảo hiểm.

Bảo hiểm của người lớn có con nhỏ đang có bảo hiểm cần phải:

1. Quốc tịch Mỹ.
2. Không có quốc tịch Mỹ thì phải đủ điều kiện về di trú: Thẻ xanh theo diện tị nạn, con lai, Cuba).

Trong chương trình bảo hiểm của người lớn không tính về tài sản, xe hay tiền đang có trong ngân hàng, chỉ tính mức thu nhập hiện tại.

Mức thu nhập hàng tháng (bằng hoặc thấp hơn) như sau:

Số người trong gia đình	Thu nhập của Cha/Mẹ (one parent)
1	\$103
2	\$196
3	\$230
4	\$277
5	\$310
6	\$356
7	\$389
8	\$441
9	\$476
10	\$527

Nếu vợ chồng đã ly hôn, cần phải qua thủ tục của tòa án về khoản tiền trợ cấp nuôi dưỡng con nhỏ. Nếu như vợ chồng thỏa thuận riêng với nhau về khoản tiền này mà không thông qua tòa án thì sẽ không đúng với quy định của Bộ Y Tế Texas, và nếu bị phạt về khoản trợ cấp nuôi dưỡng thì cũng không xin được bảo hiểm mặc dù mình hiện không có thu nhập. Cần phải liên lạc với tòa án để giải quyết xong phần phạt của tòa, sau đó mình mới được xem xét.

Trường hợp người lớn không có con nhỏ sẽ không nhận được chương trình này, nhưng cũng sẽ được nhận chương trình Health Texas Woman Program (HTW), nhưng với những quyền lợi khác với Medicaid, và cũng phải đủ điều kiện về mức thu nhập:

Gia đình: 1 người \$2482	6 người \$6855
2 người \$3356	7 người \$7729
3 người \$4231	8 người \$8604
4 người \$5105	9 người \$9479
5 người \$5980	10 người \$10353

Suy Đi Ngẫm Lại

4 nguyên tắc vàng trong cuộc sống: Trung thực khi nghèo khó, Giản dị khi giàu có, Lịch sự khi có uy quyền, Im lặng khi giận dữ.

SƯU TẦM

Không ai có thể hạnh phúc mà không có bạn bè

THOMAS FULLER

Tình yêu làm mù quáng nhưng hôn nhân sẽ giúp bạn sáng mắt ra

GEORGE LICHTEBERG

MINH HẢI

Ở chỗ đông người

Để cuộc sống hàng ngày của mọi người được êm ả, tốt đẹp, một lần nữa xin nhắc lại ở đây phép ứng xử ở chỗ đông người. Vâng, trong cuộc sống tiếp diễn mỗi ngày, nhất là trong thời gian lễ Tết đông người như hiện nay, bạn nên lưu ý tới những điều tưởng chừng như nhỏ nhặt nhưng lại khá quan trọng trong nghệ thuật giao tiếp:

- Không được chen lấn, giành chỗ.
- Trước mặt người khác, khi cần phải giơ tay để đỡ một vật gì hoặc khi cần phải dạng chân để tránh bị ngã, đều phải có lời xin lỗi.
- Không nên ngáp và ợ, nên lấy tay che miệng; nếu chẳng may bị nấc, cố gắng đừng để thành tiếng to và cần uống nước liên mấy ngụm một cách nhẹ nhàng, sẽ hết nấc. Khi hắt hơi phải dùng mùi xoa để che mũi, miệng, không nên xì mũi quá mạnh vào mùi xoa, không khạc nhổ xuống đất.
- Không nên dùng lược chải đầu khi đứng gần người khác, hoặc trang điểm trước mặt mọi người, trừ việc phụ nữ dùng gương để xem qua lại nét mặt.
- Khi mang con nhỏ đi theo ở nơi công cộng, lúc cho con bú, hoặc “xử lý” những việc cần thiết cho con ... cần làm nhẹ nhàng, kín đáo, tránh gây phiền phức cho người chung quanh.
- Không được hút thuốc ở những nơi cấm hút thuốc. Ở một số chỗ, khi muốn hút thuốc phải xin phép những người ngồi cạnh mình.
- Khi nói chuyện, muốn cắt ngang người đang nói, cần “xin phép”, “xin lỗi” đối với người đó trước.
- Ở những nơi có bảng cấm làm việc gì, cần làm theo đúng những điều ngăn cấm.
- Cuối cùng, để kết thúc, xin nhấn một điều: Trong không khí những ngày lễ Tết, bạn nên hòa chung niềm vui với mọi người.

MH - THEO ETIQUETTE

BẢO HUÂN

Tiền mãn kinh

Comments

@THUỘC DƯỢC BÔNG – Tui giờ tuổi nguồn cạn kiệt, chỉ ôm ấp và âu yếm là đủ rồi. Tháng một cũ là hết ga mà ông thì cứ nài thêm. Mà tui đâu phải tài tử Oscars mà giả bộ tận hưởng hoài. Chồng lại nghĩ là ông không ổn. Rồi đi tập tành, làm mọi thứ để tỏ ra quyến rũ, “đòn ông” hơn, tìm lại mấy mùi lặn tiêu thời dĩ vãng để “bật công tắc” tui trở lại. Ông phải tập quen dần việc tui băng lạnh, hormone hay estrogen gì gì cũng đâu thấm thía. Ông áp lực thấy tội, phải hiểu là tui cháy cầu chì rồi.

@CÀ CUỐNG CUỐNG – Vợ trẻ hơn cả chục tuổi, mới cưới bị chọc là trâu già gặm cỏ non. Mới U50 plus thì ai dè bà đã thoái trào trước tôi. Bà kiểm đủ có để ngủ riêng cho tôi khỏi “quậy”, đồ thừa tôi ngáy. Cứ tưởng lấy vợ trẻ là tôi phải lo chuyện bổ thận, tráng dương, ngờ đâu sớm bị bỏ đói mồi giường chiếu. Hồi đó thì bà cũng chẳng sung, muốn làm ăn gì cũng nài nỉ phát mệt. Mang tiếng lấy vợ trẻ mà chỉ có tiếng không có miếng. Hic, nổi sầu không biết xả vô đâu.

@CHỈ CẦN BÌNH YÊN – Tui không có nhu cầu sex siết nhiều, bực nhất là từ lúc bà mắc chứng thì ngày nào cũng bị câu gắt mấy chuyện không đâu. Ngủ dậy trễ vài phút bà đã hét vô mặt tui và cúp luôn bữa sáng. Lăn rồi bà nấu ăn quên tắt bếp đi ra khỏi nhà. Nửa tiếng sau tui ngủ thấy mùi khét, nổi thịt kho trứng banh luôn. Gọi thì bà la toáng trên phone nói mũi bị điếc hay sao mà không ngủi thấy mùi khét rồi đồ thừa tui. Đi làm về mới nằm nghỉ vài phút thì bà bước vô cầu nhàu sao không ra giúp bà. Ở gần bà giờ hiếm được 30-40 phút bình yên. Thiệt không lường trước cơn bốc hỏa của đàn bà. Giờ đi cày là lúc happy nhất đời tui!

@THÚY KẾU – Trước dáng ngon lành, giờ dù có tập gym siêng hơn và chăm uống cân bằng hormone vẫn xô ra. Ráng mấy mà ông cũng chê, không hiểu là tui giờ hết năng lượng, đói hoài vì ráng ăn kiêng mà vẫn không cứu nổi cái dáng dấp. Chồng thì vẫn còn phong độ, ra ngoài vẫn có đàn bà liếc ngang. Làm sao giờ?!?!

BẢO HUÂN

Tâm tình ADAM

Vợ chồng mọi thứ đang êm xuôi, dùng một cái bả mắc mấy cái triệu chứng gì đâu và giờ thì bả cứ đặng tới là muốn lơ đi. Tui thì ăn thịt bò, hào, đủ mấy thứ dinh dưỡng nhưng mà mất hứng vì bả chỉ còn biết trả bài miễn cưỡng. Dùng đủ mọi chiêu để khơi gợi nhưng cũng buông xuôi luôn. Chấn gối lạnh tanh. Sống ở nhà mà tui cảm thấy cứ như sư thầy sắp đắc đạo.

THẨM NGUYỄN

Cậu bé mang tuổi Thìn

TRẦN THỊ NHẬT HƯNG

Có nhiều người khi đặt tên con, có thể hay, dễ thương hoặc có thể là dở để khỏi bị “bà” bắt. Bà ở đây là bà nào không ai biết được, thế nhưng nhiều người vẫn sợ rồi kiêng. Riêng đối với bà Thịnh, bà không tin như thế, ngược lại, bà cần con

cháu bà tên thật hay, phải có ý nghĩa nữa để đem may mắn vận vào cuộc đời nó.

Vì thế, khi cưới con dâu giữa năm Mão, bà mong dâu mau có bầu để năm tới sinh con năm Thìn. Đối với bà, Thìn là rồng, một linh vật có huyền thoại cao quý biểu tượng sức mạnh phi thường,

hùng dũng dành cho phái nam. Dù con dâu chưa có bầu, chưa sinh con, bà đã mơ ước một đứa cháu trai đặt tên Thăng Long.

Điều bà mơ ước đã đạt được ước mơ. Đúng năm Thìn, con dâu bà đã hạ sinh một cháu trai đích tôn kháu khỉnh, nổi dãi tông đường. Bà

mừng lắm và yêu cầu cha mẹ nó lấy tên do bà đặt là Thăng Long. Bà giải thích, Long tức là rồng. Mà bản chất của rồng thì sẽ tung bay. Thăng cháu bà, tương lai sẽ ngất ngưỡng tận mây xanh, tha hồ tung hoành không ai dè dặt cuối cổ được nó. Con trai và con dâu vốn thương quý, kính yêu bà vì cả đời bà từ khi chồng chết, bà ở vậy hy sinh tuổi thanh xuân nuôi nấng chăm lo cậu con trai độc nhất, nên chúng chiều ý bà cho bà vui, lại nữa bà đặt tên cho cháu cũng hay và có ý nghĩa nữa!

Vốn nuôi mộng cho thằng cháu bay bổng, từ thuở bé, Thăng Long vừa biết nói, bà đã giải thích cho bé hiểu ý nghĩa tên nó mang. Chưa hết đâu, nhờ có cơ hội gần bé nhiều hơn bố mẹ khi bố mẹ bé bận công việc, đi làm giao con nhờ bà trông nom. Ngoài những lúc cơm nước, đưa dẫn bé đi học, rảnh, bà hay kể chuyện về những con rồng cho nó nghe. Với bà, rồng là con vật ngon lành hết sẩy nhất, là vua của các loài thú, không thể so sánh với các con vật khác. Khi Thăng Long vào nhà trẻ rồi vào mẫu giáo, bé học xếp đồ hình hay học về những con vật như chim, chuột, chó, mèo, gà vịt, cá, tôm v.v. tuyệt nhiên không thấy con rồng như bà nội nói, nó về nhà thắc mắc hỏi:

Bà ơi, con rồng là con gì mà con học không thấy nói và cũng không thấy nó nữa

Bà từ tốn giải thích cho bé:

Làm sao thấy được vì nó chỉ là con vật do người đời từ thuở hồng hoang khai thiên lập địa khi còn ăn lông ở lỗ đến giờ tưởng tượng phác họa ra mà thôi.

Phác họa ra làm gì vậy bà?

Bà bí, không biết trả lời sao, phần nó còn quá nhỏ để nhồi vào đầu nó những điều mà chính bà cũng chưa hiểu rõ. Bà thoái thác bèn nấu cơm, rồi hôm khác bà nghiên cứu tìm hình một con rồng trong một nhân bánh đưa bé xem. Con rồng thật đẹp, màu vàng tươi óng ánh, thân rồng uốn hình sin với 12 khúc, có vẩy, có vây, có chân, có bờm sư tử, có râu cằm ... và còn bay trên mây nữa. Bà giải thích cho bé:

Con xem, con rồng đẹp không. Trong văn hóa phương Đông lẫn phương Tây, người đời phác họa ra nó để biểu trưng cho loài linh vật huyền thoại có sức mạnh phi thường, hùng dũng, đầy quyền năng và chí lớn của một con người. Tư tưởng đó giúp con người mặc sức bay bổng, vươn lên như rồng vậy.

Thằng bé nghe bà nội nói, đối với nó cao siêu

quá, nó không hiểu gì cả, chỉ ậm ừ ngả vào lòng bà, 2 con mắt mơ màng rồi ngủ lúc nào không hay.

Rồi Thăng Long lớn dần lên, bà Thịnh vẫn nuôi mộng dạy bảo cho thằng cháu đích tôn của bà thành người hữu dụng. Nó phải khác người khác, như con rồng, tuổi rồng và cái tên nó đang mang. Bà luôn tin bản chất thần kỳ của rồng chắc chắn tiềm ẩn trong những ai sinh năm Thìn. Do vậy, nhân bé sinh năm Thìn, bà đặt tên Thăng Long hàm nhắc nhở bé phải biết vươn lên, năng động, năng nổ, nếu không bay sẽ là con rắn.

Nhưng cuộc đời, đâu phải lúc nào cũng xuôi chèo mát mái. Đâu phải ước mơ nào cũng dễ dàng thành tựu mà không gặp trắc trở chông gai. Ngay ông Trời, ai cũng nghĩ “ông Trời có mắt” biểu tượng sự công bằng mà cũng có lúc mưa, lúc nắng, lúc bão bùng, yên ả; thì thế gian mà bà Thịnh đang sống cũng thế thôi. Cuộc đời vốn vô thường, thay đổi mọi lúc, mọi nơi ... cho nên, giữa khi bà đang hy vọng ngút ngàn về thằng cháu nội, thì bây giờ bà cũng thất vọng không kém khi Thăng Long đến tuổi dậy thì, nó cũng thay đổi theo chiều hướng của một đứa trẻ ... ta đây, muốn làm ... người lớn!

Thằng Long hay theo bạn bè, nghe lời rủ rê của bạn bè hơn nghe lời bà Nội. Nó ham chơi hơn ham học. La cà theo bạn bè trong những lần dã ngoại, đi chơi về khuya, giờ giấc thất thường. Đôi khi về tới nhà thì nằm lăn ra ngủ. Bà hay cha mẹ gọi ăn cơm, Thăng Long thoái thác đã no rồi cũng không muốn lộ mặt. Thăng Long ngủ li bì. Dậy, chỉ ăn và chơi. Bà Thịnh buồn lắm. Bà hay than thở cùng con trai và con dâu:

Biết thế này, mẹ đặt tên cho nó là Hạ Long mới đúng. Rồng gì mà cứ nằm ụ như con rồng đất. Nếu rắn thì còn đỡ, rắn còn bò được.

Cậu con trai an ủi bà:

Tuổi dậy thì hay giở chứng nổi loạn. Ngang tàng, bướng bỉnh. Mẹ an tâm, rồi đâu cũng vào đấy.

Mẹ chỉ sợ tuổi trẻ bồng bột, đua đòi rồi sa ngã. Mẹ chỉ còn mong vào phúc nhà thôi. Hy vọng có phúc có phần!

Thì mẹ cứ tin vậy đi!

Tuy trông mong vào phúc nhà, bà Thịnh nghĩ “còn nước còn tát”, bà cố gắng hết lòng dạy bảo thằng cháu nội cưng duy nhất của bà. Bà tìm đến Thăng Long, tỉ tê với nó:

Con biết không, bà thương con lắm, nên bà mới quan tâm đến con. Người dung bà có xía

vào đầu. Con là cháu đích tôn của giòng họ, con phải làm sao cho gia tộc vẻ vang để thiên hạ, nếu không trọng thì cũng không khinh mình được.

Con có làm gì đâu, Nội?

Thì con cứ đi chơi với bạn bè hoài, bè tha không lo thân.

Bạn bè rủ thì mình đi chơi với chúng. Không đi, chúng bỏ con, con chơi với ai?

Con chơi với bà nè.

Với bà, con gặp hàng ngày rồi. Nếu không... chơi với bà, bà vẫn không bỏ con. Vì một phần máu thịt con nằm trong bà. Phần máu thịt bà nằm trong con. Bà đâu bỏ con được.

Nghe Thăng Long lý sự, bà Thịnh vui trong lòng, bà nói:

Nhưng con phải biết lựa bạn mà chơi. Chọn bạn tốt, giỏi để học hỏi nó mới nên người chứ!

Con thì bạn nào con cũng chơi hết. Có lần bà nói với con, cái gì ... cái gì ... tam nhân đó.

À, “tam nhân đồng hành, tất hữu ngã sư!”.

Đó, bà từng dạy con 3 người cùng đồng hành sẽ có người là thầy mình. Con chơi tất. Tốt cũng chơi. Xấu cũng chơi. Tốt cho mình học hỏi. Xấu cho mình tránh. Cả 2 đều là sư mình mà.

Rồi Thăng Long vòng tay ôm bụng bà, trấn an:

Bà an tâm đi, lo giữ gìn sức khỏe. Cháu bà không tệ đâu.

Bà Thịnh cảm động, âu yếm gí tay lên trán nó:

Sư mày! Nói thì nhớ nhé!

Được thể, bà Thịnh tỉ tê tiếp:

Con có biết tên Thăng Long của con, bà đặt cho con hay và ý nghĩa lắm không. Long là rồng thường xuất hiện chỗ cao quý nơi chùa chiền, cung đình của vua chúa. Họ vẽ những con rồng uốn lượn thật đẹp thường đứng từng cặp đối đầu hay châu đầu với phượng, phượng hoàng (nữ hoàng của loài chim), biểu tượng cho phái nữ, để diễn tả sự tốt đẹp cao cả may mắn nhất trên thế gian này. Bởi vậy, trong cung đình, rồng phượng còn được trang trọng đặt ở vị trí cao chót vót ngang với Thiên tử. Người ta còn dùng tên Long ghép với tất cả những vật dụng, sự việc liên quan đến vua. Như giường ngủ của vua thì gọi là Long sàng, khuôn mặt vua thì gọi Long nhan, áo mặc là Long bào, áo lễ gọi là Long cổn, bàn viết là Long án, cửa vua ra vào là Long môn, thuyền rồng của vua là Long châu, xe vua với đoàn tùy tùng là Long giá, mạch đất tốt để táng thi hài con cháu được làm vua gọi là Long huyệt, Long mạch, ân sủng vua

ban gọi là Long ân, thân vua là Long thể, não vua đương nhiên là Long não trùng tên với thứ bỏ vào tử quần áo cho thơm và khử giận....

Thăng Long chen vào:

Còn mắt vua là... là... Long nhãn, râu vua là ... là ... Long tu phải không bà? Long nhãn mẹ con thường nấu sấm bổ lượng, long tu nấu súp đó. Ăn ... mắt vua và ... râu vua, ngon số dách, bà nhỉ.

Biết thằng bé châm chọc mình, bà Thịnh cười mắng yêu:

Sư mày!

Những khi trò chuyện như thế với Thăng Long, bà thấy nó không ... ngu như bà tưởng, bà an lòng tin vào phúc nhà, cố ăn ở lương thiện để phúc cho con cháu.

Thế nhưng, cuộc đời vốn vô thường, thích thách thức trêu người. Biển cố 30 tháng Tư 1975 đưa cả nước vào thảm cảnh. Không riêng gì gia đình bà Thịnh mà hầu hết dân miền Nam đều lâm vào cảnh tù tội, đói nghèo, hận thù ... Thăng Long cũng bị ảnh hưởng, dù đang theo đuổi đại học Khoa Học, thằng bé bị trừ dập, bị đào thải, chế độ mới không dùng đến những thành phần như Thăng Long khi sơ yếu lý lịch có cha là sĩ quan quân lực Việt Nam Cộng Hoà hiện đang bị tù cải tạo.

Lâm cảnh kinh tế khó khăn là nạn chung của xã hội, tuy ai nấy ngày đêm lo lắng không biết tương lai ra sao, nhưng vấn đề ưu tư hàng đầu của gia đình bà Thịnh đó là việc Thăng Long bị gọi nghĩa vụ quân sự sang Campuchia, thực thi nghĩa vụ quốc tế, bành trướng xã hội chủ nghĩa dưới chiêu bài “cộng sản Đông Dương”. Thật là trớ trêu khi cha là “ngụy” mà con sẽ là bộ đội nhót cha mình. Không những thế, sang Campuchia, sinh mạng của cháu bà như chỉ mảnh treo chuông hy sinh một cách vô lý trong những cuộc giao tranh khốc liệt mà bao người ra đi đã không có ngày về. Do vậy, dù tài chánh trong nhà eo hẹp, bà cùng con dâu, gom góp vòng vàng bấy lâu dành dụm, bán thêm vật dụng cần thiết trong nhà để đủ số hụi cho Thăng Long một chỗ vượt biên.

May mắn cho gia đình bà, Trời đã nhìn xuống, Thăng Long vượt biên một lần được trót lọt.

Sau thời gian ngắn tại đảo để lập hồ sơ định cư, Thăng Long dễ dàng được Hoa Kỳ nhận vì nằm trong diện ưu tiên con của sĩ quan quân lực Việt Nam Cộng Hoà. May mắn thêm nữa, đến Hoa Kỳ, Thăng Long được một gia đình người Mỹ có chút thế lực cửu mang, hướng dẫn

và dẫn dắt ngành nghề phù hợp khả năng của Thăng Long, để sau này có một chỗ đứng vững chắc trong xã hội.

Thăng Long từ khi xa bà và gia đình, cậu cũng biết thân, nếu không dựa vào chính mình thì ai lo cho đây. Lại thêm cha mẹ nuôi người Mỹ nhân hậu chăm sóc cậu chu đáo, đáp ân tình, cậu cố gắng theo sự chỉ dẫn của họ để vượt qua kỳ sát hạch gắt gao, học viên phải có khả năng lãnh đạo, sức khỏe tốt và đạo đức nữa mới có thể gia nhập Học viện Không quân Hoa Kỳ, một trong những trường nổi tiếng, chọn lọc kỹ càng, nơi đào tạo các sĩ quan không quân trở thành những nhà lãnh đạo không quân Hoa Kỳ phục vụ cho đất nước.

Sau nhiều năm phấn đấu nơi xứ người và 4 năm miệt mài tại học viện, Thăng Long nhận được bằng cử nhân về khoa học và được phong quân hàm thiếu úy trong Không quân Hoa Kỳ.

Tại Việt Nam, bà Thịnh luôn theo dõi mọi tin tức về cháu bà. Bà mừng rơi nước mắt khi Thăng Long đạt những điều bà ước mơ. Phải thế chứ, cháu bà là người Việt, vốn tự hào ví mình giống rồng tiên, đã vậy, Thăng Long mang tuổi rồng, tên rồng, mà bản chất rồng luôn quật cường dù ở hoàn cảnh nào, nghịch cảnh nào vẫn bất khuất, ý chí tự cường cũng tìm cách vùng vẫy tung bay, ngoi lên, tiến tới như... rồng vậy. Thăng Long không những cho gia đình, gia tộc niềm hãnh diện mà nơi xứ người còn làm vẻ vang cho dân tộc Việt Nam. Cứ tưởng tượng tại Hoa Kỳ, Thăng Long là phi công lái máy bay tung hoành giữa bầu trời cao rộng có khác nào là rồng gặp mây vùng vẫy giữa trời xanh. Nếu Thăng Long còn kẹt tại Việt Nam trong hoàn cảnh xã hội đất nước như vậy, Long không thể ... thăng được mà chỉ ... hạ, Long còn là con rồng đất với thời gian sẽ tan trong sinh lầy nước đọng. Việc bà

để Thăng Long rời xa bà, một mình trở trời nơi xứ người bà thương nhớ lo lắng lắm chứ, bao đêm bà đã mất ăn mất ngủ, luôn cầu khẩn trước bàn Phật phù hộ cho cháu bà bình yên may mắn. Nay thấy sự thành công mỹ mãn của con cháu, bà mới thấy sự hy sinh và quyết định của bà là một lựa chọn đúng.

Một thời gian sau, sau khi con trai bà Thịnh được thả về từ lao tù cộng sản, gia đình bà đoàn tụ tại Hoa Kỳ do Thăng Long bảo lãnh theo diện ODP.

Ngày đón đại gia đình tại phi trường, Thăng Long dẫn theo một thiếu nữ vô cùng duyên dáng xinh đẹp. Thăng Long ôm chèo bà Nội và thủ thủ cùng bà:

Cháu dâu của bà đây. Bà thấy thế nào ạ?

Bà Thịnh ngắm nghía cô gái rồi buột miệng hỏi:

Cháu có phải tên... Phượng không?

Cả nhà cười vui khi nhớ đến những ngày bà Thịnh luôn dặn Thăng

Long kiếm bạn gái tên Phượng hay Phụng (nữ hoàng của loài chim) cho xứng hợp với tên Long tức rồng (vua của loài thú) như thế mới “môn đăng hộ đối”. Con trai bà xen vào:

Rồng sao lấy chim làm vợ được hả mẹ?

Cũng chỉ là biểu trưng ý chí vươn lên thôi mà, chứ chúng có phải là rồng thật, chim thật đâu.

Mọi người đã ra khỏi phi trường, trước khi lên xe về nhà, Thăng Long nói với bà Nội:

Con kiếm mãi cô tên Phượng, Phụng không có, nếu có, cũng không đẹp nên con không vâng lời bà được. Bạn gái con đây tên Hoàng, vậy bà bằng lòng không?

Bà Thịnh cười, nói:

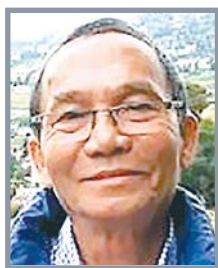
Sư mày! Hoàng tức là Phượng Hoàng rồi còn gì. Phải thế chứ, cái tên nhắc nhở mình vươn lên. Vươn lên không phải để hà hiếp người mà không ai đề đầu cưỡi cổ mình được!

TTNH

Học tiếng mẹ đẻ

NGUYỄN HOÀNG QUÝ
VIỆT NAM

Năm 2012, con gái tôi đang làm về kế toán cho Nestle VN ở Sài Gòn thì công ty mẹ điều qua Nestle Thái Lan làm việc cho chi nhánh Bangkok. Lúc bấy giờ 2 cháu ngoại đang học ở trường mầm non sát nhà ở cuối đường Lũy Bán Bích (Hương Lộ 14), Tân Phú. Cháu lớn 5 tuổi, cháu nhỏ 3 tuổi. Vậy là cả nhà dọn đi và việc học hành của 2 cháu bị gián đoạn.

Phải mấy tháng sau, khi đã lo xong nhà cửa, công việc, con tôi mới xin cho 2 cháu đi học. Sóc là cháu lớn đi học trước ở Patana

School, một trường quốc tế khá danh giá của người Anh thành lập từ 1956 ở khu Bangna cách nhà chừng 20 phút chạy xe. Ngày đưa cháu đến trường đầu tiên có vợ chồng tôi đi theo để tìm hiểu mọi thứ. Khi cháu đi học bằng xe đưa đón tận nhà, tôi đi theo cháu 5 ngày học đầu. Chờ cháu vào lớp, tôi vào thư viện Primary School làm việc của mình. Hết giờ học, đến trước cửa lớp chờ cháu ra và ông cháu cùng lên School Bus về nhà. Tài xế lúc đó là anh Asanee Trekul, một cảnh sát về hưu hiền lành, vui tính và biết chút ít tiếng Anh.

Qua ngày thứ 3, Sóc đã có bạn, một chàng Mỹ con và 2 đứa đã rủ nhau chơi chung trong giờ nghỉ, yên tâm rồi. Cũng nên nói thêm là trước khi đến Thái, Sóc đã học tiếng Anh ở VUS (hội Việt – Mỹ) ở Sài Gòn mấy tháng, biết dăm ba tiếng nên cũng dễ hội nhập với các bạn. Hơn 70% học sinh là da trắng, một ít da màu và có cả người bản xứ. Tuy vậy, buổi trưa, cô giáo cũng nhờ các học sinh người Việt lớp lớn đến chơi và đọc sách cùng để Sóc đỡ thấy lẻ loi ở trường.

Chờ đủ tuổi, đứa thứ 2, Nhím, mới được nhận vào

lớp Nursery. Tôi cũng “hộ tống” cháu những ngày đầu nhưng vất vả hơn khi đi với anh cháu vì Nhím vào một lớp xa lạ, toàn em bé ngoại quốc, các cô bảo mẫu là người Anh hoặc người Thái. Nhím không hiểu người ta nói gì và Nhím nói gì người ta cũng không hiểu! Dù sao thì Nhím nhỏ tuổi hơn Sóc khi vào trường. Nhưng rồi, theo thời gian, mọi việc đều suôn sẻ, Nhím cũng thích nghi được với lớp mình. Càng về sau thì càng tự tin khi đến trường. Có thể vợ chồng tôi hạnh phúc hơn ba mẹ cháu nhiều vì con tôi không lo nhiều, cứ để mặc cháu tự ... xoay trở!

Từ đó, tiếng Việt chỉ còn được các cháu dùng khi nói chuyện trong nhà, lên school bus là sử dụng toàn tiếng Anh đến khi về. Vài lần, tôi thay cha mẹ cháu đến trường để “họp phụ huynh”, hay vào lớp quan sát giờ học của các cháu. Hoàn toàn yên tâm nhưng lo là không biết rồi đây, các

Tại Tiểu Bang California, Tiếng Việt được đưa vào trường học
NGUỒN USIS GROUP

cháu làm sao đọc, nói, viết thông thạo tiếng mẹ đẻ. Có lẽ đây cũng là nỗi lo chung của những cha mẹ người Việt làm việc ở nước ngoài. Mỗi người, mỗi gia đình tự giải quyết vấn đề này theo

cách riêng của mình.

Vợ chồng một em họ của tôi đến Mỹ khá sớm đi theo diện “nạn kiều”. Khi đi, con trai của các em cũng chỉ vài tuổi. Có lần khi họ về thăm Việt

Nam, tôi hỏi về chuyện học tiếng Việt cho con cái, cô em dâu trả lời là rất khó vì đi học tiếp xúc toàn dân nói tiếng Anh, nơi họ cư trú không có hoặc có rất ít người Việt nên cũng đành buông tay. Các cháu lớn dần, khuyên học tiếng Việt thì cháu phản đối, nói nhiều lần kiểu như thức ăn trong những bữa cơm gia đình thì cháu đòi gọi police! Có cha mẹ nào dám không?

Hồi đầu thập niên 90 thế kỷ trước, tôi vào Cam Ranh làm việc. Có 2 cha con người khách quen là Việt kiều từ Hòa Nghĩa cách chừng 30km vào thăm. Người cha trạc gần 40 tuổi, cô bé gái chừng 12. Tôi chào và nói chuyện với cháu bằng tiếng Anh, cháu trả lời lại bằng tiếng Việt: “Xin lỗi ông, con không được phép nói tiếng Anh ở Việt Nam”. Ngạc nhiên, tôi hỏi, cháu cho biết là ba mẹ dặn là về quê phải nói tiếng Việt vì bà con không biết tiếng Anh, nói tiếng Anh họ không hiểu, sẽ khó gần! Tôi phục quá và nghĩ rằng ba cháu bé phải là người rất hiểu biết. Hỏi lại người nhà thì biết rằng anh ta

Trẻ gốc Việt ở nước ngoài học tiếng Việt qua đọc sách truyện SOURCE: SUPPLIED

Các thầy cô giáo cầm bảng tên lớp của mình để nhận học trò vào lớp trong ngày khai giảng tại Trường Việt Ngữ Trung Tâm Văn Hóa Việt Nam. HÌNH: VÂN LAN/NGƯỜI VIỆT

vốn là thợ kim hoàn, ít học nhưng rất chăm lo dạy tiếng Việt cho các con.

Vợ chồng con gái tôi cũng rất ưu tư về việc cho con học tiếng Việt. Khi ở Thụy Sĩ những năm 2016 – 2020, họ thuê cô giáo về nhà dạy cho Sóc Nhím. Về Seoul 2020 – 2023 cũng cho các cháu học online tiếng Việt. Nhờ vậy, cả 2 anh em đều đọc thông (nhưng

chưa viết thạo) và Sóc có thể viết text gửi cho ông bà qua messenger. Hồi ở Bangkok, cháu sinh thêm đứa thứ 3, Vân Thiên Phúc. Chàng này bây giờ đang học lớp 3, vốn tiếng Việt rất nghèo

nàn, trả lời câu hỏi qua chat với vợ chồng tôi, cháu nói rất chậm vì phải tìm từ, nhưng khi ở Thụy Sĩ lại là gendarme (cảnh sát) trong nhà với 2 anh. Sở dĩ có chuyện này vì mẹ chúng yêu cầu “trong

nhà mọi người phải nói tiếng Việt, ai nói tiếng Anh thì phải tự vả vào miệng mình”, giao cho Phúc trách nhiệm nhắc nhở 2 anh và tự nhắc mình. Không biết việc này đến nay có còn được

NHẬN IN SÁCH

NHẬN
IN ẤN | THIẾT KẾ | MINH HỌA
 CÁC LOẠI SÁCH
VỚI SỐ LƯỢNG THEO YÊU CẦU

TỪ **50** CUỐN TRỞ LÊN
BÌA CỨNG HAY MỀM

MUỐN BIẾT CHI TIẾT, XIN ĐIỆN THOẠI
972.675.4383
 Email: info@trenews.net

các cháu tiếp tục?

Gần đây, con gái tôi gọi về, nhờ ông bà ngoại dạy tiếng Việt cho 3 cháu vào Chúa Nhật hàng tuần. Quả thật là một đề nghị thú vị và đáng mừng nhưng cũng đặt ra cho vợ chồng tôi nhiều lo nghĩ: phải dạy cho các cháu thế nào khi 3 anh em 3 trình độ khác nhau nhất là chàng út còn bập bẹ tiếng Việt. Vậy thì cứ làm và hy vọng sẽ dần dà tìm ra giải pháp. Việc đầu tiên là kiểm tra trình độ từng cháu rồi từ đó biết phải bắt đầu từ đâu. Nhưng dứt khoát, mỗi giờ học của các cháu phải là niềm vui, sự thích thú và dần dà, biết yêu tiếng mẹ đẻ. Và, ca dao tục ngữ, truyện dân gian Việt Nam là những chủ đề chúng tôi ưu tiên.

Ở những nơi đông người Việt sinh sống như Orange County, California, người Việt lớn tuổi mới qua tiếp xúc với nhau bằng tiếng Việt dễ dàng thì lại khó cho việc học tiếng Anh nhưng trẻ con thì rất thuận lợi. Tôi có dịp đến một số tiểu bang ở Mỹ, đến Na Uy, Đan Mạch, có nơi chúng tôi ở lại trong gia đình người thân, bạn bè ít ngày, nhận định chung là các trẻ em người Việt thế hệ F1 có thể nói, đọc, viết được chút ít tiếng Việt nhưng qua thế hệ F2 thì mù tịt, trừ những gia

Nhà thờ Kiếng

đình dốc lòng dạy cho con tiếng mẹ đẻ. Qua chuyện trò với họ những người tuổi trên 70, ai cũng đau đầu nỗi lo là các cháu của họ biết rất ít hay không biết tiếng Việt. Một nỗi lo chưa có hướng giải quyết!.

Anh bạn tôi rời VN khá sớm sau 1975, định cư ở Quận Cam, con cái sinh ở Mỹ, các cháu học hành đỗ đạt, đọc, nói, viết tiếng

Việt thông thạo, bạn bè người Việt của cháu cũng tốt nghiệp M.A, Ph.D, có công việc ổn định và thu nhập cao, rất mong tìm hiểu lịch sử Việt Nam. Điều đáng quý là tất cả các cháu đều ngoan đạo, mỗi lần đi lễ ở nhà thờ Kiếng (*) đều đọc Sách Thánh bằng tiếng Việt trôi chảy, chào kính mọi người đi lễ trước khi đọc bằng một cung cách lễ độ, khiêm nhường. Tuy vậy,

anh bạn tôi cũng luôn ưu tư, cho rằng “Chỉ được đời thứ 2, đến đời thứ 3 thì các cháu sẽ không biết gì tiếng Việt”.

Một số tiểu bang ở Mỹ, tôi được biết có nhiều nhà thờ, nhiều chùa tổ chức lớp dạy tiếng Việt cho trẻ em người Việt. Đây là việc làm rất đáng hoan nghênh.

NHQ

NHA TRANG (19.12.2023)

CHÚ THÍCH: (*) (Nhà thờ Kiếng, Nhà thờ chính tòa Pha Lê). Nhà Thờ này có khoảng 500 con chiên đi lễ thường xuyên, Cha xứ giảng bằng 2 thứ tiếng, Việt và Mexico. Nhà Thờ cũng có cả tạp chí “Hiệp thông” bằng tiếng Việt cho giáo dân đem về đọc.

2. Theo kết quả khảo sát từ 529 học sinh tại trường Yêu Tiếng Việt (Brisbane - Úc) từ hơn 30 quốc gia khác nhau thì chỉ có 21.2% học sinh là thường xuyên nói tiếng Việt ở nhà. Con số học sinh nói tiếng Việt ở nhà ở mức độ “thỉnh thoảng” cao hơn một chút với 25.9%. Số lượng đông nhất thuộc về nhóm các học sinh nghe hiểu được tiếng Việt nhưng thường chỉ sử dụng ngôn ngữ ở nước mà các em đang sống để giao tiếp chiếm 37.7%. 16% học sinh hoàn toàn chưa biết tiếng Việt. <https://vietnamnet.vn/giu-tieng-viet-cho-tre-em-viet-o-nuoc-ngoai-2053496.html>

Khi bắt đầu lớn tuổi, chúng ta dễ cảm thấy lạnh hơn khi nhiệt độ giảm. Điều đó phần lớn là do tiến trình trao đổi chất (metabolism) chậm lại một cách tự nhiên và lớp mỡ dưới da mỏng đi. Và theo tuổi tác, bạn không cần phải ra ngoài trời bão tuyết mới có nguy cơ bị hạ thân nhiệt (hypothermia) - mà điều này có thể xảy ra trong nhà nếu hệ thống sưởi được hạ quá thấp. Sau đây là những cách để cảm thấy dễ chịu và ấm cúng vào mùa đông này trong ngôi nhà của bạn.

Để giữ ấm trong mùa Đông

1

Tăng cường hệ thống sưởi

Dùng bộ điều nhiệt thông minh (smart thermostats), bạn có thể điều khiển từ xa bằng điện thoại di động, giúp bảo đảm ngôi nhà của bạn có nhiệt độ dễ chịu khi ở trong nhà và không lãng phí nhiệt khi bạn ra ngoài. Những bộ điều nhiệt này có thể tìm hiểu sở thích về nhiệt độ và chương trình hàng ngày của bạn, đồng thời có thể được lập trình để bật hệ thống sưởi ngay trước khi bạn về để không bao giờ bước vào một ngôi nhà lạnh lẽo.

BEST SMART THERMOSTATS

Google Nest Learning Thermostat

\$179

2

Bịt kín các chỗ hở

Nếu bạn nhận thấy không khí lạnh lọt vào chung quanh cửa sổ và cửa ra vào thì hãy dán các khe hở bằng weather stripping, hoặc xốp dẫn nở (expandable foam) hay caulk (trát kín) lại. Một chiếc khăn cuộn tròn đặt dọc mép dưới cửa cũng là một cách đơn giản để đối phó với các khe cửa hở. Nếu nhà có tầng hầm và gác mái (attic) hãy kiểm tra để tìm chỗ nào có gió lùa; đây có thể là những nguồn thất thoát nhiệt lớn.

3

Sử dụng máy sưởi nhỏ một cách cẩn trọng

Máy sưởi nhỏ có thể giúp bạn tăng thêm độ ấm, nhưng điều quan trọng là phải sử dụng đúng cách để giảm nguy cơ hỏa hoạn. Đặt máy sưởi trên bề mặt sàn cứng, không bắt lửa (không đặt trên thảm). Cắm máy trực tiếp vào ổ cắm - không sử dụng dây nối dài. Giữ khoảng cách 3 feet giữa máy và các vật dụng dễ cháy như rèm cửa hoặc ga trải giường. Rút dây cắm máy sưởi trước khi rời khỏi phòng.

4

Không sưởi ấm bằng bếp nấu

Bạn có thể muốn sử dụng lò nướng hoặc bếp gas để nhanh chóng làm nóng căn bếp lạnh lẽo. Nhưng làm như vậy có nguy cơ khiến những người trong nhà tiếp xúc với các loại khí có thể gây ra những vấn đề về hô hấp.

Honeywell Home T10 Pro THX321WFS

\$225

5

Mặc quần áo nhiều lớp

Để có sự thoải mái tối đa, hãy chọn những lớp quần áo rộng rãi để có thể mặc vào và cởi ra khi cần. (Quá nóng và đổ mồ hôi lại có thể khiến bạn cảm thấy ớn lạnh.) Đừng đi dép mềm mà đi giày ấm có đế chắc chắn.

Trong đời sống thường ngày, chúng ta thấy có những sự việc, những thói quen, những phát minh... tưởng như tự nhiên mà có. Nhưng thực ra, có những lý do đứng phía sau những chuyện bình thường đó. Chẳng hạn như:

Có chốt thoát bên trong cốp xe hơi

Vài đêm trước ngày Halloween năm 1995, Janette và Greig Fennell vừa mới đậu xe vào garage của họ ở Bắc California thì bị hai gã đàn ông có vũ trang ép họ nằm vào cốp xe Lexus của họ. Chúng lái xe đi về hướng nam, Janette cào vào tấm thảm che thành xe, làm lộ ra những sợi dây điện, cố gắng xem tình trạng đứa con của họ là Alex ra sao; thằng bé ngồi ở ghế sau vào thời điểm xảy ra vụ bắt cóc.

Cuối cùng, chiếc xe dừng lại và những kẻ bắt cóc mở cốp xe vừa đủ thời gian để lấy đồ trang sức, thẻ ngân hàng và mã PIN của gia đình Fennell. Sau đó, bọn chúng đóng sầm cốp xe lại và bỏ trốn. May mắn thay, Janette nhận thấy có ánh sáng lọt qua khe hở nơi trước đó cô xé thảm để lộ những sợi dây điện. Cô bắt đầu kéo các sợi dây đó cho đến khi một sợi mở được cốp xe ra. Thế là họ thoát ra ngoài được. Nhưng đứa con của họ không có trên xe.

Sau cuộc gọi của cặp đôi từ điện thoại công cộng, cảnh sát đã đến nhà Fennell và tìm thấy bé Alex đang củ rử trên cái car seat đặt trước hiên nhà, vì những kẻ bắt cóc đã đem bé bỏ ở đó.

Janette đã sưu tầm những câu chuyện tương tự và biết được rằng nhiều người không may mắn

Tại sao như vậy?

NHIỀU KỲ - KỲ 1

Đi bộ 10,000 bước (hoặc cố hướng tới!)

Đây là một tiêu chuẩn để duy trì sức khỏe tốt, khởi đầu với một trong những máy đếm bước thể dục cá nhân đầu tiên trên thế giới. Máy Manpo-kei được tung ra thị trường vào những năm 1960, khoảng thời gian Thế vận hội Tokyo thúc đẩy sự quan tâm của công chúng về thể dục. Tên của nó, có nghĩa là "máy đo 10,000 bước", là một tác động tiếp thị hấp dẫn của nhà sản xuất Yam.

Mặc dầu rõ ràng là việc đi bộ cải thiện sức khỏe, nhưng mục tiêu 10,000 bước chưa bao giờ dựa trên cơ sở khoa học thực tế. Tuy nhiên, một số nghiên cứu gần đây đã chứng minh phần lớn điều đó là đúng. Nghiên cứu cho thấy đàn ông và phụ nữ trung niên đi bộ ít nhất 8,000 bước mỗi ngày có thể giảm đi một nửa nguy cơ tử vong sớm vì bệnh tim hoặc mắc chứng mất trí nhớ. Ngoài ra, những người nhàn nhã tản bộ còn có khả năng cao tránh được đột quỵ cũng như tránh được 13 loại bệnh ung thư. Ngược lại, dù bạn có đi trên 10,000 bước cũng không mang lại nhiều lợi ích hơn, và dù chỉ có thói quen đi bộ hàng ngày tổng cộng được 3,000 hoặc 4,000 bước cũng có thể giảm nguy cơ tử vong sớm khoảng 40%.

như hai vợ chồng họ. Một số nạn nhân bị bọn bắt cóc giam giữ trong thùng xe cuối cùng đã bị sát hại. Điều đáng lo ngại hơn là một số đứa trẻ bị mắc kẹt trong cốp xe và chết vì quá nóng.

Janette bắt đầu vận động các chính trị gia và giới truyền thông nhằm yêu cầu tất cả các xe hơi mới phải có cách thoát hiểm từ trong cốp xe. Chính phủ liên bang đã đồng ý và vào năm 1999 đã buộc tất cả xe hơi mới, bắt đầu từ năm 2001, phải được trang bị chốt mở cốp bên trong. Còn chiếc xe Lexus của hai vợ chồng Fennell thì sao? Nó được lưu giữ trong một bảo tàng xe Toyota ở Nam California. Khi bé Alex đã trưởng thành, anh đã đến xem chiếc xe này.

Thương hiệu cà phê khổng lồ Starbucks ở Mỹ vừa công bố tùy chọn mới là bắt đầu từ ngày 3 Tháng Một năm 2024, khách hàng sẽ được uống cà phê trong những chiếc ly có thể tái sử dụng, và họ không còn bán cà phê bằng những cái ly nhựa xài một lần.

TẠ PHONG TẦN
ORANGE COUNTY, CA

Lan man cà phê Mỹ, cà phê Việt

Đại diện Starbucks nói rằng thay đổi này nhằm mục đích “*muốn thân thiện với môi trường hơn một chút vào năm 2024.*” Nếu khách hàng đem theo ly riêng của mình để đựng đồ uống thì sẽ được giảm giá 10 cents/ly. Áp dụng mới không chỉ cho khách hàng ngồi uống tại tiệm, mà còn kể cả khách hàng lái xe “drive-thru” và khách hàng đặt đồ uống qua app di động.

Kèm theo thông báo trên, Starbucks cũng đăng hình các chiếc ly in logo Starbucks quen thuộc nhưng (nhìn qua hình) tôi đoán chừng chúng được sản xuất bằng sứ (hoặc sành) tráng men trắng, hoặc nhựa cứng và dày. Tuy nhiên,

Starbucks không chú thích rõ đó có phải là thứ ly mà Starbucks sẽ dùng để thay thế ly nhựa dùng một lần hay không. Có vẻ như họ rất mập mờ trong vấn đề này, để gây sự tò mò, hay để gây thất vọng cho khách hàng thì tôi không biết.

Tôi, một người không có hứng thú với mùi vị cà phê Starbucks lẫn các món đồ uống của tiệm, dù tôi đã từng vô tiệm Starbucks uống nhiều lần, nên tôi không quan tâm tới thay đổi này. Tôi càng không ưa ly cà phê espresso mà tôi gọi nó là “chè nâu.” Chè, theo kiểu Nam kỳ là một món ăn tráng miệng ngọt, không phải đồ uống.

Ngày còn ở Sài Gòn, tôi vẫn thích uống cà phê đá giá 5 ngàn hồ tệ/ly

(khoảng 25 cents) ở quán lề đường gần chỗ tôi ở. Còn bây giờ tôi uống cà phê hòa tan pha ở nhà trước khi tôi ra ngoài, hoặc tôi pha cà phê hòa tan vô chai thủy tinh rồi xách đi theo. Tôi cũng rất lấy làm khó chịu khi phải trả 10 cents cho một cái túi nilon mà cái túi ấy lại in logo to tướng của tiệm bán hàng. Đó là sự không công bằng, nếu không muốn nói là công ty bán hàng “chơi gác,” khi khách dùng cái túi nilon có in logo là khách hàng đã quảng cáo không công cho thương hiệu đó mà khách hàng lại còn bị móc túi ít nhất 10 cents, xài nhiều túi hơn là bị móc túi nhiều hơn. Nên cái sự “đổi mới” này của Starbucks tôi e rằng lại là chiêu trò bán ly có in

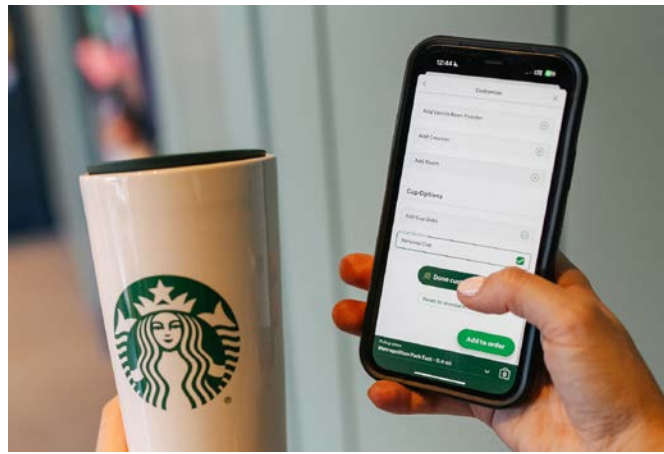
logo hót tiền.

Ông Michael Kobori, giám đốc phát triển của Starbucks, cho biết: “*Tại Starbucks, chúng tôi hình dung ra một tương lai nơi mọi đồ uống đều có thể được phục vụ trong những chiếc ly có thể tái sử dụng ... Cung cấp cho khách hàng nhiều lựa chọn hơn để sử dụng ly cá nhân khi họ ghé thăm Starbucks đánh dấu sự tiến bộ rõ rệt hướng tới tương lai. Chúng tôi biết khách hàng của mình rất đam mê hành tinh này và giờ đây, họ có thể cùng chúng tôi nỗ lực cho đi nhiều hơn những gì chúng tôi nhận lại, bất kể họ đặt hàng như thế nào.*”

Về mặt này, ông Michael Kobori hiểu rất rõ khách hàng “ruột” của

Starbucks không chỉ mê đồ uống, mà còn mê luôn những cái ly tái sử dụng có logo nữa. “Tín đồ” Starbucks rất thích thú những cái ly này. Những chiếc ly có in logo Starbucks loại giấy hoặc nhựa (mới,) ly giữ nóng lạnh, cốc sứ lùn... được bày bán rất xôm tụ trên chợ mạng internet và các tiệm tạp hóa giá rẻ. Có người sưu tập hẳn hàng trăm kiểu ly Starbucks. Hiện nay, tôi thấy ly nhựa cứng có nắp đậy (rỗng) in logo Starbucks bán trên Amazon giá \$10/ly dung tích 473 ml (16 oz) ly sứ trắng có nắp đậy bán giá \$30/ly dung tích 12 oz, và nhiều cỡ size khác, loại nào cũng có hàng trăm khách hàng đã mua. Tôi không dám đánh giá mắc rẻ đối với ly sứ vì tôi chưa cầm tận tay coi tận mắt để biết chất lượng tốt xấu, nhưng ly nhựa mà bán \$10/ly thì theo tôi là quá mắc. Một ly nhựa cứng tái sử dụng cùng dung tích có nắp, có ống hút, không in logo gì hết bán trong tiệm 99 cents giá một Mỹ kim/ly. Có vẻ như họ bán logo Starbucks chứ không phải bán ly đựng đồ uống.

Trong tình hình kinh tế bấp bênh, có thể Starbucks đã nghĩ ra “chiêu trò” nhằm giảm chi phí thành phẩm bán ra đối với ly nhựa dùng một lần. Biết đâu, đằng sau đó là họ tăng cường quảng cáo bán

ra những kiểu ly tái sử dụng (như đang rao bán trên Amazon)? Không lẽ có ai đó dám tự tiện lấy logo của Starbucks in lên ly bán mà không có sự cho phép của họ?

Thật ra, chuyện dùng ly tái sử dụng không có gì mới, tất cả các quán cà phê lề đường ở Việt Nam đều xài ly như vậy. Vấn đề quan trọng là đồ uống pha chế có bảo đảm vệ sinh hay không, và ly có được rửa sạch sẽ sẵn sàng cho lần sử dụng tiếp theo hay không mà thôi.

Có người cho rằng cà phê Việt Nam sắp sửa chiếm lĩnh thị trường Mỹ và đánh bật “ông lớn” Starbucks ngay trên sân nhà, nếu Starbucks dám tăng giá bán. Anh bạn tôi cứ khẳng định vô một tiệm cà phê Việt Nam mới mở ở Little Sài Gòn để “uống cà phê chồn” vì “thơm lắm.” Tôi và bạn tôi vô tiệm mua thử, những loại cà phê pha chế kiểu cầu kỳ tôi không để ý, tôi uống cà phê đá pha kiểu Việt Nam (gọi là đen đá) giá \$4.95, bạn tôi

uống ly cà phê sữa (cũng pha kiểu Việt Nam) giá \$6.75.

Theo lý thuyết thì cà phê chồn là con chồn hoang vô rẫy cà phê lựa trái cà phê nào chín đỏ ngon nhứt nó ăn, ăn xong thì chồn chỉ tiêu hóa được lớp vỏ ngoài trái cà phê, xong nó ị ra phân toàn là hột cà phê, nhưng hột cà phê này nhờ thấm dịch tiêu hóa trong ruột chồn nên mùi vị “thơm ngon” khác hẳn cà phê thường. Tôi mắc cười, nghĩ trong bụng trời ơi lấy đâu ra nhiều chồn tới mức ị phân cà phê cung cấp cho dân cả nước quốc nội uống, lại còn bán qua đế quốc Mỹ nữa. Cho dù là chồn được nuôi nhốt và cho ăn cà phê thì chồn chỉ ăn một lượng nhỏ cà phê, chồn còn phải ăn thức ăn khác giàu chất dinh dưỡng thì chồn mới sống nổi, chỉ ăn toàn trái cà phê thì chồn chết đói hết. Cái sự “thơm” đó đối với tôi là tôi nghi chồn được “nuôi” ở chợ Kim Biên (Sài Gòn) lắm lắm luôn.

Cũng như tôi thấy quảng

cáo đặc sản Trăm Mã trà trên mạng internet thì tôi cũng cho là đồ giả. Theo các nhà sản xuất trà, muốn làm được Trăm Mã trà thì phải dùng loại búp trà thượng hạng hái từ trên núi Tuyết Sơn (Trung Quốc) cao ngất, đem búp trà cho ngựa ăn. Chờ một khoảng thời gian đủ để búp trà ngấm dịch vị tiêu hóa trong dạ dày ngựa thì người ta giết con ngựa đi, mổ dạ dày ngựa lấy trà đó ra sao chế, nên mới có tên gọi là trà Trăm Mã (chém đầu ngựa.) Tương truyền, Trăm Mã trà là “sáng kiến” của Từ Hi Thái hậu đời Thanh mạt, chỉ có bà này thừa tánh độc ác và ham hố ăn chơi hưởng thụ mới nghĩ ra nhiều kiểu ăn uống kỳ dị như vậy, còn các đời vua trước không hề có. Lấy đâu ra nhiều ngựa tới mức sản xuất Trăm Mã trà bán khắp thế giới?

Thú thật là tôi không thích ly đen đá Việt-ở-Mỹ bằng ly cà phê đá quán lề đường Sài Gòn. Tôi thấy ông chủ tiệm cà phê Việt chịu khó mời các tờ báo tiếng Anh, tiếng Việt lớn nhỏ quảng cáo cho tiệm cà phê của ông rất nhiều, nhưng giá bán này e rằng về lâu dài khó mà “đấu” qua nổi với Starbucks giá rẻ hơn. Xem ra chuyện cà phê Việt cạnh tranh cà phê Mỹ trên xứ Mỹ vẫn chưa ngã ngũ.

TPT

PHIÊN AN

Giải Golden Globes thứ 81 đã diễn ra tối Chủ Nhật tuần rồi, cạnh tranh với trận banh NFL cuối mùa đầy kịch tính giữa Buffalo Bills và Miami Dolphins khiến người viết phải đổi đài lia lịa mỗi khi có quảng cáo. Nhưng may là chương trình kết thúc đúng giờ nên kẻ ghiền football này vẫn được xem 2 phút cuối vô cùng hào hứng. Không thua gì trận banh, Golden Globes năm nay cũng có những giây phút hồi hộp và nhiều bất ngờ thú vị.

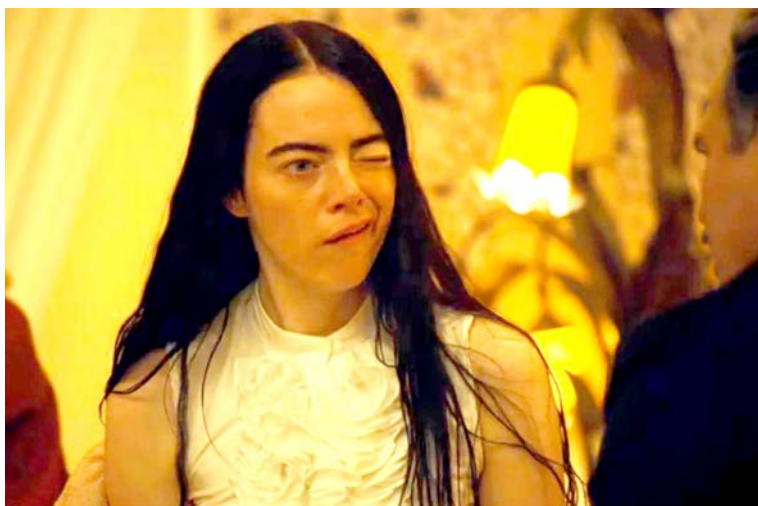
Bất ngờ lớn nhất có lẽ tập phim 'Beef', được đề cử 3 giải và thắng cả 3 trong hạng mục Phim tập Ngắn hạn (Limited Series). 'Beef' thuộc thể loại hài hước / chính kịch, với dàn tài tử hầu hết là người Á Đông, kể một câu chuyện về người Hàn ở Mỹ. Đặc biệt trong số tài tử có một người Việt là chị Hồng Đào. Đạo diễn Lee Sung-ji (giữa) thắng giải Best Director; Steven Yeun (trái) và Ali Wong (phải) thắng giải Best Actor Nam và Nữ. Phim này do Netflix sản xuất, kịch bản rất quái lạ nhưng hay; diễn xuất cũng tuyệt vời.

NGUỒN ẢNH: REUTERS-YONHAP.

Bất ngờ thứ nhì là phim ‘Poor Things’ cũng của Netflix, được đề cử 5 giải và thắng 2: Best Musical or Comedy, và Best Actress trong thể loại này. Truyện phim kể chuyện một phụ nữ được làm sống lại trong một thời điểm lịch sử khác, phải trải qua một hành trình học ăn nói và đi đứng như một đứa bé để cuối cùng trở thành một người đàn bà trưởng thành. Emma Stone (hình) thủ vai chính rất thuyết phục và thắng thật xứng đáng. Từ một hãng cho mượn DVD qua đường bưu điện, Netflix nay đã trở thành một đối thủ đáng gờm cho các xưởng phim Hollywood lâu đời, qua mặt cả phim ‘Barbie’.

NGUỒN ẢNH: NETFLIX.

Tuy hồi hộp nhưng không bất ngờ tí nào là phim ‘Oppenheimer’ với 5 giải thưởng: Best Director (Christopher Nolan), Best Actor (Cillian Murphy), Best Supporting Actor (Robert Downey, Jr.), Best Musical Score (Ludwig Göransson), và Best Film thuộc thể loại Drama. Câu chuyện lẽ ra rất khô khan về một đề tài khoa học / chính trị đã được Christopher Nolan biến hoá thành một tuyệt tác để đời. Như có nói trong một bài bình phim trước đây trên báo Trẻ, ‘Oppenheimer’ chắc chắn sẽ còn thắng nhiều giải thưởng danh giá khác, kể cả Oscars.

Cillian Murphy trong vai cha đẻ bom nguyên tử Robert Oppenheimer
(UNIVERSAL PICTURES)

Bất ngờ thú vị và cảm động nhất là giải Best Actress trong thể loại Drama được trao cho Lily Gladstone, nữ tài tử gốc da Đỏ đầu tiên đoạt giải Golden Globe. Gladstone thủ vai chính bên cạnh nam tài tử Leo DiCaprio (phải) trong phim ‘Killers of the Flower Moon’ của Martin Scorsese, kể câu chuyện về xung đột giữa bộ lạc Osage và những người da trắng khai thác dầu lửa. Khi lên nhận giải, Lily Gladstone bắt đầu bằng một tràng tiếng thổ dân Blackfeet Indian. Sau đó cô giải thích bằng tiếng Anh rằng nhờ Mẹ cô dạy từ nhỏ nên cô mới có thể nói được vài câu. Cô cũng hy vọng chiến thắng của mình sẽ mở rộng cánh cửa Hollywood cho người gốc da Đỏ khác.

NGUỒN ẢNH: APPLE TV+

Chuyển sang hạng mục phim nói tiếng ngoại quốc, ‘Anatomy of a Fall’ của đạo diễn Justine Triet (Pháp) đã đoạt 2 giải thưởng danh giá: Best Director, và Best Foreign Language Film. Có lẽ đây là sự kiện ít bất ngờ nhất trong đêm. Tháng 5 năm ngoái phim này đã đoạt giải Palm d’Or tại liên hoan phim Cannes. Giới chuyên gia tiên đoán rồi đây phim này sẽ còn thắng lớn tại giải Oscars. Người viết chưa coi phim nên không dám bàn, nhưng chắc chắn từ nay đến đó sẽ phải tìm xem để biết nó xứng đáng cỡ nào.

Sandra Huller trong vai nhà văn Sandra Voyter (LES FILMS DE PIERRE)

Một bộ phim nữa chắc chắn sẽ phải tìm xem cho bằng được là phim hoạt hoạ ‘The Boy and the Heron’ (Cậu Bé và Con Diệc) của đạo diễn Hayao Miyazaki, thắng giải Best Animated Movie. Năm 2013 Miyazaki tuyên bố về hưu, nhưng đến năm 2018 ông đổi ý và quyết định làm phim này. Làm được nửa chừng thì đại dịch ập đến nên phải đến 2022 phim mới vẽ xong. Nhà sản xuất Studio Ghibli cho biết đây là bộ phim có kinh phí cao nhất trong lịch sử điện ảnh Nhật. Nếu quả thật vậy thì phần kỹ thuật của nó bắt buộc phải thuộc hàng tuyệt phẩm. NGUỒN ẢNH: STUDIO GHIBLI

Và bất ngờ cuối cùng là phim ‘Barbie’ thuộc thể loại Musical or Comedy. Tuy được đề cử 6 giải nhưng cuối cùng phim này chẳng thắng cái nào trừ một giải mới ra đời gọi là “Best Cinematic or Box Office Achievement” – tức là phim thành công nhất tại ... phòng vé! Nói cách khác, đây là giải an ủi cho những bộ phim dù không được điểm cao về mặt nghệ thuật nhưng vẫn đạt doanh thu đáng kể (từ \$100 triệu trở lên tại Mỹ). Người viết không xem phim này trong rạp nên không biết nó đẹp cỡ nào. Nhưng nếu nó chiếu trên TV có lẽ cũng sẽ coi chơi cho biết, với điều kiện không phải trả tiền!!

NGUỒN ẢNH: WARNER BROS

Ngộ độc Vitamin D

HOÀNG HƯƠNG

Là vitamin quan trọng và cần thiết cho sức khỏe nhưng khi sử dụng quá nhiều, vitamin D có thể gây nguy hại.

Liều lượng vitamin D khuyến dùng thích hợp là:

- Độ tuổi từ 19 đến 50: 600IU/ngày.
- Độ tuổi 50 đến 70: ít nhất 600IU/ngày.
- Độ tuổi trên 70: ít nhất 800IU/ngày.
- Nếu dùng vitamin với lượng 2.000IU/ngày sẽ gây ngộ độc cho cơ thể.

■ Vitamin D dư trong cơ thể dẫn đến tăng mức canxi trong máu. Mặc dù ngộ độc vitamin D không nguy hiểm đến tính mạng nhưng khá có hại cho sức khỏe. Trường hợp nặng có thể gây suy thận, loạn nhịp tim, đi không vững và lú lẫn. Ngoài ra còn có các triệu chứng khác như: giảm cảm giác thèm ăn, nôn và buồn nôn, táo bón, mất nước cơ thể, khát nước nhiều hơn, nhức xương và sỏi thận.

■ Ngộ độc vitamin D thường chỉ xảy ra khi dùng quá nhiều thuốc bổ sung vitamin D (vitamin D supplement) hoặc thuốc theo đơn (prescription medication).

■ Nếu cơ thể không quá thiếu hụt vitamin D, có thể bổ sung bằng cách:

Tắm nắng và ăn các thực phẩm giàu loại vitamin này như: cá hồi (salmon), cá thu (mackerel), cá mòi (sardine), lòng đỏ trứng và nấm (white mushroom).

DALLAS Sự Kiện

CHILDREN'S THEATER

21/1 tới 25/2. Kịch vui dựa trên tác phẩm Elephant & Piggie của Mo Willems nói về cuộc sống và tình bạn của chú voi Gerald và chú heo Piggie

Địa điểm: Dallas Children's Theater, 5938 Skillman St, Dallas TX 75231. Điện thoại: 214-740-0051.
Giá vé: \$15.

CIE HERVÉ KOUBI (FRANCE)

19/1. Trình diễn múa bao gồm những vũ điệu cuồng nhiệt, mới mẻ và cả ballet. Diễn viên đến từ nhiều nước ở Âu Châu

Địa điểm: Winspear Opera House, 2403 Flora Street, Dallas TX 75201. Điện thoại 214-954-9925.
Giá vé: \$12-\$80.

NCA HIGH SCHOOL NATIONALS

19/1 tới 21/1. Tranh giải cheerleaders của học sinh high school

Địa điểm: Kay Bailey Hutchison Convention Center, 650 S. Griffin St, Dallas TX 75202. Điện thoại: 800-622-2946.
Giá vé: miễn phí.

Tượng Phật ở Nepal

Tạo tác tượng Phật

TIỂU LỤC THẦN PHONG
(bài và hình)
GEORGIA, USA

Đạo Phật do Đức Phật Thích Ca Mâu Ni (Sakya Muni Buddha) khai sáng ở Ấn Độ. Căn bản của giáo pháp là Tứ Diệu Đế, Bát Chánh Đạo ... Nhờ sự uyển chuyển của giáo pháp mà đạo Phật thích ứng với mọi giai tầng trong xã hội, khế hợp với nhiều nền văn hóa, phát triển mạnh ở các quốc gia khác nhau. Ngay cả những nước tân tiến nhất hiện nay như Mỹ, Canada, Tây Âu ... Đạo Phật vẫn thích ứng và cùng đồng hành với những tôn giáo khác.

Vài nét chính về giáo pháp

Đạo Phật đặc biệt chú trọng việc chuyển hóa tâm, tu tập để từ cái tâm loạn động thành an lạc, tâm nhiễm ô thành thanh tịnh, tâm ràng buộc thành buông xả ... Đạo Phật không có giáo điều cực đoan hay mê tín. Đạo Phật thoải mái, tự do dân chủ. Đức Phật khuyên mọi người chớ vội tin bất cứ điều gì, hãy kiểm nghiệm trước khi tin. Dĩ nhiên là trong đạo Phật không có trừng phạt hay ban ơn giáng họa. Mọi người tự chịu trách nhiệm những gì mà mình nói, làm và suy nghĩ.

Đạo Phật ban đầu chỉ trong vùng Bắc Ấn Độ, sau đó phát triển trên toàn cõi Ấn Độ và tiếp đến được truyền đi khắp các nước: Truyền về phương Nam như: Sri Lanka, Myanmar, Thailand. Laos ... thì hình thành dòng Phật giáo Nam truyền; truyền về phương Bắc như: Trung Hoa, Nhật Bản, Đại Hàn ... thì hình thành dòng Phật giáo Bắc truyền (Việt Nam có đủ cả hai dòng truyền).

Nguồn gốc về tượng Phật

Trong thời sơ kỳ của Phật giáo có lẽ khoảng 500 năm đầu chưa hề có tượng Phật hay tranh ảnh. Tu sĩ cũng như Phật tử chỉ sử dụng những biểu tượng như: hoa sen, dấu hai bàn chân, chữ vạn, bánh xe pháp luân ... để thờ cúng và để tưởng nhớ Phật. Có nhiều thuyết về việc tạo tượng Phật, có một thuyết cho rằng vua Ưu Đà Diên nước Câu Diệm Di là người đầu tiên cho chế tác tượng Phật bằng gỗ chiên đàn. Nguyên do việc này là vì đức Phật lên cung trời Đao Lợi để thuyết pháp, thế gian vắng Phật, mọi người tưởng nhớ Phật nên mới khiến vua Ưu Đà Diên cho chế tác tượng Phật. Điều này căn cứ vào Đại Chính Tân Tu Tạng kinh (tập 16, trang 790a). Thuyết này nặng về tâm linh, thiếu chứng cứ khoa học, chỉ mang tính tôn thờ tín ngưỡng.

Thuyết thứ hai là vua A Dục (Ashoka, trị vì 273-232 AD) là người sùng Phật giáo, đã quy y, đã cho các con xuất gia, đã bảo hộ đạo Phật và cho tạc rất nhiều tượng Phật để tôn thờ. Ngày nay có 3 di chỉ Sanchi, Bharhut, Amaravati là những thánh địa có rất nhiều tượng Phật, có vô số pho tượng và phù điêu diễn tả cuộc đời của Đức Phật cũng như những nhân vật hay sự kiện liên quan đến Đức Phật.

Tượng Phật phong cách Gandhara

Cũng có thuyết khác cho rằng tượng Phật được tạo tác sớm nhất cũng từ sau thế kỷ thứ I sau Công Nguyên. Lúc bấy giờ tượng Phật được tạc theo hai trường phái khác nhau. Trường phái thứ nhất Mathura tạo tác tượng Phật đầy đặn, có đường nét phồn thực, rất

Tượng Phật A Di Đà chùa Phật Tích (Việt Nam)

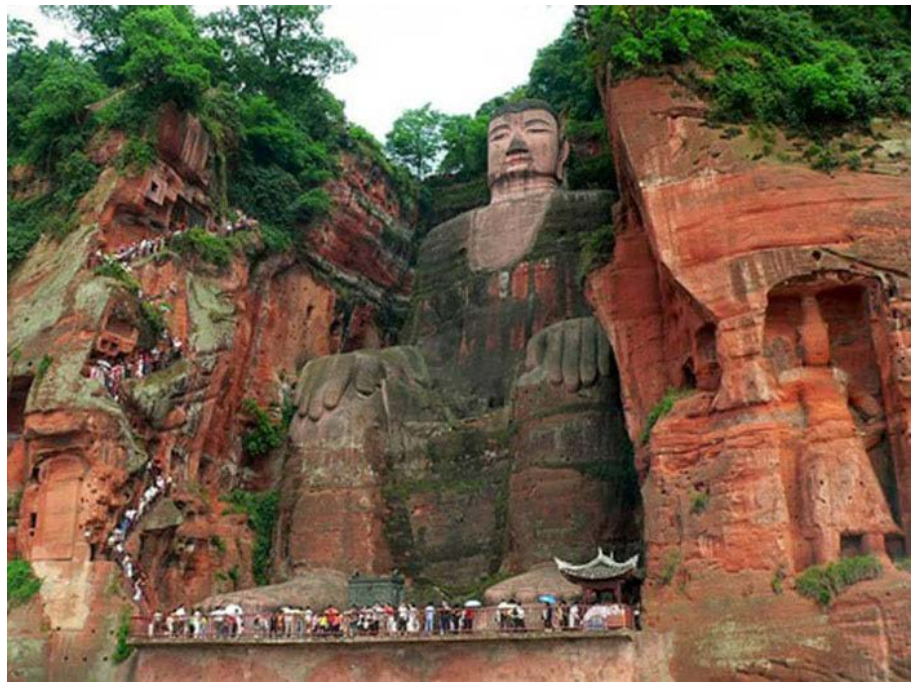
gần giống với những vị thần Ấn Độ giáo cũng như những vị thần khác của tín ngưỡng địa phương. Trường phái thứ hai Gandhara tạo tác tượng Phật rất thanh tú, sống mũi cao, mặt trái xoan, giữa hai chân mày có điểm trắng...Tượng Phật hao hao với vị thần tối cao Apollo của người Hy Lạp.

Theo các học giả nghiên cứu Phật học trên thế giới thì tượng Phật chỉ có sau 500 Đức Phật nhập diệt, tuy nhiên điều này có thể không đúng vì trong giai đoạn năm 356 – 323 trước Công Nguyên. Vua Alexandros III (A Lịch Sơn đại đế) đã đem quân từ Macedonia (Hy Lạp ngày nay) sang Châu Á chinh phục Ba Tư (Iran ngày nay) và xâm lăng Ấn Độ. Đoàn quân viễn chinh này đã mang theo nghệ thuật tạc tượng của người Hy Lạp đến Ấn Độ. Cũng chính đoàn quân viễn chinh Châu Âu này đã tiếp xúc với đạo Phật, hâm mộ đạo Phật và họ đã chế tác tượng Phật với phong cách Hy Lạp (Hellenism), tượng Phật nhìn khá giống vị thần tối cao của họ là Apollo. Có rất nhiều người trong đoàn viễn chinh này đã ở lại Ấn Độ và lập ra vương triều Greco-Bactria. Họ truyền nghệ thuật tạc tượng của Hy Lạp vào việc chế tác tượng Phật và dòng tượng Phật Gandhara này nổi tiếng trong lịch sử nghệ thuật Phật giáo. Địa danh Gandhara vô cùng nổi tiếng trong lịch sử thế giới cũng như Phật sử, nó thuộc vùng Tây Bắc Ấn, Pakistan, Afghanistan, thung lũng Peshawar nơi này kết nối các tuyến đường thương mại Trung Á, Trung Đông thời cổ đại, đã một thời là đất của đế chế Maurya, là trung tâm của vương quốc Ấn-Hy Lạp. Văn hóa Hy Lạp và Phật giáo gặp nhau tạo thành trung tâm Phật giáo Greco-gien, trung tâm Phật giáo Gandhara đã tạo tác tượng Phật

với phong cách Gandhara nổi tiếng trong lịch sử.

Sự đa dạng

Phật giáo có tính khế cơ khế lý, nói một cách nôm na dễ hiểu là có tính uyển chuyển để phù hợp với văn hóa, tập quán truyền thống của địa phương. Phật giáo truyền đến đâu thì pha trộn thêm màu sắc văn hóa, phong tục, tín ngưỡng của địa phương ấy. Nghệ thuật tạo tác tượng Phật cũng thế, ngoài những đặc điểm chung căn cứ vào kinh điển là 32 tướng tốt 80 tùy hình hảo (vẻ đẹp) của Đức Phật, các nghệ nhân địa phương tạo tác tượng Phật mang phong cách văn hóa nghệ thuật và đặc điểm chủng tộc của dân tộc mình. Nếu như tượng Phật của người Ấn, người Tích Lan (tiêu biểu như tượng Phật tại tháp Đại Giác ở Bồ Đề Đạo Tràng) mắt mở to, ngực vung, eo thon ... thì tượng Phật của người Trung Hoa mắt nhỏ và dài, nhắm hờ, miệng hơi mỉm cười. Tượng Phật của người Nhật cũng gần giống như thế, tuy nhiên vẫn có nét khác. Tượng Phật Việt Nam, tiêu biểu như tượng Phật A Di Đà ở chùa Phật Tích- Bắc Ninh, đây là pho tượng Phật tạc vào đời nhà Lý và được cho là xưa nhất của Việt Nam. Pho tượng thanh thoát, mắt nhắm hờ, cổ cao 3 ngón điều này người tạc tượng đã thể hiện quan điểm của người Việt về cái đẹp vào thời đó (mắt dài, cổ cao 3 ngón). Nhìn các pho tượng Phật chúng ta dễ dàng nhận ra truyền thống dân tộc được thể hiện qua cách tạo tác. Thông qua các pho tượng Phật chúng ta cũng biết chính xác Phật giáo ở địa phương ấy thuộc dòng Bắc truyền hay Nam truyền. Nếu tượng Phật với áo cà sa hở ngực hay có chữ vạn trên ngực thì đó chính là dòng Phật giáo Bắc Truyền, còn những pho tượng Phật

Pho tượng Phật Lạc Sơn (Trung Quốc)

đắp cà sa kín toàn thân hay chỉ hở vai phải thì đó chính là dòng truyền thừa Nam Truyền.

Các tượng Phật nổi tiếng

Đạo Phật từ Ấn Độ truyền đến Trung Á: Pakistan, Afghanistan, Kazakhstan ... đã tạo nên nhiều trung tâm Phật giáo trên con đường tơ lụa cổ xưa như hang động Đôn Hoàng, Bamyán, động Thiên Phật Bezeklik, Kucha... Đạo Phật truyền đến Trung Hoa thì hoàn toàn thay đổi từ trang phục, lễ nghi, dĩ nhiên là tượng Phật cũng tạo tác khác đi. Người Trung Hoa đã tạo tác nhiều pho tượng Phật to lớn kỳ vĩ và nổi tiếng không kém gì các pho tượng Phật ở Bamyán (Afghanistan), cụ thể như tượng Phật Lạc Sơn tạc vào núi Lăng Vân ở ngã ba sông Mân Giang, Đại Độ, Thanh Y. Tượng Phật phải mất hơn 90 năm mới hoàn thành. Ngoài ra những di tích Long Môn, Thiệu Lâm, Ngũ Đài Sơn ... với hàng ngàn tượng Phật với phong cách đặc trưng của văn hóa nghệ thuật Trung Hoa.

Người Nhật cũng tự hào với pho tượng Đại Phật Nara, tượng Phật Di Đà ở Ushiku (lớn gấp ba lần tượng nữ thần tự do New York), tượng Phật Kamakura, Takaoka ... Toàn là những pho tượng to lớn kỳ vĩ mang đậm phong cách văn hóa Nhật Bản.

Người Miến Điện (Myanmar) cũng tự hào về pho tượng Phật Laykyun Sekkya ở vùng Monywa. Pho tượng cao đến 116 mét, khăn chít trên trán và áo cà sa rất đặc trưng cho y phục truyền thống của người Miến Điện, gương mặt tượng cũng thể hiện nét mặt của người Miến.

Người Thái Lan tự hào về pho tượng Phật ở Wat Pho, Wat Muang ... Tượng Phật Thái Lan, Lào và Cambodia khá giống nhau từ phong cách tượng, y phục cà sa, mũ trụ nhọn, ngũ vai ... Điều này cho thấy 3 nước ấy không chỉ giống nhau về dòng truyền thừa Phật giáo Nam Truyền mà còn rất gần gũi và tương đồng về mặt văn hóa, nghệ thuật. Việc tạo tác tượng Phật như thế là một chứng minh

cụ thể rất điển hình.

Tượng Phật khác biệt

Trong Phật giáo quan niệm rằng tính dục và sự ham muốn tính dục là nguồn gốc của tái sinh luân hồi, là sự dính mắc, là một trong những yếu tố làm cho tâm bất an, luôn vọng niệm, thân tâm luôn như lửa cháy (ngũ ấm xí thành)... nên cần phải tiết chế hoặc phải buông bỏ. Ấy vậy mà Phật giáo Nepal có tạo tác một pho tượng gây ra nhiều tranh cãi thị phi vì liên quan đến tính dục. Pho tượng Phật miêu tả một người nam và một người nữ ở tư thế làm tình, có nhiều lý giải rằng đó phương pháp tu đặc biệt của những bậc du già thượng thừa trên vùng Hy Mã Lạp Sơn, thông qua tính dục để đạt tới sự chứng đắc giác ngộ... Quả thật nhìn pho tượng này hầu hết mọi người đều phê phán nặng nề. Tôi thật sự không dám lạm bàn gì về

pho tượng cũng như phương pháp tu thượng thừa của các bậc du già. Ở đây chỉ nói về phong cách nghệ thuật của pho tượng quả là thật táo bạo, độc đáo, rất đặc biệt, rất hiếm có thể nói là pho tượng Phật độc nhất vô nhị trên thế giới này.

Tất cả các pho tượng Phật trên thế giới này dù là dòng truyền thừa nào, dù là môn phái nào, dù ở quốc gia nào cũng đều căn cứ vào 32 tướng tốt và 80 tùy hình hảo của Đức Phật làm căn bản. Còn việc trang bị thêm những yếu tố văn hóa, nghệ thuật, đặc điểm chủng tộc ... là phụ. Bởi vậy hễ nhìn thấy tượng Phật thì ta lập tức nghĩ đến yếu tố giác ngộ, giải thoát, chứng đắc ... vẫn thường đề cập trong giáo lý Phật Đà. Nghệ thuật tạo tác tượng Phật nói riêng, nghệ thuật điêu khắc nói chung của các nước Châu Á đều mang tính ước lệ, biểu trưng, ẩn dụ ... Điều này khác với nghệ thuật tạc tượng của

Châu Âu (thời văn hóa phục hưng, Michelangelo chẳng hạn). Điều khắc phương Tây tả thực, chính xác từng nhóm cơ, sợi cơ, đường nét thân thể, vẽ mặt... đúng như giải phẫu học.

Đạo Phật đã và đang được xem là một tôn giáo hòa bình, xưa nay chưa từng gây chiến tranh. Đạo Phật chủ trương tôn trọng sự sống của muôn loài, kêu gọi mọi người sống trong tình thương và hiểu biết. Đạo Phật ngày nay lan tỏa khắp thế giới. Nhà bác học Albert Einstein đã từng nói: *"Đạo Phật là tôn giáo của tương lai"**. Những pho tượng Phật khắp thế gian này không chỉ mang tính tâm linh tín ngưỡng mà còn là những tác phẩm nghệ thuật, những di sản văn hóa của nhân loại.

TLTP

ẤT LĂNG THÀNH, 1123

* Câu nói của nhà bác học Albert Einstein thường thấy trích dẫn nhiều trên mạng NET, tuy nhiên điều này chưa kiểm tra được, có thể vì mền mọ mà gán ghép chứ không hẳn là sự thật.

Mời bạn ghé thăm
Facebook của Trẻ

Tre Magazine

nơi bạn có thể đọc bài, xem tranh
biếm họa, bình luận, đối thoại với
các độc giả khác...

 Tre Magazine

BÁO TRẺ

DỄ CẮT
DỄ ĐỌC
DỄ THẤY
DỄ TÌM

RAO VẶT

TRÊN BÁO TRẺ

TIẾT KIỂM
THỜI GIAN & TÀI CHÁNH

ĐIỆN THOẠI
972.675.4383

ĐIỀU CÔ NƯƠNG

Vóc dáng thay đổi

Vóc dáng thì luôn thay đổi có người thì từ từ, có người tăng giảm đột ngột nên cũng cần chọn những đồ phù hợp sự thay đổi vóc dáng. Đầu tiên là sự linh hoạt vòng eo, chọn đồ có eo co giãn nhưng chưa đủ. Quan trọng là chất vải phải có độ mềm mại mà không bị chùng ở phần eo để ôm dáng vừa vặn. Eo có co giãn vẫn phải định hình dáng đẹp, chứ không luộm thuộm.

■ **Chất vải dệt thưa** như lanh, lụa thì độ rủ tốt hơn vải dệt cứng hay tráng hồ nhiều như vải poplin, cotton lawn. Sơ mi button-down bằng vải rủ sẽ vẫn đẹp khi dáng thay đổi nhưng với chất vải cứng nhiều hồ thì khó đẹp. Chất liệu mềm mại, dệt thưa thì dù ốm hay mập, tăng giảm một size cũng dễ vừa vặn và đẹp hơn.

■ **Kiểu thiết kế quần** (wrap silhouettes), là áo quần (wrap top), đầm quần (wrap dress). Kiểu wrap thường dùng chất liệu mềm mại, ôm dáng, nhưng quan trọng là thiết kế quần thì có tăng hay giảm ký thì món đồ vẫn luôn vừa vặn. Kiểu áo quần, đầm quần đa dạng dễ diện đẹp mọi dịp. Cần để ý đừng chọn kiểu faux wrap giả quần thiếu linh hoạt.

■ **Cắt xéo thớ vải** (bias-cut) thay vì cắt dọc hay song song thớ vải. Bias-cut hợp nhiều dáng và mặc lướt lên người, nên có tăng hay giảm ký cũng dễ mặc. Những váy slip skirt, hay đầm slip dress điệu đà luôn được may bias-cut, đang thịnh hành và nhiều lựa chọn. Với kiểu may bias-cut nên chú ý chi tiết ở vai, cổ, phần eo may kỹ lưỡng.

■ **Texture kết cấu** của vải cũng giúp cho sự thay đổi dáng vóc. Đồ xếp li *pleat* hay vải nhăn *plissé* có thể mở, co khá nhiều mà sợi vải không căng ra - như quần cotton lụa xếp li, hay áo bằng chất liệu *plissé*. Bên cạnh đó là những loại vải nhăn khác như bông nhăn *crinkle cotton* cũng dễ mặc nhưng thiếu độ nổi như đồ xếp li hay *plissé*.

Thơ

Nguyễn Hữu Nhật

Nguyễn Hữu Nhật từng phục vụ trong quân đội Việt Nam Cộng Hòa và đã đi tù CS tổng cộng 12 năm. Năm 1998 cùng gia đình định cư ở Oslo, Na Uy và đã qua đời ngày 11 tháng 12 năm 2014.

Người viết biết và yêu thơ Nguyễn Hữu Nhật từ lâu, từ hồi còn ở trong nước.

Thơ lục bát Nguyễn Hữu Nhật mang ý tưởng và cảm xúc lạ như trong bài *Hoa Cúc Vàng & Áo Dài*. Còn thơ tự do của Nguyễn Hữu Nhật như bài *Người Tù Già Kể Chuyện Minh* phải nói là rất đặc sắc. Nhất là qua giọng đọc của Nguyễn Đình Toàn.

Nay để tưởng niệm Nguyễn Hữu Nhật và Nguyễn Đình Toàn, xin mời các bạn đọc lại những bài thơ sau đây.

SAO KHUÊ

Hoa cúc vàng

Chỗ anh đứng chờ em ra
Bây giờ thiên hạ trông hoa cúc vàng
Mỗi lần có dịp đi ngang
Nhớ em anh tưởng áo vàng lựa bay
Nghĩ hoài sống mũi cay cay
Mấy năm chẳng được một ngày gần nhau
Hạnh phúc thường hay qua mau
Vắng nhau thì thấy ở đâu cũng buồn
Tự dưng thương ghé thương bàn
Nơi em đã để cho làn hương rơi
Anh muốn kêu lên em ơi
Nhớ gì nhớ đến chết người như không
Tay vò hoa cúc nát lòng
Vàng phai hay ý chờ mong nhạt dần.

Áo dài

Ngày nào mới mặc áo dài
Em tay run quá chẳng cài nổi khuy
Chuyện giờ kể có khác đi
Tay run anh cởi hết khuy em cài
Ngày nào mới thở hương người
Em say ngây ngất rụng mười ngón tay
Chuyện giờ kể có khác đi
Tay em buông thõng mỗi khi nhớ người
Ngày nào anh cũng làm thơ
Dù em là chiếc gương mờ đã lâu
Trước khi đi ngủ, chải đầu
Để trong giấc ngủ gặp nhau đang hoàng
Ngày nào mắt ngọc xanh tình
Đêm mưa anh nhớ dịu dàng mắt em
Chuyện giờ kể có khác đi
Mi xanh mắt ngọc bút chì tô quanh
Ngày nào mới mặc áo dài
Soi gương trông bóng tự cài lấy khuy
Chuyện giờ kể có khác đi
Không đem bán áo lấy gì nuôi nhau

Người tù già kể chuyện mình

TRANH ĐÌNH CƯỜNG

(trích đoạn)

Anh chị em ơi
Năm nay tôi gần bảy chục
Bị tù vì yêu tự do
Tự do
Tự do
Tự do

Nhắc mãi trở thành nhàm chán
Nhưng lòng vẫn muốn hô to
Tự do
Tự do
Tự do

Anh chị em ơi
Đừng hỏi vì sao tôi gầy
Đôi mắt vẫn là cửa sổ
Mở ra một hồn đấng cay
Cơm ăn mỗi bữa đếm từng hạt
Mộng lớn đêm nào cũng gối tay

Không có ăn thì người ta ngắc ngoải
Không có không khí người ta chết ngay
Không có tự do người ta vẫn sống
Nhưng đời ngựa kéo trâu cày

Tôi không phải là con tắc kè đổi sắc
Ở gần cây lá thì xanh
Bò trên mặt đất lại đỏ
Giống y như cổ đuôi chó
Gió chiều nào ngã theo chiều ấy
Còng lưng uốn lười
Sao cho người gặt đầu khen ngoan

Tôi cũng chẳng phải là giò lan
Chịu dãi dầu gió sương để thơm ngát hương
Tôi chỉ là người thích ăn cơm
Tôi chỉ là người thích mặc áo
Cơm áo do mình làm ra
Không quý không lay người ta
Để áo cơm mình no ấm

Hạnh phúc không phải là người
Cúi hôn chân người
Để được một chút cơm thừa canh cặn
Tôi chỉ muốn làm một ông già
Muốn ho lúc nào thì ho
Tôi không muốn được ăn no
Mà thấy người ta mình chẳng dám ho
Tự do
Tự do
Tự do

Anh chị em ơi
Không hiểu vì sao
Tự nhiên tôi muốn sống
Sống cho ra sống
Còn bây giờ chỉ là tồn tại
Sống mà như chết chưa chôn mỗi ngày
Tuổi già sức yếu
Run chân tay
Đi đứng không ngay
Nhưng tôi hiểu thế nào là sự thẳng thắn
Tự do
Tự do
Tự do

HOÀNG VŨ

Mì ăn liền là món ăn tiện dụng khi chỉ có mình bạn ở nhà, và những ngày còn học đại học, vì vừa dễ làm vừa rẻ tiền. Mì ramen đến từ các nước Châu Á, thường được làm từ nước dùng (broth) và nhiều loại rau khác nhau, còn mì ramen của Mỹ lại hơi thiếu những thứ đó.

Khi bạn ăn nhiều mì gói

Ngoài việc chứa nhiều muối và chất bảo quản, món này có thể khó tiêu hóa và gây ra vấn đề cho một số người. Trang WebMD lưu ý rằng nguy cơ mắc hội chứng chuyển hóa (metabolic syndrome) tăng lên ở những phụ nữ ăn ramen nhiều hơn hai lần một tuần; hơn nữa, nó có thể góp phần gây ra các bệnh như tiểu đường, huyết áp cao và đột quỵ. Theo Healthline, mì Ramen cũng thiếu protein, chất xơ và các chất dinh dưỡng cần thiết khác, như ngũ cốc nguyên hạt, vitamin hoặc khoáng chất.

Các chất bảo quản được thêm vào trong mì ramen có thể gây ra các vấn đề về mắt khi ăn thường xuyên. Theo Healthline, chất tert-butylhydroquinone (TBHQ) được thêm vào mì ramen để có thời hạn sử dụng lâu dài; khi tiêu thụ với liều lượng nhỏ, sẽ không gây ra bất kỳ tác hại đáng kể nào.

Nhưng khi bạn ăn ramen thường xuyên, TBHQ có thể gây ra tác dụng độc thần kinh (neurotoxic) như rối loạn thị lực. Ngoài ra, Cơ quan Quản

lý Thực phẩm và Dược phẩm giới hạn việc sử dụng TBHQ ở mức 0.02%, nhưng bạn có thể dễ dàng vượt qua mức này khi ăn vài tô ramen. Hơn nữa, nghiên cứu năm 2022 cho thấy rằng TBHQ với số lượng cao hơn có thể gây ra “tác dụng gây độc tế bào, gây độc gen, gây ung thư và gây đột biến - cytotoxic, genotoxic, carcinogenic, và mutagenic effects”.

Biết được như vậy, bạn vẫn có thể thưởng thức ramen và giảm thiểu nguy cơ rối loạn thị lực bằng cách sử dụng nước dùng thay vì gói hương vị đi kèm, và bổ sung nhiều loại rau - bất cứ

thứ gì từ nấm, cà rốt cho đến cải ngọt hoặc bắp cải - để món mì ramen của bạn thêm hương vị và bổ dưỡng hơn.

Ramen của người Á Châu còn dùng bột ngọt làm tăng hương vị. Bột ngọt thường an toàn khi tiêu thụ, nhưng nó được biết đến là tác nhân gây ra chứng đau nửa đầu (migraine) ở những người mắc chứng rối loạn đau đầu.

Chứng này không chỉ là cơn đau đầu thông thường mà có thể khiến bạn không thể hoạt động. Ngoài đau đớn và ói mửa, khoảng 25% đến 30% số người còn bị rối loạn thị giác được gọi là hào

quang thị giác (visual auras), có thể xảy ra ở một hoặc cả hai mắt và khiến tầm nhìn bị ảnh hưởng bởi mọi thứ từ đường kẻ, điểm mù cho đến tầm nhìn bị gián đoạn trong vòng chưa đầy một giờ. Tuy nhiên, mối liên hệ giữa chứng đau nửa đầu và bột ngọt không rõ ràng và cần có nhiều nghiên cứu hơn trong lĩnh vực này.

Tóm lại, để tránh tác hại của mì ăn liền, bạn đừng ăn nhiều lần, hãy ăn kèm thêm rau và dùng nước dùng thay cho gói gia vị bán kèm theo gói mì.

Vài câu hỏi

Làm sao giữ ẩm cho môi khô, nứt nẻ?

Thường xuyên bôi petroleum jelly. Độ đậm đặc của nó tạo ra một rào cản chống lại gió lạnh và gió khô, đồng thời nó giữ độ ẩm lâu hơn các sản phẩm chế bằng dầu hoặc sáp. Ngoài ra, nó không có thêm các thành phần như dầu thơm, có thể gây kích ứng mô môi mỏng manh. Việc uống nhiều nước và giữ ẩm cho ngôi nhà cũng rất hữu ích. Khi ra ngoài, hãy sử dụng son dưỡng môi có chỉ số chống nắng là 30 (American Academy of Dermatology khuyên nên tìm thứ có thành phần oxit titan hoặc oxit kẽm) để bảo vệ khỏi tác hại của ánh nắng mặt trời. Cố gắng tránh liếm môi vì nó sẽ rửa trôi lớp dầu bảo vệ tự nhiên.

Ngủ quá nhiều có hại không?

Có thể. Trong một nghiên cứu, đêm nào cũng ngủ từ 10 giờ trở lên có thể dẫn đến nguy cơ mắc bệnh tim mạch cao hơn 10% so với người chỉ ngủ từ 7 đến 9 giờ. (Nghiên cứu đó cho thấy ngủ quá ít cũng làm tăng nguy cơ mắc bệnh tim). Thường xuyên ngủ nhiều cũng có thể là dấu hiệu cảnh báo rối loạn giấc ngủ, như chứng ngưng thở khi ngủ do tắc nghẽn (obstructive sleep apnea) hoặc một vấn đề khác chưa được chẩn đoán. Những điều đó cần nói với bác sĩ của bạn.

Có đúng là chất làm ngọt aspartame với hàm lượng calorie thấp gây hại?

Vào tháng 7 năm ngoái, một cơ quan của Tổ chức Y tế Thế giới đã báo cáo rằng nếu dùng số lượng lớn, aspartame có thể gây ung thư gan. Nhưng số lượng lớn là bao nhiêu? Bạn sẽ phải uống hơn 9 lon diet soda hoặc sử dụng 75 gói chất làm ngọt mỗi ngày thì mới vượt quá mức mà WHO cho là có thể chấp nhận được. Hiệp hội Ung thư Hoa Kỳ và Viện Ung thư Quốc gia cho biết kết quả các nghiên cứu không nhất quán với nhau. Hiện tại, việc tiêu thụ vừa phải có lẽ là điều hợp lý.

Phải làm gì khi đầu gối và hông luôn bị đau nhức sau khi đi bộ?

Làm nóng trước và hạ nhiệt sau đó có thể giúp giảm đau. Bạn cũng có thể thử đi bộ ngắn hơn, chậm hơn hoặc ít thường xuyên hơn, hoặc bơi lội, thể dục nhịp điệu dưới nước, thái cực quyền hoặc sử dụng xe đạp tập thể dục. Theo American College of Rheumatology, khi cơn đau xảy ra, các loại thuốc giảm đau không kê đơn như acetaminophen, kem và gel trị viêm khớp cũng như túi chườm nóng hoặc lạnh đều có thể giúp ích, và giúp bạn nghỉ ngơi. Hãy đi khám bác sĩ nếu đau khớp, cứng khớp hoặc sưng tấy kéo dài từ 3 ngày trở lên, cơn đau nhói và như dao đâm hoặc nếu nó xảy ra nhiều lần trong một tháng.

ĐOÀN XUÂN THU
MELBOURNE

T hú thiết với bà con; tui sanh bất phùng thời, đời buồn quá nên tui thích đọc chuyện cười cho cuộc sống nó cân bằng, kéo té.

Rồi luân lạc quê người, buộc phải học tiếng Anh hầu đi làm 'cu li' kiếm tiền nuôi vợ, nuôi con cho giống người ta. Học tiếng Anh ở trường theo kiểu xưa chán lắm. Trong lớp, tui ngủ gục hoài. Chán nhưng phải học. Không học, không kiếm được việc làm, bị thất nghiệp; buồn ở nhà nhậu hoài con vợ nó chửi cho mà tắt bếp.

May nhờ anh Ba Tèo cho tui một cái bí kíp. "Chán thì chú mày kiếm cái gì không chán mà học. Anh kêu tui lên mạng nghe mấy cái chuyện cười của Mỹ của Úc, có phụ đề tiếng Anh mà học!"

Hiệu nghiệm thiệt! Học theo bí kíp của anh chỉ mới một năm mà tiếng Úc của tui tiến bộ thấy rõ. Tui bớt dùng động từ to "quơ" (tay) khi phải nói chuyện với thằng 'boss'.

Tèo con!

Xin mấy anh mình đừng có tưởng Mỹ, Úc nó không biết cười. Ngược lại, nó biết cười và cười rất thâm thúy. Vin vô mấy cái 'jokes', nó chọc quê mình để dạy đời. Nghe, mình cười he he nhưng nghĩ kỹ thì rất thâm.

Như cái chuyện này nè: Tại Texas, Miền Tây hoang dã của Hoa Kỳ, một bà già buộc con lừa của mình vào cái cột trước quán rượu. Bà phủ bụi trên mặt và trên quần áo. Ngay lúc đó, một tên cao bồi tay cầm súng và tay kia cầm chai rượu whisky bước ra. Hắn nhìn bà lão rồi cười khẩy: "Này bà già, bà đã bao giờ khiêu vũ chưa?" Bà nhìn lên rồi trả lời: "Không! Tôi chưa bao giờ khiêu vũ. Và chưa bao giờ tôi muốn cả"

Một đám đông bu lại xem, tên cao bồi hùng chí cười toe toét: "Đúng là bà già cổ lỗ sĩ, bây giờ bà sẽ biết nhảy!" Hắn bắn vào chân bà già. Bà già không

muốn bị bắn cụt ngón chân nên đành phải nhảy nhót. Những tên cao bồi khác nhàn rảnh cười khèn khệ như khi. Khi bắn tới viên đạn cuối cùng, tên cao bồi cũng ôm bụng cười rũ rượi. Hắn nhét súng vào bao rồi quay trở vô quán rượu.

Bà lão quay sang con lừa của mình, rút ra một khẩu súng hai nòng rồi lên đạn. Tiếng lên cò rộp rộp vang mồn một trong trời sa mạc. Đám đông ngừng tiếng cười ngay lập tức. Tên cao bồi cũng nghe tiếng lên đạn bèn quay trở ra. Im lặng nghe cả tiếng ruồi bay vo ve. Về mặt ai cũng căng thẳng. Tên cao bồi nhìn chăm chăm vào tay bà lão. Nòng súng không dao động, bà nói khe: "Nè con trai, con đã bao giờ hôn 'đít' của một con lừa chưa?" Tên cao bồi nuốt khan, trái cổ chạy lên chạy xuống, hắn nói: "Không, thưa bà, nhưng giờ thì tui muốn"

Mấy bạn ơi! Cái "joke" ngắn nhưng nó chứa tới 5 bài học: Đừng bao giờ phách lối. Đừng lãng phí đạn được. Bạn phải biết quyền lực từ nòng súng. Rượu whisky làm bạn bốc đồng nên nghĩ mình khôn hơn thực tế. Đừng chòng ghẹo người già. Họ già, từng trải; nên họ không ngu như bạn nghĩ". Câu chuyện như đùa nhưng thật là thâm thúy.

Thằng Tèo con cuối tuần, thứ Bảy, đi học thêm tiếng Việt, có lần nó hỏi: "Cô con,

BẢO HUÂN

người Bắc nói: Ví dầu cầu ván đóng đinh. Cầu tre lắt lẻo gập ghềnh khó đi” Sao con nghe ông Thanh Sang hát cải lương: “Cầu tre lắt lẻo gập ghềnh khó đi” Ai đúng ai sai? Tui nói: “Cô con sai”. Đây là ca dao Miền Tây, thơ lục bát phải vần. Nếu cô con nói ‘gập ghềnh’ thì ‘Ví dầu cầu ván đóng đinh’ cô con phải nói ‘Ví dầu cầu ván đóng dên mới vần”

Chiều cuối năm, anh Ba Tèo hỏi tui có quờn hay không? Tui hỏi chi vậy?” Anh nói: “Lại nhà tui nhậu!”. Tui trả lời: “Ai rủ nhậu, không tốn tiền, tui lúc nào cũng quờn”.

Chiều, tui ló mặt tối, anh Ba Tèo đang lui cui chiên ức gà, đùi gà trong bếp. Thằng Tèo con đang ngồi gặm cái đùi. Nó nói: “Bác biết hông? Tuần rồi trước khi nghỉ lễ Giáng Sinh và Tết Tây, cô giáo hỏi con thích con vật nào nhất? Con trả lời: “Gà rán”

Tui làm tài khôn sửa lưng nó: “Bác Kỳ hai nút mới gọi là gà rán; còn Nam Kỳ thì gọi là gà chiên. Gọi gà rán không đúng đâu! Rán là xài ít mỡ, ít dầu. Gọi chiên vì đùi, ức gà nó ngập trong dầu mỡ. Như ba con chiên chuối chiên; như chú Ba chiên bánh tiêu, hay chiên dầu cháo quẩy.

Thằng Tèo con chống chế: “Tiếng mẹ đẻ của con là tiếng Bắc. Mẹ con là Bắc Kỳ chín nút kêu là gà rán. Bố con người Mỹ Tho. Đúng ra con phải kêu bằng Ba. Nhưng lần nào Mẹ cũng hỏi: “Bố mày đâu? Lên lầu kêu Bố mày xuống rửa chén; Ăn xong bỏ đó; cứ chui vô phòng chít chát Nẹ nên (Lẹ lên) bà ủa gan Nấm rồi (lắm).”

Sợ làm thằng nhỏ cụt hứng; tui châm dầu thêm: “Rồi sao nữa con?”, “Cô ấy nói con đừng giễu dở”. Nhưng cô ấy không đúng; vì học trò cả lớp, bạn con, chúng đều cười hô hố.

Bố Mẹ con bảo phải luôn nói sự thật. Con đã làm y như lời Bố dạy: “Gà chiên là động vật em yêu thích nhất” Đi học về, con kể cho Bố chuyện đã xảy ra và Bố nói có lẽ cô giáo của con là thành viên của ‘People for the Ethical Treatment of Animals - Người đối xử có đạo đức với động vật’. Con cũng yêu động vật, nhất là thịt gà, thịt bò và thịt lợn. Con nói thật nhưng cô lại gửi con đến văn phòng hiệu trưởng. Con kể cho thầy ấy nghe chuyện đã xảy ra và thầy cũng cười he he. Sau đó, thầy bảo con đừng nói như vậy nữa.

Ngày hôm sau, cô giáo lại hỏi: “Con vật nào còn sống mà con yêu thích nhất?” Con trả lời: “Con gà.” Cô hỏi tại sao?” “Em thích gà vì Mẹ em có thể biến chúng thành món gà rán”. Cô ấy lại đưa con trở lại phòng hiệu trưởng. Thầy ấy cười he he và bảo con đừng nói như vậy nữa.

Hôm sau nữa, cô kêu con kể cho cô nghe người nổi tiếng nào mà con ngưỡng mộ nhất? Con trả lời: “Colonel Sanders” (Người sáng lập KFC, Kentucky Fried Chicken). Bác hãy đoán xem sau đó con sẽ đi đâu?

Bố Mẹ dạy con: Quý nhất của con người là sự chân thật. Con nói thật nhưng cô con không chịu mới chết!

ĐXT

“Hãy cho tôi một điểm tựa, tôi sẽ nhấc bổng trái đất lên” là câu nói nổi tiếng của Archimedes (287-212 trước Công Nguyên). Ông là một nhà toán học, nhà vật lý, nhà phát minh huyền thoại người Hy Lạp. Hình của Archimedes được in ở mặt trước của Huy chương Fields, giải thưởng danh giá được coi là “Nobel Toán học” (vì giải Nobel không bao gồm lĩnh vực toán học), được Hiệp hội Toán học quốc tế (IMU: International Mathematical Union) trao 4 năm một lần cho những nhà nghiên cứu nổi bật.

Ơ-rê-ca (Eureka, nghĩa tiếng Việt là “tìm ra rồi”) là một giai thoại nổi tiếng về cách ra đời của “lực đẩy Archimedes” và của mục.. này.

Cộng hòa không giống cộng sản

Tổng thống thứ 26 của Hoa Kỳ - Theodore Roosevelt đã vượt qua tuổi thơ yếu đuối, bệnh tật bằng cách tuân theo một quy trình thể dục tích cực mỗi ngày, vì vậy khi trưởng thành, ông mang tính cách của một chàng cao bồi mạnh mẽ, có máu phiêu lưu, thích săn bắn khắp cõi từ Châu Mỹ tới Châu Phi.

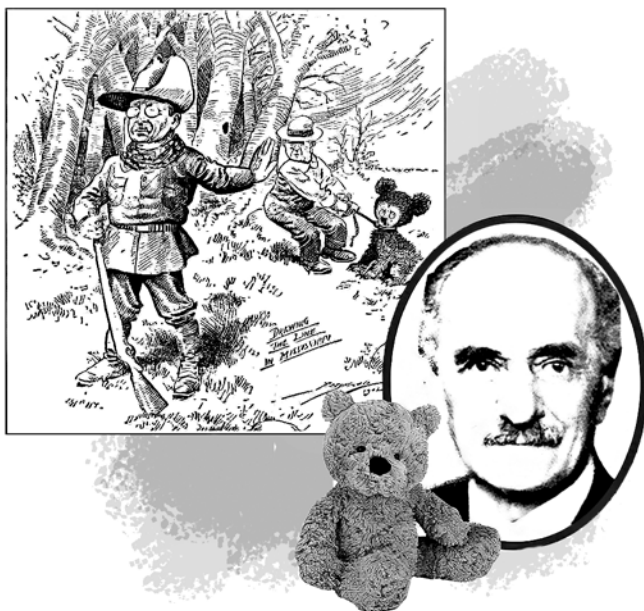
Vào ngày 14-11-1902, Andrew Longino (Thống đốc tiểu bang Mississippi) mời Tổng thống Roosevelt cùng đi săn gấu ở bên ngoài Onward. Đoàn rất đông và có một số nhà báo. Chuyến đi săn kéo dài 10 ngày, cho tới tận lúc kết thúc, mọi người trong đoàn đều có chiến lợi phẩm ngoại trừ ngài tổng thống. Mọi người cảm thấy bối rối và lo lắng: Làm thế nào để Tổng thống không bị mất mặt, khỏi mang tiếng là thợ săn tồi?

Thống đốc Longino liền cho người bắt một con gấu, sau đó cột nó vào một gốc cây, khuyến khích Roosevelt tiến đến bắn hạ con vật, như cách các cán bộ Cộng sản hất nắm đất vào hố rồi khoe đã trồng

cây trăm tuổi ngày nay. Thiệt may mắn cho người dân Hoa Kỳ, ngài Tổng thống có tự trọng, Roosevelt rất tức giận với màn dàn dựng này, ông cho rằng việc bắn một con vật không có khả năng chạy trốn là hành động phản lại tinh thần thể thao nên ra lệnh phải thả con gấu ra. Các nhà báo chứng kiến câu chuyện đã kể lại trên báo.

Clifford Berryman - một họa sĩ vẽ tranh biếm họa tình cờ đọc được các bài viết, đã dùng ngòi bút hóm hỉnh vẽ lại câu chuyện rồi đăng trên tờ Washington Post vào ngày 16-11-1902. Con gấu trong tranh của Berryman là một con thú nhỏ xinh xắn, chứ không phải là con gấu to lớn dữ dằn mà các phụ tá của Roosevelt trói vào gốc cây, nhờ sự ngộ nghĩnh đó mà bức tranh được công chúng thích thú và truyền tay nhau. Bức tranh trở nên nổi tiếng, Berryman tiếp tục đưa nhân vật con gấu nhỏ mà ông gọi là “gấu Teddy” vào các bức vẽ khác trong suốt nhiệm kỳ của Roosevelt. Teddy là biệt danh của Tổng thống Roosevelt.

Morris Michtom (một chủ cửa tiệm bán kẹo bánh và đồ chơi thủ công ở Brooklyn) thấy bức tranh vui của Berryman liền cùng vợ làm một con gấu như trong bức tranh bằng vải len để trưng bày tại tiệm, không ngờ nhiều khách hàng hỏi mua liên tục. Trước khi bán nó, vợ chồng Michtom gửi một con gấu bông cho Roosevelt làm quà tặng, cùng một lá thư xin phép sử dụng cái tên “Teddy” cho con gấu bông. Là một quý ông hào phóng, Roosevelt đồng ý, từ đó mà “gấu bông Teddy” chính thức ra đời. Nó dần trở nên nổi tiếng khắp nước Mỹ, Michtom tận dụng cơ hội làm ăn, thành lập công ty đồ chơi mang tên Ideal Toys để sản xuất và kinh doanh gấu bông. Tổng thống Roosevelt đã sử dụng gấu Teddy làm biểu tượng cho đảng Cộng hòa trong cuộc bầu cử năm 1904. Từ 1964, con gấu bông Teddy Bear đầu tiên đã được yên vị trong Viện Smithsonian và hiện là một phần trong bộ sưu tập lịch sử chính trị của viện ...

THẠCH THẢO
HOUSTON, TX

Las Vegas, trung tâm tài chính lớn nhất tiểu bang Nevada, và cũng là Thủ đô giải trí của thế giới, nổi tiếng với những khách sạn sang trọng và các sòng bạc từng bừng, rực rỡ. Nơi đây tiếp đón mỗi năm khoảng 40 triệu du khách, xếp hạng thứ 6 trong Top du lịch Hoa Kỳ, sau New York, Miami, Los Angeles, Orlando và San Francisco.

Một góc Paris thu nhỏ tại Las Vegas.
ẢNH: TT

Las Vegas

ngày nay

Las Vegas được thành lập vào năm 1905, ban đầu chỉ là một trạm dừng của đường sắt trên sa mạc giữa Salt Lake và Los Angeles, ngày nay Las Vegas được mệnh danh là kinh đô giải trí trên toàn thế giới, thành phố khoác lên mình vẻ đẹp đầy màu sắc, ánh đèn không bao giờ tắt. Chỉ cần một lần đặt chân đến đây, bạn sẽ bị chinh phục và có lẽ sẽ không ít trầm trồ trước sự hào nhoáng, hiện đại ở thành phố này.

Sphere,
công trình
giải trí đạt
kỷ lục thế
giới. ẢNH: TT

1. Thời gian nào tốt nhất để du lịch Las Vegas?

Chữ “vegas” trong tiếng Tây Ban Nha, có nghĩa là đồng cỏ, một ốc đảo xanh trên sa mạc. Tiết kiệm cho bạn khi có kế hoạch du lịch Las Vegas

từ Tháng 1 - Tháng 4; hoặc Tháng 9 - Tháng 11, bởi giá vé máy bay và khách sạn thấp hơn trong những tháng này.

Do nằm gần sa mạc, Las Vegas có khí hậu rất nóng. Nhưng nhiệt độ tương đối tốt vào mùa Đông và mùa Xuân. Bạn

sẽ thấy các chuyến bay liên tục cất và hạ cánh ở phi trường, đặc biệt từ Tháng 12 đến Tháng 4. Mùa Hè là lúc nhiệt độ nóng cao nhất ở Las Vegas, ở khoảng Tháng 7. Nếu không thích nóng nực khi dạo phố, bạn nên tránh tháng này.

2. Các phương tiện di chuyển ở Las Vegas

Là “Thành phố không bao giờ ngủ”, Las Vegas lộng lẫy và tràn đầy năng lượng. Khi đến Las Vegas, bạn sẽ có nhiều lựa chọn hình thức di chuyển như xe hơi, taxi, xe bus, Uber, hoặc đi bộ trong toà nhà cao ốc, trung tâm thương mại, khách sạn lớn kết nối như một quần thể.

Đa số những điểm nổi tiếng đều nằm trên các đại lộ lớn, giúp bạn tiết kiệm chi phí di chuyển. Du khách có thể hoàn toàn an tâm vì hệ thống taxi, Uber phục vụ rất nhanh, giá phải chăng.

3. Những nơi nên thăm viếng tại Las Vegas

Chính hệ thống casino, các khu nghỉ ngơi đã

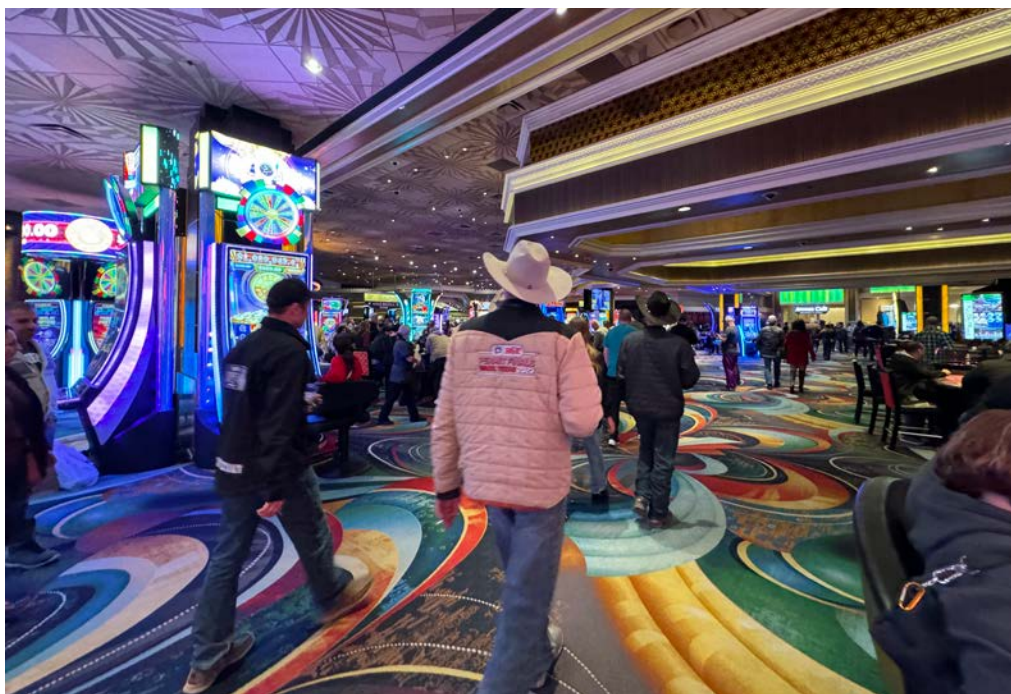

Bellagio Hotel trong tiến trình tái tạo mới.
ẢNH: TT

giúp Las Vegas thu hút hàng triệu lượt khách đến vui chơi mỗi năm. Một số con đường với chuỗi biểu tượng thu nhỏ nổi tiếng của thế giới như Paris, tượng Nữ thần Tự do New York, các kiến trúc Hy Lạp, Thủy cung Shark Reef, Bảo tàng MOB, Bellagio Hotel, MGM Resorts và hệ thống Casino gần sát nhau, là những nơi được xem là biểu tượng của Las Vegas vì sự đồ sộ và kinh phí đầu tư.

Một số người đến Las Vegas lại thích mua sắm ở Forum Shops, Grand Canal Shoppes, Fashion Show Mall nơi có nhiều sản phẩm mới, thương hiệu lớn nhất trên thế giới.

Las Vegas có nhiều nơi

Casino về đêm tại MGM Resort. Ảnh: TT

thú vị song song với các chương trình giải trí, không phải ai đến đây là đều để chơi bài. Mặc dù nổi tiếng là một trong

những điểm đến có cuộc sống về đêm thú vị nhất nhưng Las Vegas cũng có những lựa chọn khác dành cho mọi người ở

mọi lứa tuổi, như các bảo tàng, buổi biểu diễn, ca nhạc đồng quê, chương trình cho trẻ em.

Hầu hết những sông bạc nổi tiếng thế giới nằm ở trung tâm Las Vegas.

4. Sphere, địa điểm mới cần khám phá

Ngoài tất cả những điều cần quan tâm khi có ý định du lịch đến Las Vegas, bạn nên biết Sphere, một tuyệt tác công nghệ mới đang “gây bão” với tổng giá trị 2.3 tỷ USD hoàn tất vào cuối năm 2023. Sphere tuyệt đẹp bởi màn hình LED có hình thể quả cầu khổng lồ, hình ảnh thay đổi liên tục.

Sphere là một cấu trúc hình cầu với 1.2 triệu đèn LED. Có sức chứa 18,000 người, khán giả ngồi xem các show

Các bảng quảng cáo hấp dẫn trên đường phố. Ảnh: TT

Không gian thu hút du khách tại Las Vegas. Ảnh: TT

Máy chơi bài ở phi trường quốc tế McCarran. Ảnh: TT

diễn dưới sân khấu bao trùm hình cầu trên cao. Không chỉ nằm ở công nghệ độc đáo, kết cấu lạ, Sphere còn biểu hiện sự độc đáo, hoàn hảo bởi hệ thống âm thanh tiên

tiến nhất, phá kỷ lục thế giới.

Sphere là một trong những nơi xứng đáng khám phá khi du lịch Las Vegas vào năm 2024.

Du khách về nhà sau chuyến thăm Las Vegas. Ảnh: TT

5. Lời kết

Hàng triệu du khách ghé thăm Las Vegas, nơi chiếm hơn một nửa trong danh sách Top 20 khách sạn lớn nhất thế giới. Sân bay quốc tế McCarran trở thành sân bay bận rộn nhất của nước Mỹ vào mỗi cuối tuần. Tuy chỉ là thành phố đông dân thứ 25 toàn quốc, nhưng Thung lũng Las Vegas được đánh giá là khu vực lớn thứ 2 ở Tây Nam nước Mỹ, trở thành địa điểm không thể bỏ qua cho những ai muốn khám phá Hợp Chúng Quốc Hoa Kỳ.

TT

Tin ngày 21 tháng 11 năm 2023: BBC vừa cho phát lại một cuộc phỏng vấn tìm lại từ kho tài liệu 20 năm trước, tiết lộ danh tính của nghệ sĩ graffiti Banksy. Lâu nay, họ tên của Banksy vẫn là điều bí ẩn với nhiều gợi ý anh tên là Robin, Robert hay Robbie.

Lần này, BBC đã hỏi Banksy cả họ tên anh là gì, và người nghệ sĩ 'tranh tường' mang thông điệp xã hội, đã cho biết tất cả.

Một số tờ báo Anh cho hay các bức tranh tường vẽ bằng sơn, đa số dùng màu đen, ở những bức tường nơi công cộng, không xin phép ai, có giá trị lên tới hàng chục triệu USD.

Một bức họa của Banksy vẽ cặp đôi nhảy múa trông như trên nóc một trạm xe bus ở phố Admiralty, Great Yarmouth thu hút dân chúng địa phương tới xem

Bức 'Cô bé với quả bóng bay' đã tự hủy sau khi được bán đấu giá 1 triệu bảng, gây choáng cho những người dự cuộc đấu giá.

Đôi khi, tranh của Banksy đề cập trực tiếp tới các vấn đề dân sinh ở Anh nhưng nhiều lúc nói lên cả câu

Nghệ sĩ tranh tường Banksy

Một bức họa của Banksy vẽ cặp đôi nhảy múa trông như trên nóc một trạm xe bus ở Admiralty, Great Yarmouth thu hút dân chúng địa phương tới xem

"Vẫn còn hy vọng". Chủ đề bóng bay bay đi mất, bị nổ tung hay tuột khỏi tay người thường được Banksy sử dụng.

Tác phẩm nghệ thuật Banksy xuất hiện trên các tòa nhà bị phá hủy ở Ukraine. Một bức tranh tường cho thấy một người đàn ông giống Tổng thống Nga Vladimir Putin bị đánh bại bởi một cú quật trong trận đấu judo của một đứa trẻ.

chuyện quốc tế.

Chẳng hạn sau khi Nga xâm lăng Ukraine, bức tranh vẽ Putin - đai đen môn judo - bị một bé trai hạ đo ván, đã được cho là bức bích họa có nội dung chính trị cao.

Bức tranh sau đó được Bưu điện Quốc gia Ukraine in vào tem.

Các nhà bình luận ở Anh cho rằng tài năng của Banksy là anh đã bắt được nhịp đập của xã hội và thể hiện nó ở những điểm bất ngờ nhưng quen thuộc với công chúng.

Đôi khi tranh được vẽ lồng lộn vào sự vật - đóng cát xây dựng do hội đồng thành phố sửa đường mà đào lên - hay bên xe bus, đóng rác, để gắn liền ý tưởng nghệ thuật và hiện thực vào với nhau.

DH - THEO BBC

Chuẩn bị cho xe trong mùa đông

BẢO SƠN

Mùa đông vẫn còn kéo dài thêm vài tháng nữa. Thông tin cho biết sắp tới sẽ có bão tuyết lớn ở nhiều tiểu bang của Hoa Kỳ. Vì vậy phải chuẩn bị sẵn sàng cho tình trạng thời tiết xấu, mưa, tuyết, đường đóng băng. Dưới đây là những điều cần phải nhớ khi vận hành xe trong mùa đông.

1. Bình điện (battery). Trời lạnh bình điện khó hoạt động hơn. Nếu có thể nên đo điện bình lại để xem bình có đủ tốt để qua mùa đông không. Đừng để xe nằm ở khoảng đường vắng lúc trời đổ tuyết mà để máy hoai không được.

3. Đèn. Ngày mùa đông ngắn hơn ngày mùa hè, vì vậy sẽ lái xe khi trời tối nhiều hơn. Xem lại hệ thống đèn và thay ngay nếu có bóng đèn hư. Phải gạt sạch tuyết đọng ở trên đèn trước khi lái ra đường.

2. Nước làm nguội máy (coolant). Phải xem lại mực nước làm nguội máy và chắc chắn là không có chỗ rò rỉ nào. Phải sử dụng đúng loại coolant để nước không bị đông cứng khi trời quá lạnh.

4. Cần gạt nước (wipers). Thông thường cần gạt nước phải thay hàng năm. Cần gạt nước phải tốt trong mùa đông mới có thể gạt sạch tuyết hay băng trên kính.

5. Xăng. Mùa đông, xăng trong bình lúc nào cũng cần phải đổ đầy. Như vậy xe mới có đủ xăng để nổ máy giữ ấm khi xe bị kẹt trong tuyết.

6. Nước rửa kính trước. Cũng cần phải đổ đầy bình nước rửa kính (washer fluid). Muối và cát trên

đường mùa đông sẽ văng lên kính trước, cản trở tầm nhìn, vì vậy cần thường xuyên phun nước rửa để giữ kính sạch.

7. Xông kính và máy sưởi. Kiểm tra lại hệ thống phun hơi xông kính (defroster) để giúp kính trước và kính sau không bị mờ vì hơi nước và không bị đóng băng. Máy sưởi giúp giữ bên trong xe đủ ấm.

8. Vỏ xe. Nếu sinh sống ở các tiểu bang phía bắc, nơi tuyết đổ nhiều vào mùa đông thì nên gắn vỏ xe chạy tuyết (snow tires). Nếu không thể thay được, thì nên kiểm tra lại xem áp suất khí trong vỏ xe có đủ không và gai trên vỏ xe còn tốt không. Nếu không nên mua vỏ xe mới.

DALLAS Sự Kiện

BRICK FEST LIVE

20/1 và 21/1. Sinh hoạt vui, tạo hình với các mảnh ghép lego. Trưng bày các mẫu ghép khổng lồ với hàng chục ngàn mảnh ghép lại

Địa điểm: Kay Bailey Hutchison Convention Center, 650 Griffin St, Dallas TX 75202. **Giá vé:** \$20-\$40

KIDFILM FAMILY FESTIVAL

20/1 và 21/1. Chương trình chiếu phim dành cho trẻ em và gia đình với các phim mang tính cách giải trí và giáo dục

Địa điểm: Alamo Drafthouse Cinema Lake Highlands, 6770 Abrams Rd, Dallas TX 75231. Điện thoại 214-821-6300. **Giá vé:** miễn phí.

TINA: THE TINA TURNER MUSICAL

23/1 tới 4/2. Trình diễn của nữ ca sĩ Tina Turner, một trong những nữ hoàng Rock & Roll hiện nay với 12 giải Grammy

Địa điểm: Music Hall at Fair Park, 909 1st Ave, Dallas TX 75210. Điện thoại: 866-276-4884. **Giá vé:** \$30.

Amish là ai?

Vụ bắt cóc và trở về của 2 cô gái người Amish tại New York lên báo, một lần nữa dư luận lại quan tâm đến dân “Amish”... Cảnh Sát phải cẩn họa sĩ để vẽ chân dung của các cô gái bị mất tích, vì dân Amish không được chụp hình, họ là những người từ chối sử dụng công nghệ, sống đơn giản, biệt lập, còn được gọi là dân “Pennsylvania Dutch” (Dân Hòa Lan ở Pennsylvania).

HỒ ĐẮC VŨ
MELROSE, MA

Dạo chơi bờ sông Charles, Boston, tôi gặp một nhóm người da trắng ngồi bên bãi cỏ xanh đầy nắng, họ vui

chơi, thổi sáo, hát những ca khúc lạ tai. Các cô gái tóc vàng, mắt xanh, đẹp tự nhiên, không một chút son phấn, trang phục áo đầm dài màu

Gia đình Amish.

NGUỒN.FLOWERPATCHCOTTAGE.COM

đen, yếm choàng trắng, nón trắng, kiểu giống những người làm nông trại ở Âu Châu; đàn ông, nón đen, áo trắng quần đen, quai đen. Tôi chào, họ tươi cười chào lại, sao tôi vẫn thấy họ rất khác biệt với dân Mỹ thường gặp, hỏi ông ngồi bên

- Họ là dân Amish ở Mỹ.

...

Lịch sử người Amish ở Hoa Kỳ

Dân Amish đã có mặt ở Mỹ lâu lắm rồi. Người đầu tiên tới đây vào đầu thế kỷ 18 vì trốn khỏi cuộc thanh trừng tôn giáo ở Âu Châu và tìm đất sống. Amish là những người thuộc giáo phái Anabaptist của Giáo Chủ Jakob Ammann từ Thụy Sĩ lúc cuối thế kỷ 17, họ tin rằng “Các tín đồ phải tuân theo lời giáo huấn của Chúa” và “Từ bỏ thế giới” trong cuộc sống hằng ngày của họ. Tên Amish xuất từ tên của Giáo Chủ Ammann.

Ngôn ngữ

Người Amish sử dụng phương ngữ “Pennsylvania Dutch”, được phát triển từ ngôn ngữ của tổ tiên Thụy Sĩ và Đức, tuy nhiên, trong hơn 3 thế kỷ, ngôn ngữ của họ đã phát triển và thay đổi rất nhiều đến nỗi người nói tiếng Đức bản địa cũng khó mà hiểu được. Chữ “Dutch” (Hòa Lan)

Đàn ông Amish. NGUỒN. BEARDOHOLIC.COM

trong “Pennsylvania Dutch” không ám chỉ đến đất nước Hòa Lan với địa hình bằng phẳng và tràn ngập hoa, mà là “Deutsch” - tiếng Đức. “Pennsylvania Dutch” là một phương ngữ của Đức. Người Amish nói tiếng Đức nhưng cách phát âm không giống tiếng Đức bây giờ. Ngôn ngữ của họ còn bị ảnh hưởng bởi tiếng Anh do

môi trường sống xung quanh. Một số người Amish, đặc biệt là ở tiểu bang Indiana, nói một thứ tiếng gần với tiếng Đức, Thụy Sĩ.

Nơi sinh sống

Với việc canh tác nông nghiệp là nền tảng căn bản trong cuộc sống, người Amish không bị ảnh hưởng bởi những lối sống hiện đại giữa một

quốc gia tân tiến nhất thế giới. Họ luôn tìm kiếm những vùng đất mới cách xa các khu đô thị. Sau lần đầu định cư tại Ohio, bây giờ thì dân Amish có mặt trên 30 tiểu bang và cả Canada, Ohio đông nhất, sau đó là Pennsylvania và Indiana.

Dân số

Dân Amish là một trong những nhóm có dân số gia tăng nhanh, khắp nước Mỹ. Theo phúc trình của Trung Tâm Thanh Niên Anabaptist và cuộc nghiên cứu tại Elizabethtown College ở Lancaster, Pa. Dân số Amish tăng trưởng từ 5,000 người năm 1920 tới gần 300,000 bây giờ. Vào năm 1984, chỉ có 84,000 người Amish, như vậy so với hiện tại đã tăng hơn 3 lần. Dân

Trẻ em Amish. NGUỒN. HUMANSAREFREE.COM

Amish coi một gia đình đông con như là phước lành Chúa ban và càng đông thì càng có nhiều sức lao động đáp ứng cho nghề nông của họ.

Công việc, thuế và nghĩa vụ quân sự

Với dân Amish, nông nghiệp là truyền thống lao động. Tuy nhiên, trong thế kỷ qua, theo phúc trình của Trung Tâm Trẻ Amish, số lượng người Amish tham gia vào công việc thương mại đã gia tăng nhiều, đáng kể nhất là nghề làm đồ gỗ, tủ bàn giường ghế và bán sản phẩm nông nghiệp. Họ cũng có những nhóm xây dựng, làm nhà cho những người không phải là Amish, đôi khi cũng có người làm việc tại hãng xưởng của người Mỹ, chẳng hạn như xưởng xe hơi, đặc biệt tại Indiana.

Họ cũng đóng thuế lợi tức của mình, thuế tài sản, thuế hàng hóa, thuế bất động sản và

thuế trường học. Trên thực tế, nhiều người Amish trả thuế trường học 2 lần, cho cả trường công và trường tư.

Tuy nhiên, họ không nộp và cũng không nhận được tiền bảo hiểm xã hội. Quốc Hội đã miễn trừ cho dân Amish vào năm 1965, vì cho rằng đó là hình thức bảo hiểm thương mại. Dân Amish tin rằng những thành viên của nhà Thờ phải giúp đỡ về sức khỏe và vật chất cần thiết cho người trong cộng đồng.

Amish được miễn phục vụ trong Quân Đội vì niềm tin vô đối kháng, một thuật ngữ của chủ nghĩa hòa bình.

Luật lệ

Cuộc sống của dân Amish được điều hành bởi “Quy tắc Ordnung” tiếng Đức nghĩa là “Tổ Chức”. Đây là luật bất thành văn của người Amish, trong đó nhấn mạnh sự khiêm tốn, nghe lời và giản dị. Họ

phản đối bất cứ hình thức bạo lực nào, đồng thời tránh tham gia chiến tranh, quân đội. Họ cũng tránh dính líu đến pháp luật, muốn tha thứ nhiều hơn là trừng phạt. Luật lệ thay đổi tùy theo cộng đồng.

Từ chối công nghệ hiện đại

Với lối sống từ chối sử dụng mọi tiện nghi của nhân loại và trung thành với truyền thống cách đây từ hàng trăm năm, phần lớn cộng đồng người Amish bị cấm sở hữu xe hơi, không dùng điện từ các đường dây công cộng, không sử dụng các loại máy nông nghiệp tự động, không dùng tivi, đài phát thanh và máy tính, không học phổ thông và đại học, không tham gia quân đội và bài trừ việc ly hôn. Họ không được phép lắp điện thoại trong nhà, không dùng điện thoại di động. Gần đây, một số nơi cho phép người Amish sử dụng

điện thoại bàn, một số nhà sẽ dùng chung một chiếc và để chúng ở một nhà kho bên ngoài nhà.

Đối với người Amish, việc chụp ảnh cũng bị cấm vì họ cho rằng điều đó nuôi dưỡng cho sự phù phiếm cá nhân. Họ tin rằng công nghệ sẽ khiến cộng đồng của mình bị đồng hóa bởi xã hội bên ngoài. “Người Amish lo sợ rằng, công nghệ và truyền thống hiện đại sẽ đưa các giá trị ngoại lai vào văn hóa của họ”, một bài báo trên trang web của Trung tâm Nghiên cứu cho biết.

Tin tức thế giới là chuyện cần thiết, nhưng họ lo sợ những giá trị khác biệt của nước ngoài sẽ xâm nhập vô nền văn hóa bảo thủ của mình.

Một số luật lệ của dân Amish gần như mâu thuẫn, chẳng hạn bình điện 12 volt của xe hơi được cho phép dùng trong nhiều cộng đồng, trong khi điện 120 volt

Amish ở nông trại. NGUỒN. ABSOLUTEHISTORY

Các cô Amish.
NGUỒN: NEWSOLA

thì cấm.

Một điều khác, dân Amish không được phép lái xe có động cơ, nhưng cho phép mượn người ngoài, như dân Mỹ lái cho họ.

Học vấn

Trẻ con Amish thường chỉ học tới lớp 8, hầu hết là trường tư, khoảng 10% học trường công. Họ có quyền chấm dứt đi học lúc 14 tuổi, điều này đã được Tòa Án Tối Cao Mỹ xác định theo luật năm 1972 bằng tiếng Anh và Đức của Amish.

Cộng đồng đa dạng

Dân Amish không phải là một nhóm người, họ có 4 cộng đồng khác nhau, “Nhóm đời cũ”, “Nhóm đời mới”, “Amish cách tân”, “Amish Mennonites”, còn nhiều chi nhánh phụ và theo luật lệ khác nhau từ 4 cộng đồng chính này, thí

dụ như Beach Amish và Amish Mennonites dùng điện và sử dụng xe hơi, trong khi các cộng đồng khác vẫn xài xe ngựa.

Trang phục

Y phục đơn điệu, ít màu mè, thường là trắng đen, xám, xanh là truyền thống của dân Amish, vài cộng đồng tuân thủ theo màu trắng đen, những nhóm khác thì dùng các màu nhẹ, họ ít dùng nút, vì họ cho rằng chúng có nguy cơ làm lộ cơ thể và muốn sự tự nhiên, thay vào đó áo quần dân Amish được dùng khuy sắt, móc nhỏ và ghim, những áo quần đặc biệt như áo choàng, áo khoác ngoài được

dùng cho lễ nghi tôn giáo.

Quy ước

Giai đoạn duy nhất mà người Amish có thể thả lỏng và không thực hiện theo “Quy tắc Ordnung” được gọi là “rumspringa”, diễn ra trong khoảng thời gian ở độ tuổi 16, trước khi người Amish được rửa tội và chính

thức gia nhập vào cộng đồng. Từ “rumspringa” trong tiếng Đức của Pennsylvania có nghĩa là “chạy rong”, vì đây là lần cuối người Amish có cuộc sống tự do trước khi vào khuôn phép. Theo truyền thống Amish, khi tới 16 tuổi, thanh niên bắt đầu quen biết, có quan hệ vui chơi bạn bè trai gái vào những ngày cuối tuần.

Đây cũng là giai đoạn quan trọng để thanh niên Amish quyết định xem họ có muốn gia nhập lâu dài vào cộng đồng hay không. Trong khoảng từ 18 đến 21 tuổi, nếu đồng ý gia nhập, họ sẽ được rửa tội. Nếu không, họ có thể rời khỏi cộng đồng người Amish.

HĐV

THEO MATTHEW DIEBEL, USA TODAY

Nông dân Amish.
NGUỒN: WORDPRESS.COM

đã phát hành báo Xuân **tre'**

Như thông lệ tốt lành của năm mới Âm Lịch, Trẻ đã phát hành báo Xuân Giáp Thìn 2024.

Đây là một món quà tinh thần ý nghĩa và giá trị, sẽ khiến mùa Xuân mọi nơi, mọi nhà trở nên ấm áp hơn.

Trẻ Xuân Giáp Thìn 2024 được chuẩn bị rất công phu, với những bài viết thấm đượm sắc Xuân của những cây bút tài hoa ở trong nước và hải ngoại, đặc biệt là những bức tranh minh họa đặc sắc của các họa sĩ Bảo Huân, Thẩm Nguyễn, Hồ Đắc Vũ khiến trang báo thêm phần tươi thắm.

Xin mời quý độc giả đón xem.

Có thể mua tại tòa soạn

3202 N. Shiloh Rd., Garland TX 75044

Điện thoại : (972) 675-4383

BIỆM HỌA

THIÊN HƯƠNG

■ Dùng bồn ủ phân để tạo nhiệt (hot bed). Đây là phương pháp có từ thời xa xưa. Để thực hiện, cần làm một bồn cao, rải vật liệu hữu cơ xuống dưới như gỗ, rơm rạ, rác nhà bếp hoặc phân chuồng. Nén chặt sau đó đổ đất trộn phân compost hay phân chuồng đã hoai mục. Sau cùng, trồng hoặc gieo hạt trực tiếp lên bề mặt. Tỷ lệ chất hữu cơ rải bên dưới với đất trồng là 3:1.

NGUỒN: GARDENING ADVICE.

■ Dùng thùng chứa nước màu đen để tích nhiệt. Thùng nước màu đen có tác dụng tản nhiệt rất tốt. Chúng sẽ hấp thụ nhiệt từ mặt trời vào ban ngày, sau đó tỏa nhiệt một cách tự nhiên suốt đêm. Đây là lựa chọn tốt khi bạn muốn sưởi ấm nhà kính với giá rẻ. NGUỒN: HOMETOWN STRUCTURES.

Giữ ấm greenhouse

Greenhouse mang đến nhiều lợi ích cho người làm vườn: giúp kéo dài thời gian trồng trọt, bảo vệ cây trong mùa Đông lạnh giá. Làm sao để giữ ấm greenhouse khi trời lạnh?

■ Dùng vật liệu cách nhiệt. Dùng tấm nylon màu trắng, trong để giữ nhiệt cho nhà kính vào mùa Đông. Đây là cách đơn giản, tiết kiệm nhất mà hiệu quả. Tùy vào nhiệt độ nơi bạn sống mà lựa độ dày và số lớp của vật liệu cách nhiệt. Cần lưu ý bảo đảm không khí lưu thông để ngừa cây bị nhiễm bệnh và nấm mốc. NGUỒN: SUTTONS SEEDS.

■ Dùng hệ thống sưởi ấm bằng năng lượng mặt trời (solar heating system). Là lựa chọn mắc tiền; nhưng hệ thống sưởi này tốt hơn so với hệ thống sưởi từ các nguồn nhiệt như dầu, khí đốt hay điện để giữ nhiệt cho nhà kính. NGUỒN: AMAZON.IN.

■ Dùng quạt sưởi điện. Mặc dù hiệu quả nhưng khá tốn kém. Bạn cũng cần có nguồn cắm điện và dùng loại quạt dành riêng cho nhà kính, không nên chọn loại quạt sưởi trong nhà (indoor fan heater). Quạt cần có chức năng điều chỉnh nhiệt độ, để bảo đảm duy trì nhiệt độ nhà kính ở mức nhiệt ổn định theo yêu cầu. NGUỒN: AMAZONE.CA.

■ Có nên lắp đặt hệ thống sưởi hoặc quạt sưởi cho nhà kính? Trừ khi bạn là chủ một vườn ươm hay có bộ sưu tập cây trồng nhiệt đới ở vùng khí hậu lạnh; ngoài ra, việc chi trả để lắp đặt các thiết bị này là không đáng do rất tốn kém. NGUỒN: HARTLY BOTANIC.

Robot chữa cháy

Các nhà khoa học ở Nhật Bản đã sáng chế một loại robot chữa cháy được gọi là “Flying Dragon” với ống nước có thể tự nâng lên và xoay chuyển để phun nước dập lửa. Máy sử dụng sức đẩy của nước phun ra dưới áp suất cao để tự hoạt động, vì vậy người vận hành không cần tiếp cận chỗ cháy. Ống nước sẽ nằm lơ lửng cách mặt đất chừng 2 mét, tự cân bằng và đầu phun xoay trong không khí để phun nước.

Ống chữa cháy đang được thử nghiệm chỉ dài 4 mét, có 2 hệ thống phun nước. Một nằm ở đầu ống để dập lửa, và một ở phần giữa ống để giúp nâng ống trên cao. Ống nối với một máy bơm có người điều khiển. Trên đầu phun có gắn camera và cảm ứng nhiệt để giúp người điều khiển từ xa biết điểm nào cần phun nước dập tắt lửa.

Hiện máy đang còn được tiếp tục cải thiện để có thể hoạt động với ống dài hơn và phù hợp với các xe cứu hỏa hiện có.

“Phụ tá thông minh” của LG

Phụ tá thông minh là những phần mềm giúp như Alexa của Amazon, Siri của Apple hay Bixby của Google. Khi cần trợ giúp, người sử dụng có thể hỏi và phần mềm phụ tá thông minh này sẽ trả lời. Điều trở ngại là phần mềm phải nằm cố định trong dụng cụ.

Hãng LG mới đây đã sáng chế một phụ tá kiểu này có thể di chuyển nhà như một robot. Phụ tá này được trang bị nhiều bộ cảm ứng và camera để nhận định sàn nhà, thảm, đồ vật chung quanh, thú vật, và cả nhận diện khuôn mặt. Ngoài ra robot còn thu thập các thông tin về nhiệt độ, ẩm độ, tỉ lệ bụi bặm trong không khí ... Khi những yếu tố này thay đổi xấu đi, robot sẽ tự động bật mở những dụng cụ liên quan như máy sưởi, máy lạnh, máy phun ẩm, máy lọc không khí ...

Thú vị nhất là robot có thể nhận ra âm thanh, tiếng nói và có thể nói chuyện với người sử dụng về tin tức, thời tiết, hay nhắc nhở chủ khi có hẹn.

LG mới giới thiệu sản phẩm, chưa có giá bán.

Chết yếu

Được báo chí trong nước tung hô là "làn gió mới" trong vận chuyển công cộng khi Vinbus, một hãng con của Vingroup và chị em của Vinfast là hãng xe bus chạy điện ra đời và hoạt động trong năm qua tại Sài Gòn. Chỉ nghe Vinfast "chế tạo" được xe điện không ngờ chế cả xe bus, quả làm dân ta tự hào quá sức. Không ngờ chưa chạy bao nhiêu thì nay Vinbus than gặp khó khăn, năm mới phải đóng cửa vì lỗi. Làm cụt hứng niềm tự hào của dân ta.

Trang trí bất ngờ

Trong lễ Giáng Sinh vừa qua, vật trang trí cây Noel sống thực nhất được ghi nhận là một con rắn trên cây thông tươi của một gia đình tại California. Chủ rắn này có lẽ nằm sẵn trên cây thông tươi được gia đình này mua về và núp kín đầu đó cho đến khi lộ đầu cho cả gia đình hoảng vía chơi. Năm sau cứ mua cây thông giả cho chắc ăn chứ có khách bất ngờ mùa lễ như vậy xem ra hơi hồi hộp.

Dê mùa lễ

Dịp lễ thì xem ra dê cũng là con vật khá gần gũi với người Việt với dê xào lăn, dê nướng vỉ, lẩu dê ... Không như tại Thụy Điển, dê không được đưa lên bàn (nhậu) mà là vật trang trí, trang hoàng nhà cửa hay các công viên công cộng với những chú dê làm bằng rơm cao to tại các quảng trường thành phố. Bởi dê được xem là dấu hiệu thịnh vượng, sung túc năm mới chứ không phải con gì cũng cho lên chảo như ta.

Đầu Ramsès và tên khai sinh cùng
vương hiệu bằng chữ tượng hình

Ramsès II

vị pharaon vĩ đại nhất

CỔ NGỰ
THIAIS, PHÁP

Hãy gọi tên người quá cố và họ
sẽ trở nên bất tử

(tín ngưỡng Ai Cập cổ đại)

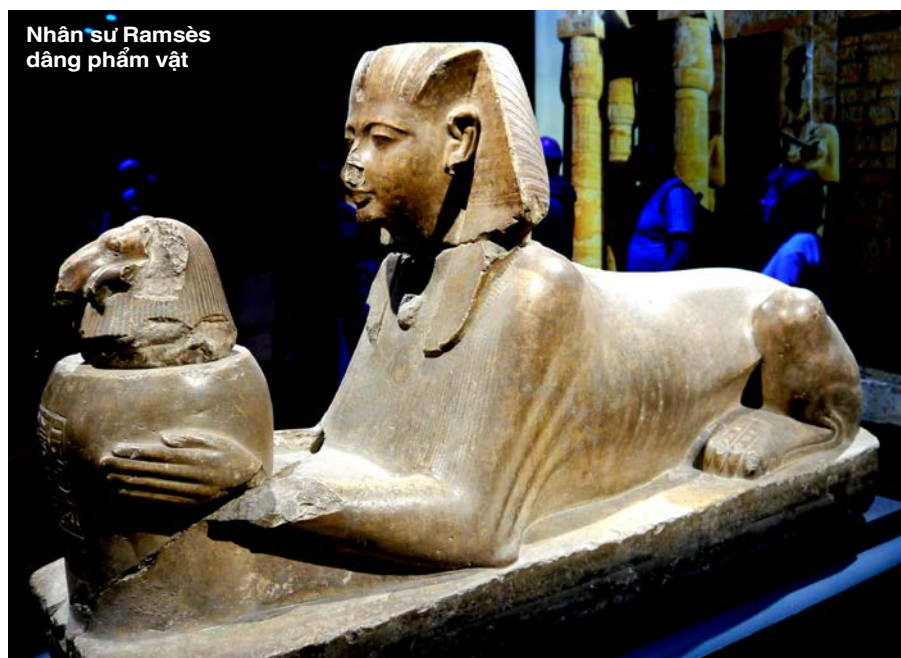
1. Ngược dòng lịch sử

Nhắc đến thời kỳ Ai Cập cổ đại, rất nhiều người trong chúng ta sẽ nghĩ ngay đến những kim tự tháp hùng vĩ trơ gan cùng tuế nguyệt, con nhân sư *sphinx* nằm dài trầm tư giữa vùng đất đá khô cằn, sống mũi huyền thoại của nữ hoàng Cléopâtre hay chiếc mặt nạ bằng vàng ròng chạm trổ tinh xảo táng cùng *momie* (xác ướp) của vị *pharaon* 19 tuổi Toutânkhamon. Rồi... hết ! Nhưng người dân của xứ sở được xem là một trong những cái nôi của văn minh nhân loại này, xứ của nước mát châu thổ sông Nile và cát bỏng sa mạc Sahara, xứ của chữ tượng hình, giấy cội *papyrus* và nghệ thuật ướp xác, khi được hỏi, sẽ nhắc đến một cái tên với lòng tôn kính: Ramsès Đại Đế.

Thật vậy, được xem là vị *pharaon* vĩ đại nhất của thời cổ đại, Ramsès II trị vì Ai Cập trong gần 70 năm, từ 1279 đến 1213 trước Công Nguyên. Bắt đầu chia sẻ quyền bính cùng với cha, Séthi I, ở tuổi 14, Ramsès II vừa tài giỏi trong lãnh vực quân sự, phòng vệ và mở mang bờ cõi, vừa nổi tiếng với việc xây dựng hoàng thành Pi-Ramsès cùng nhiều cung điện, đền, đài, tượng, cột và đủ loại công trình kiến trúc kỳ vĩ khác trong mấy mươi năm thái bình thịnh trị. Ông mất khi

Hoàng tử thứ 13
Merenptah

Nhân sư Ramsès
dâng phẩm vật

đã hơn 90 tuổi, lúc vẫn còn tại vị. Không thua kém các vị đế vương Trung Hoa, Ramsès II có 12 người vợ và khoảng 200 phi tần. Họ đã sinh cho ông 126 hoàng tử, công chúa (về khoản này, ông còn qua mặt Lạc Long Quân trong huyền sử Việt!) Đặc biệt, trong số 12 bà vợ, có đến 6 bà là con gái ruột của ông, và thêm 4 bà công chúa ngoại quốc nữa. Nhưng người được ông

sủng ái nhất là nàng Néfertari, «người đẹp nhất trong những người đẹp», lại không nằm trong 10 mỹ nữ vừa kể.

Từ những thông tin thu thập được khi khảo sát xác ướp, các nhà bác học cho biết: vị *pharaon* này cao 1.75m, tóc hung, da sáng, mũi khoằm, mất do nhiễm trùng răng, thoái hoá khớp và một số bệnh tuổi già khác.

Ngoài việc tự nhận mình được thánh thần phù trợ, người đời sau lại gán ghép thêm cho Ramsès II hai huyền thoại. Thời trước, những người dịch Cựu Ước và một số sử gia cho rằng ông chính là vị *pharaon* đã cho phép Moïse dẫn dân Do Thái rời Ai Cập tìm Đất Hứa, sau đó lại đổi ý, vượt sa mạc đuổi theo và cuối cùng bị chìm chết trong biển Đỏ. Thời hiện đại,

Phục chế khuôn mặt Ramsès (1)

Phục chế khuôn mặt Ramsès (2)

Phục chế khuôn mặt Ramsès (3)

những câu chuyện rùng rợn xoay quanh «lời nguyền của *momie*» được dựng lên khi người ta khám phá và đưa xác ướp của ông về viện bảo tàng Boulaq ở thủ đô Le Caire.

Tưởng rằng sau nhiều cuộc khai quật, khảo cứu từ cuối thế kỷ XIX đến nay, tất cả những chi tiết về cuộc đời, sự nghiệp, di sản cùng hầm mộ của vị *pharaon* này đều đã lần lượt được đưa ra ánh sáng. Nhưng, chưa: cuối tháng 03.2023 vừa qua, hơn 2 ngàn đầu cừu đực cùng xác ướp của chó, dê, cừu, bò, nai, chồn ... được tìm thấy trong ngôi đền của Ramsès II ở thành phố cổ Abydos. Những xác ướp động vật này có niên đại cả ngàn năm sau khi ông mất, chứng tỏ tín ngưỡng về ông đã được thiết lập và tồn tại lâu dài ở Ai Cập qua hàng chục thế kỷ.

2. Xuôi chiều thời gian

Sau thành công vang dội của cuộc triển lãm về «siêu sao» Toutânkhamon ở Paris trong suốt 6 tháng của năm 2019, với hơn 1.4 triệu người đến xem, năm nay, cuộc triển lãm về Ramsès II, «vua của các vị vua» đã mở cửa đón công chúng nước Pháp tại thủ đô, khu Porte de la Villette, từ tháng Tư đến tháng Chín. Đây là cuộc triển lãm duy nhất được tổ chức ở một thành phố Âu Châu, thực hiện qua sự phối hợp chặt chẽ giữa Ai Cập và Pháp, với cái «đỉnh» là chiếc quách bằng gỗ tùng của vị *pharaon* này, bên cạnh hơn 180 hiện vật nguyên bản khác. Có lẽ do ảnh hưởng của đại dịch Covid-19 còn sót lại, lần này, chỉ khoảng 800,000 khách thưởng lãm vào cửa, không vượt qua được kỷ lục của cuộc triển lãm 4 năm trước.

Bước chân vào khu triển lãm,

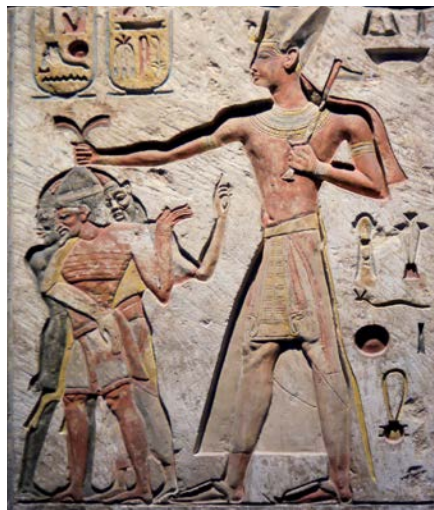

Ramsès & hoàng hậu Néfertari

người xem được thấy xen kẽ giữa các phóng ảnh, phim *video*, tượng, phù điêu, tranh vẽ, sa bàn, địa đồ, chú thích ... là những câu

Vua trẻ

Ramsès trên chiến trường

ngạn ngữ cổ Ai Cập, ghi lại suy nghĩ, kinh nghiệm của lớp người đã sống cách chúng ta gần 4000 năm. Cuộc triển lãm được chia làm 2 phần: lúc Ramsès II còn tại vị và sau khi ông đã qua đời.

Sau khi dòng hoàng tộc cũ kết thúc không người kế vị, ông nội của Ramsès II, lúc ấy là tể tướng, lên nắm quyền bính, lấy vương hiệu Ramsès I. Biết mình không mang dòng máu hoàng gia, nên Ramsès II, sau khi nối ngôi cha (Séthi I), đã dốc tâm dốc sức chứng tỏ mình xứng đáng với vị trí có được. Trên chiến trường, ông nổi bật với tính đảm lược và sự dũng cảm của một nhà chỉ huy quân sự tài ba. Bức phù điêu khắc cảnh Ramsès II cao to kiêu hãnh, tay cầm rìu, tay nắm lấy tóc 3 quân thù, một lính da đen, một lính Libye, một lính Syrie đã cho thấy điều đó. Nhưng ông cũng đủ thông minh để đi đến việc ký hoà ước với kẻ thù đáng gờm nhất: đế quốc *hittite* (thuộc Tiểu Á, Thổ Nhĩ Kỳ ngày nay), kết hôn với các công chúa và thụ hưởng nửa thế kỷ thái bình. Đây chính là một trong những thời kỳ phát triển huy hoàng nhất của nền văn minh Ai Cập cổ đại, phản ánh qua những vương miện, nhẫn, thắt lưng, vòng, chuỗi trang sức lộng lẫy, tinh xảo bằng vàng ròng, ngọc quý được triển lãm, cũng như những bức phóng ảnh chụp

lại các đền đài, tượng cột khổng lồ mọc lên trên khắp đất nước của vị «vua xây dựng» này. Ông còn được mệnh danh là «vua quảng cáo» đầu tiên của nhân loại, vì đã chạm khắc tên mình khắp nơi, ngay cả trên những công trình kiến trúc của các vị *pharaon* đời trước. Nhiều tượng toàn thân, bán thân, đầu của Ramsès II hoặc tượng nằm dâng phẩm vật dưới dạng nhân sư của ông được giới thiệu đến công chúng, minh chứng cho thời kỳ này.

Nhưng, như đã nêu ở trên, muốn được tận mắt ngắm báu vật quý giá nhất, người xem phải rời phần Sống để bước vào phần Chết của vị vua này. Căn phòng được thiết kế như một hầm mộ, với các hình vẽ và chữ tượng hình đặc trưng của thời Ai Cập cổ đại. Ở giữa phòng, đặt trong lồng kính to, là chiếc quách bằng gỗ tùng đồ sộ, đắp nổi khuôn mặt *pharaon* với

rắn hổ mang dựng thân trước trán, râu vua cuộn dưới cằm và hai tay cầm vương trượng với roi phòng vệ. Chung quanh đó, đặt quan tài, quách đá, quách gỗ nhiều lớp (tương tự như các búp bê *matriochka* của Nga), mặt nạ vàng của nhiều vị vua khác, cùng xác ướp của bộ hung, mèo, chồn đền, cá sấu (*)... nói lên phần nào những tập tục, tín ngưỡng của người xưa. Ở đây, người xem triển lãm cũng thấy được bức tượng bán thân của Mérenptah, hoàng tử thứ mười ba, người nối ngôi cha ở tuổi 50, sau khi các anh lần lượt qua đời vì tử trận hoặc bệnh tật.

Trước khi ra về, mọi người còn được xem một đoạn *video* quay cảnh phục chế khuôn mặt của Ramsès II và chiêm ngưỡng đáng đứng hiên ngang của pho tượng đá vôi nặng 750 kg, một mình một cõi sừng sững giữa gian phòng rộng, pho tượng lần đầu tiên rời

Tượng toàn thân Ramsès

Quan tài chứa xác ướp cá sấu

Xác ướp mèo

đất Ai Cập để tham gia cuộc triển lãm này.

Với vô số những cuộc tìm kiếm, đào xới, cùng hiện vật, số liệu thu thập được từ 3 thế kỷ nay, nền văn minh Ai Cập cổ đại, tiêu biểu với cuộc đời và sự nghiệp của Ramsès II, vẫn để lại nhiều ẩn số, và gây kinh ngạc cho loài người của thế kỷ XXI này. Bao nhiêu bí mật còn chờ để được tiếp tục khám phá!

CN
THIAIS 12.2023

(*) Luật hiện hành cấm việc đem các xác ướp hoàng gia ra khỏi đất Ai Cập.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

https://fr.wikipedia.org/wiki/Rams%C3%A8s_II
<https://www.expo-ramses.com/parcours-de-lexposition/>
<https://www.geo.fr/histoire/pourquoi-ramses-ii-est-il-le-plus-celebre-des-pharaons-201906>
<https://www.sortiraparis.com/arts-culture/exposition/articles/239768-ramses-et-l-or-des-pharaons-l-incroyable-expo-a-voir-a-la-ville-dermiers-jours>

BẢO HUÂN

Còn đó chữ **Duyên**

NGÂN BÌNH
GARLAND, TX

Sương!
Tiếng gọi thẳng thốt
đầy giận dữ của
Tịnh làm tôi vừa
ngạc nhiên, vừa lo
lắng. Vất vội chiếc muống
vào tô, tôi vội vã chạy vào
phòng. Tịnh nói như hét
vào mặt tôi:

- Đây là cái gì?

Nhìn vỉ thuốc ngừa thai
trên tay Tịnh, tôi tái mặt.

- Ý định của em ở với anh
chỉ là tạm bợ, phải không?

Tôi lắc đầu, hoảng hốt:

- Không! anh hiểu lầm em
rồi!

- Đã là vợ chồng, ăn đời ở
kiếp với nhau thì phải nghĩ
đến chuyện con cái, mà em
cũng biết anh đang mong

chờ một đứa con nhưng lại
lén lút dùng thuốc ngừa
thai. Bạn anh đã từng can
ngăn "Con gái ở Việt Nam
chỉ mong tóm được một
thằng Việt kiều. Già cũng
được, xấu cũng được, vì nó
đâu có định sống đời mà chỉ
mượn đường qua Mỹ". Hừ!
anh đã không tin mà còn tự
hào, vợ tao không phải loại
người đó. Nhưng bây giờ thì
rõ ràng ...

Tôi nói như muốn khóc:

- Anh! xin cho em nói.

Tịnh trợn mắt:

- Rõ ràng em không thật
lòng yêu thương tôi. Đừng
mong dùng những lời phỉnh
phờ để lường gạt tôi nữa.

Tịnh nói đúng. Tôi đồng
ý lấy Tịnh để được sang

Mỹ, vì tôi cần tiền để giúp
mẹ nuôi nấng một đàn em
nheo nhóc. Nhưng nếu nói
tôi lường gạt anh thì thật
oan ức, vì trong thâm tâm
tôi luôn biết ơn Tịnh. Tôi
không yêu Tịnh nhưng quý
anh và tự hứa sẽ ở bên cạnh
anh cho đến hết cuộc đời.

Tịnh hẳn học bước ra khỏi
phòng sau khi đưa tay gạt
tám ảnh cưới đặt trên bàn
trang điểm. Tiếng kính vỡ
trên thềm gạch làm trống
ngực tôi đánh thình thịch.
Từ trước đến giờ, khi mua
thuốc về tôi đều bóc ra từng
viên rồi bỏ vào cái lọ nhỏ.
Thỉnh thoảng thấy tôi uống,
Tịnh nghĩ là thuốc cảm nên
không bao giờ thắc mắc.
Chiều nay, vừa mua thuốc
về tôi đã vội vã vào bếp,

quên bằng chuyện phải giấu ví thuốc. Có lẽ, Tịnh tìm điện thoại trong ví tôi để sạc điện nên anh đã nhìn thấy.

Tiếng cửa đóng mạnh và tiếng máy xe khởi động làm tôi bàng hoàng lo lắng. Tịnh đi đâu? Nếu Tịnh tìm đến bạn bè của anh thì quả là tai hại. Mỗi người một câu, bàn ra tán vào sẽ làm cho nỗi nghi ngờ của Tịnh càng lớn và sự rạn nứt giữa tôi và Tịnh càng thêm trầm trọng. Trong nỗi lo lắng, sợ hãi, tôi còn biết làm gì ngoài việc ôm mặt khóc.

-oOo-

Anh Tịnh,

Đến hôm nay là 4 tháng kể từ ngày anh “bắt được tại trận việc làm mờ ám của em”. Mỗi khi nhớ đến câu nói của anh, trái tim em như thất lạc. Tại sao anh không nghe em giải thích để xem việc làm của em mờ ám đến chừng nào.

Thật sự khi lồng vào tay anh chiếc nhẫn cưới em chưa hề yêu anh. Không phải vì em đã dành tình cảm cho người khác mà vì trót sinh ra trong gia đình đông chị em và nghèo khó nên em không có quyền nghĩ đến tình yêu. Trước mắt em lúc bấy giờ chỉ có một việc duy nhất mà em phải luôn quan tâm và lo lắng là làm sao có đủ cơm ăn, áo mặc cho đàn em 7 đứa. Ba mẹ em đều là người siêng năng, cần cù nhưng có lẽ số phận đã buộc chặt

vào chữ nghèo nên cả đời vất vả vẫn không có được bữa cơm thơm mát, áo quần lành lặn.

Đời sống ngày càng khó khăn. Em và người chị Cả phải bỏ học để kiếm tiền phụ giúp Mẹ khi Ba đột ngột qua đời trong một tai nạn lao động. Hai chị em học hành không đến đâu nên chỉ xin được việc làm chân tay. Công việc cực nhọc, tiền lương ít ỏi, đã vậy còn bị hà hiếp đủ điều nên cuối cùng chị của em phải ra nước ngoài tìm việc làm với hy vọng đổi đời. Chị đưa cho Mẹ số tiền người dẫn đường ứng trước và hứa khi có việc làm sẽ gửi tiền về hàng tháng để lo cho các em. Mẹ lắc đầu, ngăn cản nhưng chị của em đã từng nói “chị sợ quá chữ nghèo” nên nhất quyết ra đi dù Mẹ khóc lóc, van xin chị đừng bỏ Mẹ.

Chị đi rồi cả nhà mong chờ từng ngày. Không phải mong chị gửi tiền về như lời đã hứa mà chờ để biết rằng đứa con thương yêu, người chị quý mến của mình có an lành hay không nơi đất khách quê người. Nhưng bóng chim tăm cá, gia đình em hoàn toàn không có tin tức gì của chị mà quanh quẩn trong xóm lại truyền nhau câu chuyện những người con gái bị đưa sang Đài Loan, Trung quốc để làm nghề bán thân lại còn bị hành hạ và đối xử dã man. Mẹ em ngã bệnh vì suy sụp tinh thần nhưng vẫn phải lê lét gánh hàng

rong sáng sáng, chiều chiều. Em làm công cho một hãng may, ngày mười mấy tiếng với đồng lương ọp ẹp và cuộc sống vẫn phải vạ đầu này, đắp đầu kia chứ không thoát được chữ nghèo. Hoàn cảnh ấy đã cho em một cảm giác hãi hùng khi nghĩ rằng, sau này khi lập gia đình em cũng sẽ phải sống một đời lam lũ, vất vả mà không lo cho đàn con được cơm no, áo ấm. Chính vì thế mà em quyết định không sinh con.

Ý nghĩ đó vẫn tồn tại cho đến khi em trở thành vợ anh. Em biết, sẽ rất khó để được anh đồng cảm với quyết định này nên đành phải giấu kín. Em muốn chờ một cơ hội thuận tiện để thổ lộ cùng anh nhưng không ngờ sự việc lại bị anh phát giác.

Thời gian vừa qua, hai chúng ta đã phải sống trong bầu không khí ngột ngạt. Vẻ mặt lạnh lùng của anh mỗi khi đối mặt nhau đã làm em sợ hãi và buồn bã biết bao nhiêu. Không còn nữa những buổi chiều đi làm về, anh cất tiếng âu yếm gọi “Vợ ơi! anh về nè?”. Rồi anh vào bếp, ghé môi hôn lên má em và nhăn mặt kêu lên, sao nụ hôn của người ta ngọt ngào hương thơm còn nụ hôn của tôi toàn mùi hành tỏi. Sau đó, anh lẳng xăng giúp em rửa rau, bày biện chén đĩa, chuẩn bị cho bữa cơm chiều. Khi em bắt đầu công việc may

vá vào buổi tối, anh cũng sốt sắng phụ em, lúc thì vắt sổ, lúc thì lộn bâu áo. Tiền lãnh về mỗi tháng em đưa cho anh, anh cũng từ chối không nhận mà bảo em hãy giữ lại để mua sắm những gì em ưa thích hoặc gửi về cho Mẹ và các em. Trong khi bạn bè anh muốn vợ làm nghề nails để kiếm nhiều tiền -chính bản thân em cũng mong muốn điều đó- nhưng anh thì lại khác, anh không muốn các mùi hóa chất sẽ ảnh hưởng đến sức khỏe của em và con cái sau này. Chính những điều anh đã làm và nghĩ cho em đã khiến em yêu anh lúc nào không biết nhưng trong đầu em vẫn không loại bỏ được ý tưởng không sinh con. Từ nhỏ, em đã phải bé em không ngừng nghĩ. Cứ đứa này vừa hơn một tuổi thì đứa khác lại ra đời. Nhìn mẹ hốc hác, hao gầy vì bị thai hành, em cảm thấy người phụ nữ quá khổ sở trong vai trò làm mẹ và em không muốn lặp lại hình ảnh đó.

Em nghĩ, nếu từ đầu em nói thật cho anh biết những suy nghĩ sai lầm đã tồn đọng trong tư tưởng của em thì bằng tình yêu và sự thông cảm, biết đâu anh sẽ giúp em vượt qua được sự lệch lạc tâm lý để chúng ta không bị rơi vào cái hệ lụy bị thảm của ngày hôm nay. Nhưng thật đáng tiếc, khi tình yêu em dành cho anh vừa bắt đầu chớm nở thì cũng là lúc anh dành

cho em những thái độ gay gắt, thù hận. Anh đã dày đoạ em bằng cách cứ cuối tuần lại kéo bạn bè đến nhà, vừa bạn trai lẫn bạn gái. Anh công khai thân mật với bạn gái trước mặt em như một sự sỉ nhục. Vì vô tình em đã rạch một vết thương lên trái tim anh nhưng sự tổn thương anh dành cho em là một sự cố ý tàn nhẫn. Tàn nhẫn cả trong lúc vợ chồng gần gũi nhau. Anh cấm em không được uống thuốc ngừa thai và anh làm việc ấy không phải vì yêu thương mà như một sự hành hạ để em có cảm giác như mình đang bị một người đàn ông xa lạ hung hãn cưỡng bức.

Em biết trong lòng anh đang mang nỗi đau của một người bị lợi dụng, bị lừa dối. Phần em, em cũng đau lắm nỗi đau của một người mang nỗi oan tình không thể biện minh. Đã thế thì làm sao em có thể tiếp tục sống trong căn nhà không còn nữa những đậm ấm của ngày xưa.

Cũng đành xem như duyên nợ của chúng mình đã chấm dứt. Em xin cúi đầu tạ ơn anh vì tất cả những gì anh đã làm cho em và gia đình khốn khổ của em ...

...

-oOo-

-Mẹ có đỡ chút nào không?

Mẹ cười hiền lành:

-Gặp được con Mẹ vui

lắm nên căn bệnh như thuyên giảm được nửa phần. Nhưng nhìn hai má con bây vắt vả, mệt mỏi vì chuyến đi quá xa mà Mẹ xót cả ruột.

Tôi vuốt bàn tay khẳng khiu của Mẹ mà thương đến quặn lòng. Đời sống vất vả đã khiến Mẹ khô cằn như thân cây thiếu nước.

-Con rất buồn vì không lo cho Mẹ và các em được đầy đủ.

-Vậy là nhiều lắm rồi con à. Nếu không có con, làm gì nhà cửa được sửa sang tươm tất, rồi bây giờ lại còn có TV, tủ lạnh và xe gắn máy nữa.

Tôi nhìn Trúc -đứa em kế-với một chút thất vọng. Sau này, số tiền tôi gửi về 3 tháng một lần, chưa chắc đã đủ cho gia đình được thông dong trong cái ăn, cái mặc, sao lại có dư thừa mà mua sắm những món xa xỉ phẩm đó.

Có tiếng khóc của thằng Ku, Trúc vội vàng đứng lên, chạy vào trong bế cháu. Mẹ tôi nhìn đứa cháu ngoại bằng ánh mắt rạng rỡ niềm vui:

-Con khéo sinh thật, cái thằng giống cha nó y hệt. Thấy con được hạnh phúc là Mẹ mãn nguyện rồi.

Tôi cúi đầu, cười gượng gạo. Khi Mẹ đã ngủ, tôi khẽ hỏi Trúc:

-Em không nói cho Mẹ biết những gì đã xảy ra giữa chị và anh Tịnh chứ?

-Chị đã dặn làm sao em dám nói. Nhưng em nghĩ, chị cũng nên bỏ qua cho anh Tịnh. Nếu không, anh Tịnh khổ mà chị cũng khổ. Còn thằng Ku nữa, sau này lớn lên nó sẽ thiệt thòi vì thiếu cha.

Tôi thở dài:

-Em làm sao hiểu được tận cùng nỗi đau của chị. Bình thường, Tịnh rất tốt nhưng khi xảy ra chuyện chị mới thấy anh ấy quá tự ái, nhỏ nhen. Đã không chịu nghe chị giải thích mà còn đối xử tệ bạc với chị.

-Nhưng anh Tịnh đã biết lỗi nên cố công tìm kiếm chị, sao chị không tha thứ cho anh ấy?

Tha thứ! hai từ đơn giản ấy ai cũng có thể nói được nhưng nếu rơi vào hoàn cảnh mà người trong cuộc phải hứng chịu thì mới biết, muốn tha thứ không phải là chuyện dễ. Ngày ấy, khi rời khỏi căn nhà từng là tổ ấm của tôi và Tịnh, tôi tá túc trong nhà chị Ái. Chị theo chồng sang Mỹ theo diện HO. Khi chồng chị qua đời thì căn nhà 3 phòng trở nên trống trải nên khi biết tôi đang tìm chỗ trọ, chị mừng rỡ gọi tôi về ở chung. Sau khi chi trả các khoản tiền mượn phòng, bảo hiểm xe và tiền chợ, còn dư được vài trăm để gửi về cho Mẹ và các em, tôi rất an tâm và bằng lòng với cuộc sống đang có.

Nhưng mọi thứ đã đảo lộn khi tôi biết mình có

thai. Với người khác đó là tin vui nhưng với tôi là sự bàng hoàng, lo sợ. Rất nhiều đêm tôi trằn trọc với câu hỏi "Có nên hủy hoại mầm sống đang tượng hình trong cơ thể của mình không?". Thật lòng tôi đâu muốn có đứa con này. Đây chỉ là một tai nạn ngoài ý muốn. Vậy thì tại sao tôi phải giữ cho thêm khốn khổ và cuộc đời của nó sau này chắc gì được sung sướng.

Có lần, chị Ái trò chuyện với bạn qua điện thoại về các loại được thảo, tôi nghe chị nói, hồi đó ở dưới quê người ta hay phá thai bằng cách ăn nhiều rau răm hoặc đậm hạt đu đủ non vắt nước uống. Vậy là ngày hôm sau tôi thực hành ngay bài thuốc đó. Ngoài ra, tôi cũng tập thể dục gấp hai ba lần bình thường với những động tác mạnh như chạy, nhảy, trượt. Nhưng mạng đứa bé quá lớn, nó không hề hấn gì mà còn khỏe mạnh, tăng trưởng nhanh. Khi biết mình không thể hủy diệt được nó, tôi lại rơi vào nỗi sợ hãi khác. Tôi nghĩ, xuyên qua những việc tôi đã làm, có thể đứa con sinh ra sẽ không được bình thường và nếu nó bị tật nguyền thì tôi phải làm sao? Trong cơn khủng hoảng đó tôi càng oán hận Tịnh nhiều hơn.

Có thai là điều tôi không mong muốn mà lại còn bị hành tởm tôi. Người ta nói, tình mẫu tử bắt đầu từ khi đứa con còn trong

bụng mẹ chứ không phải đợi đến lúc nhìn thấy mặt. Tôi thì ngược lại, mỗi chuyển động của nó chỉ làm tăng thêm sự bất mãn và thất vọng trong lòng tôi. Một đứa con ra đời mang theo biết bao phiền toái, nào tiền bạc, sức lực và thời gian, thêm vào đó những tháng bị thai hành, tôi làm việc không đủ thời gian nên số tiền lãnh về quá ít ỏi nên không dư đồng nào để gửi về gia đình. Tôi không biết làm sao đành phải viết thư về kể thật mọi chuyện với Trúc và dặn em cố gắng xoay trở, vay mượn thế nào đừng cho Mẹ biết để khi sinh con xong tôi sẽ tính.

Trời thương nên tôi sinh thằng Ku dễ dàng. Khi cô y tá đưa đứa bé đến, tôi quay đi, khoát tay bảo, cứ đặt nó xuống giường. Đến lúc nó khóc thét vì khát sữa tôi cũng chẳng buồn cho bú. Trong đầu tôi tràn đầy những ý nghĩ hỗn tạp. Có nên đưa cho Tịnh nuôi không? Chẳng phải anh ao ước có một đứa con hoài đó sao? Hay là... tôi nuôi con nhưng bắt Tịnh phải trả tiền trợ cấp?. Từng ý nghĩ lần lượt trôi qua, tôi nhắm nghiền đôi mắt, tự nhận chìm mình trong nỗi hoang mang. Có tiếng chân người bước vào, nhẹ nhàng bế đứa bé lên và tôi nghe tiếng mút sữa chùn chụt của nó. Giọng nói trong trẻo, ngọt ngào của cô y tá vang lên thật khẽ “Tội nghiệp con trai

bé bỏng. Con hư quá nên Mẹ không thương, phải không? Nè! phải ngoan ngoan để Mẹ đừng giận, đừng bỏ bé nghe”. Lòng tôi chột chùng xuống “Có phải tôi quá tàn nhẫn đối với đứa con của chính mình không? Thằng bé vô tội, sao lại bắt nó phải chịu hình phạt!”. Tôi gượng ngồi dậy, dành lấy con, ôm chặt nó vào lòng rồi khóc òa. Cô xoa nhẹ lưng tôi, giọng vỗ về “Đừng lo lắng, mọi sự rồi sẽ tốt đẹp”.

Đúng như lời an ủi đã nhận được từ cô y tá có mái tóc vàng óng và đôi mắt xanh lơ, tôi được người chủ “shop” may thông cảm hoàn cảnh đơn chiếc nên cho mang hàng về nhà vừa may vừa trông con. Đặc biệt hơn, chi đồng ý trả lương cho tôi phân nửa bằng tiền mặt, phân nửa bằng chi phiếu nên tôi được lãnh thêm phần trợ cấp thực phẩm cho người có thu nhập thấp, cùng các quyền lợi mà đứa con được hưởng. Với những ưu đãi này, tôi đã trích một phần nhỏ số tiền kiếm được hàng tháng để gửi về cho Mẹ, dù ít ỏi nhưng niềm vui tôi có được rất lớn lao.

-oOo-

Tịnh đón tôi ở phi trường. 4 mắt nhìn nhau ngỡ ngàng, Tịnh lúng túng đưa cho tôi bó hồng nhung và ngập ngừng nói:

-Anh đã cư xử không phải với em. Mong em

tha lỗi cho anh.

-...

-Anh ngàn lần xin lỗi em. Em muốn xử anh thế nào cũng được, chỉ xin em cho anh được nhìn con.

Đôi mắt đỏ hoe, nhoè nhoẹt ướt của Tịnh làm tôi nao lòng. Tôi còn đang bối rối chưa biết phải nói gì trong cuộc hội ngộ bất ngờ này thì bỗng thằng Ku nhoài người sang phía Tịnh đòi bế. Có lẽ là tình phụ tử thiêng liêng nên dù chưa bao giờ gặp Tịnh thằng bé lại thân mật đưa tay sờ mắt Tịnh và đưa mũi chạm vào mũi Tịnh rồi cười hăng hắc. Tịnh mím chặt môi mà vẫn không ngăn được tiếng khóc. Tôi đứng lặng yên để mặc cho nước mắt chảy thành dòng trên má. Suốt cuộc hành trình dài, bên tai tôi cứ vang vọng những lời của Trúc:

-Anh Tịnh nói, khi đọc thư anh mới hiểu được nguyên do. Anh hối hận là quá cố chấp không chịu nghe lời giải thích của chị. Anh dò hỏi khắp nơi nhưng không ai biết chị ở đâu. Sau đó, một người bạn cho biết họ có gặp chị ở phòng khám bệnh miễn phí do cơ quan từ thiện tổ chức. Người ấy nói chị đang mang thai và sắp sinh. Anh Tịnh mừng cuống lên vì tin chắc đứa con đó là của anh. Anh tức tốc về đây gặp riêng em và kể lại mọi chuyện. Anh tha thiết nhờ em chuyển lời xin lỗi với lòng ăn năn thống hối đến chị

nhưng em biết tính chị cố chấp và cương quyết nên không dám nói gì. Tội nghiệp, khi về Mỹ rồi, cứ 2 tháng anh lại gửi cho Mẹ vài trăm đô. Lần về thăm gần đây nhất, anh đã mua cho mẹ cái TV, tủ lạnh và một chiếc xe gắn máy để tụi em có phương tiện đưa Mẹ đi khám bệnh. Thôi! bỏ qua hết đi chị cho gia đình được sum họp vui vẻ. Chị không nghe thằng Ku bập bẹ tiếng ba hoài sao. Chắc chưa gặp được cha nên hơn hai tuổi rồi mà chưa nói thêm được tiếng nào. Lấy công tâm mà nói chị cũng có phần lỗi trong chuyện này. Đã là vợ chồng sao không thành thật với nhau mà giấu giếm làm gì.

-Ba... Ba... chương.. chương...

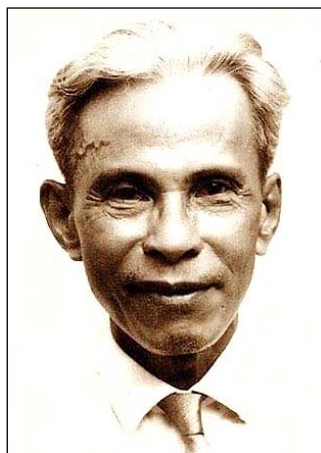
Tôi quay lại, tròn mắt nhìn thằng con vừa nói thêm được chữ “thương” dù tôi chưa hề dạy nó. Tịnh ôm siết thằng Ku trong cánh tay rần rần với nụ cười chứa chan hạnh phúc. Tôi biết, tôi sẽ không đành lòng chia cắt cha con anh. Thôi thì... mọi sự cũng do chữ duyên. Chữ duyên mà người đời thường hay nói “vợ chồng được kết nối bởi sợi tơ hồng. Sợi tơ mầu nhiệm này có thể bị căng, bị rối nhưng không bao giờ đứt nên dù có chuyện gì xảy ra đi chăng nữa thì cuối cùng họ cũng trở về bên nhau”.

NB

Thất bại trong hòa bình

NGUYỄN HIỂN LÊ

Nguyễn Hiến Lê

Những ngày áp cuối tháng 4, Sài Gòn bắt đầu hỗn loạn. Võ Phiến rời tòa soạn Bách Khoa trên đường Phan Đình Phùng để đến từ giả người bạn tâm giao là Nguyễn Hiến Lê. Đôi bạn cùng ngậm ngùi. Cả hai đều biết sẽ không gặp lại. Sang đến Mỹ, Võ Phiến không bao giờ quên dòng nước mắt lăn trên má người bạn có sở học uyên thâm.

Võ Phiến chọn ra đi. Nguyễn Hiến Lê chọn ở lại vì trong nội chiến Nam-Bắc, cụ Lê dành nhiều cảm tình cho phía “cách mạng”. Rồi chúng kiến “xã hội mới, con người mới” của phía chiến thắng áp đặt lên đồng bào đã đầu hàng, cụ Lê phê phán không tương nhượng. Sống đúng với lương tâm của mình, là tiêu chí của Nguyễn Hiến Lê.

[TRẦN VŨ]

Mấy tháng đầu sau ngày 30-4-75, các bạn kháng chiến, già cũng như trẻ, nhất là trẻ, đều có tâm lý chung là hăm hở hưởng thụ sau mấy chục năm gian khổ sống chui, sống nhủi trong rừng, trong bụi, dưới hố dưới hầm. Đành rằng phải bắt tay ngay vào việc kiến thiết, nhưng đã có đường lối sẵn rồi, có kinh nghiệm 20 năm ở Bắc thì không có gì khó; và lại đã thắng được Mỹ, thành cường quốc thứ ba trên thế giới, sau Nga và Trung Hoa thì có việc gì mà làm không được, chỉ trong 5 năm sẽ tiến bộ, 20 năm sẽ đuổi kịp Nhật Bản về kinh tế.

Muốn kiến thiết thì trước hết phải san phẳng chế độ cũ đã không để lại một dấu vết nào cả. Phải đuổi hết các nhân viên cũ, để anh em cách mạng chia nhau tất cả các chức vụ lớn nhỏ. Phải diệt bọn tư bản, chiếm nhà cửa, tài sản như núi của họ, chia nhau mỗi người một chút. “Đó là quyền của mình mà!”

Thời chiến hễ nung được lòng yêu nước của quốc dân rồi, giữ cho lòng đó

đừng giảm, quốc dân kiên trì chịu đựng được tới phút chót thì không còn vấn đề gì nữa: thiếu cái gì đã có Nga, Trung Hoa cung cấp cho; trái lại trong thời bình mới phải đương đầu với nhiều vấn đề nội bộ, ngoại giao, kinh tế, nhất là kinh tế. Nước ta nghèo, thiếu vốn đầu tư thiếu kỹ thuật gia, khó phát triển kinh tế mau được. Thất bại về kinh tế thì sự nghiệp của cách mạng sụp đổ.

Bây giờ 5 năm sau ngày 30-4-75, hết kế hoạch ngũ niên đầu tiên rồi, chúng ta mới thấy cơ hồ chẳng tiến bộ về một phương diện nào hết mà còn thụt lùi nữa, và ai lạc quan tới mấy cũng phải nhận chúng ta đã bỏ phí 5 năm, và không biết phải mấy năm nữa mới bắt lại được thời gian đã mất đó. Trong khi ấy thì thế giới cứ vùn vụt tiến tới.

1. Không đoàn kết

Thất bại lớn nhất, theo tôi, là không đoàn kết được quốc dân. Tháng 5-1975, có ít nhất là 90% người miền Nam hướng về miền Bắc, mang ơn miền Bắc đã đuổi được Mỹ đi, lập lại hòa bình,

và ai cũng có thiện chí tận lực làm việc để xây dựng lại quốc gia. Nhưng chỉ 6, 7 tháng sau, cuối 1975 đã có đa số người Nam chán chế độ ngoài Bắc, chán đồng bào Bắc. Tôi nhớ như ở phần trên tôi đã nói năm 1976, trong một cuộc hội nghị ở Sài Gòn, bàn về vấn đề thống nhất quốc gia, một học giả lão thành miền Bắc, ông Đào Duy Anh (đã có hồi sống ở Nam nhiều năm, có nhiều bạn thân ở Nam) khi được mời phát biểu ý kiến, chỉ nói mỗi một câu đại ý là thống nhất cái gì cũng dễ; quan trọng nhất là phải thống nhất nhân tâm đã. Cả hội trường sững sốt và làm thinh.

Ông Anh đã nhận xét đúng và dám nói. Quả thực là lúc đó có sự chia rẽ nặng giữa người Nam và người Bắc, Nam đã không muốn thống nhất với Bắc rồi. Từ đó, tinh thần chia rẽ cứ mỗi ngày mỗi tăng, năm nay (1980) có thể nói 90% người miền Nam hay hơn nữa, muốn tách khỏi miền Bắc.

Có nhiều nguyên nhân.

Nguyên nhân chính theo tôi là người miền Bắc vợ dứa cả năm, coi người

Nam là “ngụy” hết, trụ lạc, bị nhiễm độc nặng của Mỹ. Ngay hạng trí thức miền Bắc như ông Đào Duy Anh cũng có thành kiến rằng dân Sài Gòn hư hỏng quá rồi Họ chỉ nhìn bề ngoài, chỉ thấy một số thanh niên híp pi, lêu bêu ở ngoài đường; tôi phải giảng cho họ hiểu rằng đó chỉ là thiểu số, chứ đại đa số người trong này ghét Mỹ, ghét văn minh Mỹ, có thể nói gia đình nào cũng có người có cảm tình với kháng chiến, giúp kháng chiến cách này hay cách khác, nếu không vậy thì làm sao kháng chiến thành công được. Chỉ nội một việc biết người nào đó là kháng chiến mà không tố cáo cũng đủ có công với kháng chiến, chớ đừng nói là còn che chở, giúp tiền bạc, tiếp tay cho nữa. Chỉ trừ một

số phản quốc, theo Mỹ, Thiệu triệt để vì quyền lợi, còn thì không có gia đình nào trong Nam là ngụy cả. Một số người yêu nước, có tư cách, mới đầu gia nhập kháng chiến, sau vì lập trường chính trị, phải rời hàng ngũ, về thành, mà không ưa Pháp, Mỹ, hạng đó không nên coi người ta là ngụy. Bọn thanh niên hư hỏng chỉ ở Sài Gòn mới có nhiều, mà tỉ số không cao so với những thanh niên đứng đắn.

Người Bắc coi người Nam là ngụy, đối xử với người Nam như thực dân da trắng đối với dân “bản xứ”, tự cao tự đại, tự cho rằng về điểm nào cũng giỏi hơn người Nam, đã thắng được Mỹ thì cái gì cũng làm được. Chỉ cho họ chỗ sai lầm trong công việc thì họ bịt miệng người ta bằng

câu: “Tôi là kháng chiến, anh là ngụy thì tôi mới có lý, anh đừng nói nữa”.

Chẳng bao lâu người Nam thấy đa số những kẻ tự xưng là kháng chiến, cách mạng đó, được Hồ chủ tịch dạy dỗ trong mấy chục năm đó, chẳng những dốt về văn hóa, kỹ thuật – điều này không có gì đáng chê, vì chiến tranh, họ không được học – thêm khát hưởng lạc, ăn cắp, hối lộ, nói xấu lẫn nhau, chà đạp lẫn nhau ... Từ đó người Nam chẳng những có tâm trạng khinh kháng chiến mà còn tự hào mình là ngụy nữa, vì ngụy có tư cách hơn kháng chiến. Và người ta đâm ra thất vọng khi thấy chân diện mục của một số anh em cách mạng đó, thấy vài nét của xã hội miền Bắc: bạn bè, hàng xóm tố cáo lẫn nhau, con cái không

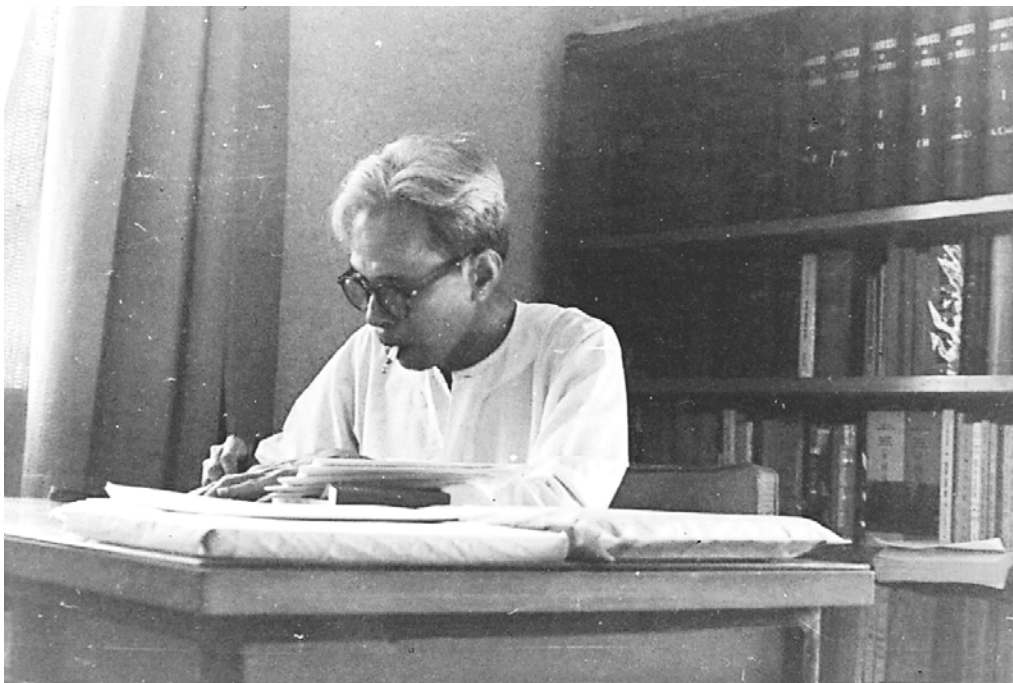
dám nhận cha mẹ, học trò cấp II đêm tối đón đường cô giáo để bóp vú...

Trong mỗi cơ quan ở Sài Gòn cũng có sự chia rẽ. Cùng là công nhân viên cả, mà bọn ở Bắc vô không ưa bọn Liên khu 5; hai hạng đó đều khinh bọn ở bưng trong Nam về; bọn này lại không chơi với bọn trước kia tập kết ra Bắc, nay trở vô Nam; bọn “nằm vùng” cũng không ưa bọn tập kết về đó; bị khinh nhất là bọn ngụy được tạm dùng lại, mà bọn này thạo việc hơn hết. Chỉ vì thiếu đoàn kết cho nên trong cuộc hội họp nào người ta cũng hô hào “Đoàn kết, đại đoàn kết”. Còn ở trong phòng họp thì ai cũng hoan hô tinh thần đoàn kết, ra khỏi phòng rồi thì hết đoàn kết. Người ta chỉ đoàn kết với nhau vì quyền lợi thôi; do đó mà có tình thần bè phái, gia đình trị, và ở Bắc có câu này: Nhất thân, nhì thế, tam quyền, tứ chế.

2. Bất công

Điểm thứ nhì làm cho chúng ta thất vọng là xã hội còn bất công hơn thời trước nhiều.

Có người nói một số “ông lớn” đi đâu cũng có người hầu xách bình nước sâm Cao Ly để ông lớn uống thay trà; một ông nọ luôn luôn có một bác sĩ ở bên và một thiếu nữ quạt hầu vì ông không chịu được quạt máy. Tôi không biết những tin đó

Nguyễn Hiến Lê tại nhà riêng trong Nam trước 1975.

đúng hay không, chỉ biết những tin đó do “anh em cách mạng” đưa ra cả.

Một ông bạn tôi bảo có vô nhà thương mới thấy có cả chục (sic) giai cấp bệnh nhân, tùy giai cấp mà được ở phòng nào, khám bệnh ra sao, trị bệnh ra sao, cấp thứ thuốc nào v.v.

Người chết cũng phân biệt giai cấp khi đăng cáo phó: cán bộ thường thì được mấy phân trên cột báo, cán bộ bự thì được mười mấy phân; lời cáo phó cũng theo những tiêu chuẩn riêng. Đúng là đường lối Staline.

Sài Gòn được giải phóng vài năm thì ta thấy xuất hiện ngay một hạng giàu sang mới nổi, thay thế bọn giàu sang thời Thiệu, và cũng thích những xa xỉ phẩm (áo hàng thêu, hột xoàn, máy điều hòa không khí v.v.) của thời Thiệu. Tiền đâu mà họ mua những thứ đó nhỉ?

Sự bất công chướng nhất, tàn nhẫn nhất là lương công nhân viên từ 1975 cứ đứng yên trong khi sự phân phối nhu yếu phẩm giảm đi gần hết, chỉ còn gạo, bo bo là tạm đủ, nhất là trong khi mãi lực của đồng bạc năm 1980 chỉ còn bằng 1/10 năm 1975; thành thử lương một công nhân viên chỉ đủ để mua củ chum, lương một bác sĩ mới ra trường chỉ đủ để mua rau muống ăn. Khắp thế giới không đâu có chế độ lương bổng kỳ

cục như vậy (2). Người nào cũng phải bán đồ đi mà xài, nhờ cha mẹ giúp đỡ, nếu không thì phải xoay trở mọi cách, làm sao sống được thì làm, chính phủ không biết tới. Một cán bộ ở Hà Nội đã phàn nàn: *“Người ta có rất nhiều quyền hành mà không có một chút tinh thần trách nhiệm nào cả. Thật lạ lùng!”* Kravchenko (trang 185) nói chính phủ Nga bắt dân đói để dân biết phép chính phủ mà phải răm rắp tuân lệnh. Ở nước ta không đến nỗi như vậy, có áp dụng chính sách đó thì chỉ áp dụng cho những kẻ thù của chế độ thôi, tức bọn ngụy quân ngụy quyền còn ở trong một số trại cải tạo.

3. Thiếu kỷ luật

Không ai có trách nhiệm mà tinh thần bè phái quá nặng, nên không có kỷ luật, dưới không tuân trên, loạn.

Chương trên tôi đã nói tới cái tệ mỗi tỉnh là một tiểu quốc, địa phương tự do tới mức không tuân lệnh trung ương (ngay xã cũng không tuân lệnh tỉnh, huyện), lấy lẽ rằng chỉ địa phương mới hiểu tình trạng của địa phương, cấp trên không nên xen vào; cái tệ nhân viên được lệnh đi công tác mà không đi, nằm ý ở nhà, một tuần sau trở lại sở, trả sự vụ lệnh mà không bị khiển trách; cái tệ nhân viên muốn bỏ sở về giờ nào thì về, lấy

có là phải kiểm gạo, chủ nhiệm đành làm thỉnh, chứ không biết đáp sao.

Tôi kể thêm một trường hợp nữa. Ông giám đốc một cơ quan nọ đến tuổi về hưu, bảo người giúp việc: *“Tôi sẽ không về, về thì mất hết quyền lợi: xe hơi, “bìa” (sổ đặc biệt để mua nhu yếu phẩm), nhà ở v.v. mà còn bị xã áp nó ăn hiếp, hoành hành cái này, cái khác; không, tôi không về”*. Một ông giám đốc mà sợ công an áp vì công an có quyền bắt ai thì bắt, giam ai thì giam. Một viên công an bảo: *“Tôi làm việc 4, 5 năm rồi, mà bây giờ mới biết quyền hạn của tôi, từ trước tôi muốn làm gì thì làm”*.

Vì mất kỷ luật, cho nên thanh niên trốn nghĩa vụ quân sự: ở miền Nam trốn tới 90%, có nơi cả 100% mà vẫn sống yên ổn. Bắt được họ, đưa họ ra mặt trận, họ lại trốn nữa. Không thể giam hoai họ được, gạo đâu mà nuôi? Họ sống yên ổn ngay ở làng vì chỉ cần đút lót cho công an là êm. Còn nạn đào ngũ thì toàn quốc tới 25%. Trước kia người ta hy sinh để giành độc lập; bây giờ độc lập rồi lại đánh nhau với nước anh em, người ta không hăng hái nữa.

Nghe nói ở một tỉnh nọ, viên giám đốc sở tài chánh kiêm giám đốc ngân hàng (?) ôm 60 lượng vàng cùng với 30 viên công an xuống một

chiếc tàu của chính phủ, mang theo đầy đủ khí giới (và không biết bao nhiêu lượng vàng nữa) để vượt biên. Tin đó chưa lấy gì làm chắc nhưng chuyện công an – cây cột chống đỡ chế độ – ôm vàng vượt biên thì mấy năm nay nghe thường quá rồi.

Tinh thần vô kỷ luật đó, không biết một phần có phải do chính sách giáo dục trẻ em không. Người ta cấm đánh trẻ – điều đó có thể hiểu được – cấm nghiêm khắc với trẻ, chúng nghỉ học thì lại nhà mời chúng đi học; chúng làm biếng thì không bị phạt mà cô giáo bị trách là dạy dở. Kỳ tựu trường có nơi còn tổ chức múa lân, đốt pháo để dụ trẻ em đi học nữa. Cô giáo nào mời được ít trẻ thì bị rầy. Riết rồi cô giáo ngán dạy quá, cứ tự ý nghỉ bữa, hiệu trưởng phải tới nhà năn nỉ, nếu không thì lỗi ở hiệu trưởng chứ không phải ở cô giáo. Và người ta ngăn luôn cả nghề sư phạm: đốt hoặc muốn tránh nghĩa vụ quân sự mới phải thi vô sư phạm.

Kỷ luật như vậy, trẻ em càng được thể làm biếng, sức học rất kém, mà tính ngỗ nghịch (bóp vú cô giáo như trên đã nói) thì quá sức tưởng tượng. Một số cán bộ già ở Bắc vô nhận rằng trẻ em trong này ngoan ngoãn, lễ phép. Nhưng tôi sợ rằng ít năm nữa, chúng đuổi kịp bạn chúng ở Bắc

mất.

4. Kinh tế suy sụp

Sự thất bại hiển nhiên nhất của chế độ là sự suy sụp của kinh tế mà tôi đã trình bày sơ lược ở trên. Hậu quả là Việt Nam trước thế chiến tự hào là “tiền rừng bạc bể”, có những đồng lúa, đồn điền cao su mênh mông ở miền Nam, những mỏ than, mỏ photphát (phosphate) phong phú ở miền Bắc mà bây giờ thành một trong vài nước nghèo nhất thế giới.

Từ ngày 30-4-75, do những đồng bào ở Bắc vào, chúng ta ở Nam mới lần lần biết cảnh điêu đứng của dân tình ngoài đó sau 20 năm sống dưới chế độ mới. Từ trên xuống dưới ai cũng phải ăn độn có khi 60-70% (3); có hồi gạo quý tới nỗi người ta cất vào trong những cái thố, cái liễn, trân trọng như nhân sâm, chỉ khi nào đau ốm mới lấy ra một nhúm để nấu cháo; ngày Tết mà có đủ gạo nấu cơm cúng ông bà là mừng lắm; khi nào được ăn một bữa cơm không độn với nước mắm thôi thì coi như được dự một bữa tiệc. Nước mắm rất hiếm, có người ở Nghệ An hay Hà Tĩnh mấy năm không có nước mắm ăn, gặp người trong Nam ra đem theo nước mắm, xin một vài muống rồi cầm nước ực ngay hết, không đợi đem về nhà.

Nhiều người vào Sài Gòn

thăm bà con, khi ra về vết đủ thứ, từ cây đinh, khúc dây chì, lon sữa bò, ve chai ... đem ra, vì ở ngoài đó thường cần dùng tới mà không kiếm đâu ra. Họ cho miền Nam này là thiên đường. Nhưng một người Ba Lan trong ủy ban kiểm soát quốc tế năm 1975 bảo chỉ trong 5 năm, miền Nam sẽ “đuối kịp miền Bắc”, nghĩa là nghèo như miền Bắc. Lời đó đúng, rất sáng suốt. Nếu không nhờ mấy trăm ngàn kiều bào ở ngoại quốc gửi tiền, thuốc men, thực phẩm, quần áo ... về giúp bà con ở đây thì chúng ta hiện nay cũng điêu đứng như anh em miền Bắc rồi.

Dân miền Nam từ xưa chưa bao giờ biết đói, phải ăn độn thì năm 1979 đã phải ăn độn 70-80%, có những gia đình phải ăn bữa cơm bữa cháo, có cô giáo và học sinh đói quá, tới lớp té xỉu

Nhà nào cũng bán đồ cũ đi để ăn; nhiều giáo viên nhà đã trống rỗng, không còn bàn ghế nữa, ăn ngủ trên sàn. Ai cũng chỉ lo sao có cái gì nuốt cho đầy bao tử, chứ không dám nghĩ tới miếng ngon. Tết Canh Thân vừa rồi, ở Long Xuyên, nhà một giáo viên hồi hưu, trên bàn thờ ông bà chỉ bày một đĩa có mấy chiếc bánh phồng và bánh gai, không có một đòn bánh tét, một quả dưa hấu.

Khổ nhất là bọn đi kinh

tế mới, thất bại, tiêu tan hết vốn liếng, về Sài Gòn, sống cảnh màn trời chiếu đất, ăn xin, moi các đồng rác hôi thối, lượm một miếng giấy vụn, một túi ni lông, một miếng sắt rỉ, một quai dép mủ ... để bán cho “ve chai”. Trông thấy đồng túi ni lông được rửa qua loa trong nước dơ rồi phơi ở lề đường để bán cho tiểu thương đựng hàng, tôi ghê tởm quá.

Không có tiền mua rau thì làm gì có tiền mua thịt. Muốn lâu lâu có thịt thì phải nuôi heo, gà, cho nên nhiều cơ quan ngay khi mới thành lập đã nghĩ ngay đến việc hùn tiền (hay lấy trong quỹ?) mua heo con, phân công nhau nuôi tại khu ở tập thể, như vậy đến lễ, Tết mới có thịt liên hoan. Người ta thèm thịt quá, cho nên liên hoan lu bù, bất kỳ một dịp gì cũng liên hoan được: một bạn đồng nghiệp được ban khen, ngày tựu trường, bãi trường, họp bạn để học tập, ban hành hiến pháp mới, làm xong một công tác, mỗi ngày lễ, Tết ... mỗi năm liên hoan cả chục lần là ít.

Cơ quan nào cũng có đủ nhà bếp, chén đĩa, xoong chảo, người làm bếp (lựa trong nhân viên) để nấu ăn làm tiệc. Và khi ngồi vào bàn tiệc thì chẳng ai mời ai, đợi ai, mạnh ai nấy gấp, ăn cho thật mau (tối nổi có người bảo cứ nuốt trước rồi sẽ nhai

sau!), tẻ gấp 10 thối ăn uống ở đình làng mà Ngô Tất Tố đã mặt sán trong cuốn *Việc làng*.

Nghèo thì sinh ra ở bản. Ngay trong khu tập thể một trường Đại học Hà Nội, phòng một giáo sư ở Pháp về cũng dơ dáy, từ sàn gạch đến tường đều đầy vết bẩn. Hỏi như vậy làm sao chịu được, ông ta nhún vai đáp: “*Lâu rồi quen đi*” Không nên trách ông ta. Dù muốn sống sạch cũng không thể được: đâu có vòi để quét tường? đâu có xà bông để rửa sàn? đâu có giẻ để lau? Nước thì có nhưng phải xuống dưới sân để hứng rồi xách lên 5-6 chục bậc thang, ai mà không ngại?

Phải, lâu rồi thì quen đi. Nếu tình trạng không thay đổi thì chỉ mười năm nữa, toàn dân sẽ quen đi, không thấy gì là bẩn nữa. Hiện nay ở trong Nam đã nhiều nhà để bụi đóng đầy bàn ghế – mà trước kia họ sống rất sạch – mạng nhện giăng đầy trần, còn dân thị xã thì đã quen với cảnh 4, 5 người cùi nằm trên đường đưa tới chợ, lăn ở giữa chợ để xin ăn.

Câu “*nghèo cho sạch, rách cho thơm*” của ông cha, chúng ta không giữ được vì chúng ta nghèo tới mức không thể ở sạch được.

NHL

Chương Kết Quả Sau 5 Năm, Hồi ký tập 3, NXB Văn Nghệ, California 1990

Mỗi gia đình, một Thương Phế Binh

NAM LỘC

Giang Sinh vừa qua, Tết Nguyên Đán và năm mới cũng gần kề. Nhân mùa lễ hội, xin quý bạn, những nhà hảo tâm hưởng ứng lời kêu gọi của MC Nam Lộc về chương trình bảo trợ các Thương Phế Binh VNCH qua chương trình

“Mỗi Gia Đình, Một Thương Phế Binh”

Dưới đây là danh sách những TPB/VNCH, đã lớn tuổi không có thân nhân. Họ đang sống trong cô đơn và thiếu thốn. Nếu quý vị nào có lòng nhân ái, xin vui lòng gởi một chút quà giúp cho họ sống qua ngày.

Theo nguyên tắc của chương trình “**Mỗi Gia Đình, Một Thương Phế Binh**”, quý vị chỉ cần nhờ các dịch vụ gửi tiền, hoặc đích thân trực tiếp gửi cho họ mà không cần phải qua trung gian của bất cứ một cá nhân hay hội đoàn nào. Tất cả các danh sách Thương Phế Binh giới thiệu đều đã được quý vị thiện nguyện viên, cựu chiến binh OLVNCH kiểm nhận và xác định trước khi đăng tải.

Ngoài danh sách đính kèm, nếu bất cứ quý vị đồng hương nào quan tâm đến hoàn cảnh của các TPB/VNCH khác và muốn nhận bảo trợ cho họ, thì xin cứ viết email về địa chỉ của MC Nam Lộc: namllocnguyen@yahoo.com, anh Nam Lộc sẽ gởi lý lịch cùng chi tiết của họ đến quý vị trong thời gian sớm nhất.

Chân thành cảm tạ

DANH SÁCH MỘT SỐ TPB/VNCH KHÔNG CÓ GIA ĐÌNH, THÂN NHÂN, CAO TUỔI Ở NHÀ TRỢ ĐANG CẦN ĐƯỢC GIÚP ĐỖ:

1. TPB Nguyễn Thành Phương (không thân nhân, người anh duy nhất cùng binh chủng đã tử trận năm 1971 ở Campuchia)

SỐ QUÂN: 75/ 104929
– Đơn vị: Tiểu Đoàn 4 TQLC

THƯƠNG TÍCH: Bị thương đầu, mù một mắt, mắt còn lại mờ dần. Không còn lao động được.

HIỆN TRẠNG: Ở nhà trọ không cố định, thường liên lạc qua một đồng đội và cũng là vị chỉ huy cũ tên Dương Thái (ông Thái đã trên 70 tuổi

nên không thể nuôi ông Phương thường xuyên được nữa) .

2. TPB Nguyễn Mạnh Cường, nguyên Sĩ Quan Biệt Động Quân Khoá 3/71 Thủ Đức. Bị thương, trở thành TPB lúc còn rất trẻ nên không có vợ con, Hiện ở trọ với em gái là mẹ đơn thân nên hoàn cảnh rất khó khăn)

SỐ QUÂN: 70/135525
– Đơn vị: ĐĐ 3/ĐĐ 31 BDO

THƯƠNG TÍCH: Chân bị liệt phải chống nạng, cộng nhiều thương tích khác. Ông Cường đã 73 tuổi, không còn làm việc được nữa.

3. TPB Vũ Khắc Mẫu, ông Mẫu sắp 78 tuổi, thuộc binh chủng TOLC. Lập gia đình muộn, không con cái. Ông bị thương đầu nên lúc nhớ lúc quên, không nhớ rõ số quân . Cấp chỉ huy cũ của ông là cựu sĩ quan Nguyễn Trọng Tường (hiện đang sống ở Úc Châu) đã xác định lý lịch của ông Mẫu (vì giấy tờ TPB bị mất hết nên ông Mẫu chưa hề được Tổng Hội TOLC trợ giúp. Vợ chồng ông Mẫu có nguy cơ bị đuổi khỏi nhà trọ vì ông bà không đủ sức lao động thường xuyên.

(email ông Nguyễn Trọng Tường: jnguyen@cmivnedu.com)

4. TPB Võ Sinh. Thương tật: Mù một

mắt. Hoàn cảnh, không vợ con, không thân nhân, làm thuê giữ rẫy trên núi ở Ninh Thuận, cuộc sống rất khó khăn, bữa đói bữa no. Không có lương mà chỉ có thức ăn và cái điện thoại cũ.

SỐ QUÂN: 74/114089 – Tiểu đoàn 8 TOLC

5. TPB Vương Đình Thế. Thương tật: Cụt chân trái năm 1970. Hoàn cảnh, Vợ chết, không con cái, 70 tuổi).

SỐ QUÂN: 73/104095 – Tiểu đoàn 6 TOLC

6. TPB Nguyễn Khắc Sương. Bị thương vào mặt ngày 29/3/75 tại Đà

Nẵng và lạc mất đơn vị khi Đà Nẵng thất thủ, ông đã lần mò đi bộ, vừa đi vừa xin bà con giúp đỡ về Saigon, mất gần 1 năm mới về đến Saigon thì hai mắt đã mù. Sống lây lất nhờ các bà con và tu sĩ Công Giáo.

SỐ QUÂN: 71/140139 – Tiểu Đoàn 5 TOLC

VÀ MỘT DANH SÁCH GỒM TPB/VNCH THUỘC MỌI QUÂN CHỦNG THEO THỨ TỰ DƯỚI ĐÂY:

7. Trần Quốc Tuấn	Cụt 2 tay	74/428808	Gia Lai
8. Nguyễn Văn Lành	Cụt 1 chân, liệt 1 chân	53/647438	Bến Tre
9. Đinh Văn Khuê	Cụt 1 chân	69/120883	TP/HCM
10. Đỗ Minh Thuận	Cụt 2 chân	54/578452	TP/HCM
11. Huỳnh Văn Bông	Cụt 2 chân	74/147759	Bình Dương
12. Lê H. Ngọc Sinh	Cụt 1 chân	73/134715	Bình Dương
13. Lê Tấn Thành	Cụt 2 chân	56/865767	TP/HCM
14. Nguyễn Văn Nút	Cụt 2 tay	51/458228	Bình Dương
15. Nguyễn Văn Sốt	Cụt 2 chân	70A/700409	TP/HCM
16. Nguyễn V. Thanh	Cụt 2 chân	51/457697	Bình Dương
17. Bùi Văn Oanh	Cụt 1 chân	54/765992	Củ Chi
18. Cao Văn Nghĩa	Cụt 1 chân	50/345374	Bến Tre
19. Nguyễn Văn Ngọc	Cụt 1 chân	??/39979	Bến Tre
20. Trần Văn Châu	Mù 2 mắt	48/439262	TP/HCM
21. Bùi Văn Sách	Cụt chân trái	43/282.420	Vĩnh Long
22. Danh Đức	Cụt đùi phải	Biệt Kích	Sóc Trăng
23. Danh Thành	Cụt đùi phải	NQ/862.186	Kiên Giang
24. Hà Được	Cụt hai đùi	68/409.780	Gia Lai
25. Hà Văn Sáu	Mù hai mắt + cụt tay trái	52/683.129	Đồng Tháp
26. Hoàng Văn An	Cụt đùi trái + hư gối phải	64/159.560	Sài Gòn
27. Hoàng Văn Bảo	Cụt chân trái	38/077.416	Bình Thuận
28. Huỳnh Văn Bông	Cụt hai chân	74/147.759	Bình Dương
28. Huỳnh Đình	Liệt hai chân	70/206.707	Đắc Nông
30. Huỳnh Tấn Tiếng	Cụt đùi trái	73/507.653	Bình Dương
31. Huỳnh Văn Bảy	Cụt tay phải + gãy chân trái	74/516.576	Bình Thuận
32. Huỳnh Văn Hùng	Cụt chân trái sát háng	73/140.818	Cần Thơ
33. Huỳnh Văn Minh	Khuyết sọ, liệt tay và chân	74/124.601	Bình Định
34. Lại Kế	Cụt đùi trái, gãy chân phải	Biệt Kích	Huế
35. Lê Bi	Cụt chân phải + hư mắt trái	47/814.624	Khánh Hòa
36. Lê Cảnh Minh	Cụt đùi phải	62/158.994	Ninh Thuận
37. Lê Cầu	Cụt chân phải	73/755.146	Phú Yên
38. Lê Minh Hoàng	Cụt đùi trái + gãy chân phải	67/173.341	Kiên Giang
39. Lê Nhỏ	Cụt chân trái	75/408.949	Khánh Hòa
40. Bùi Văn Sạch	Cụt hai đùi	50/542.481	Bến Tre

Chúng tôi sẽ chỉ phổ biến địa chỉ và số điện thoại của các TPB dưới đây đến quý vị nhận lời bảo trợ hoặc giúp đỡ họ mà thôi.

NAM LỘC
namlocnguyen@yahoo.com

ngó vậy mà không phải vậy...

THANH LAN DANG (POTOMAS-MARYLAND)

Tháng trước mấy chị em trong tiệm hùn nhau mua tôm ở một trang quảng cáo trên Facebook. Giá rẻ hơn của anh \$1/lb. Nhưng tôm vị lạt, hơi bã. Ông xã mang ra nhậu chê là không bằng kỳ trước (em đâu dám nói là mua chỗ khác đâu:) Tại sao cũng thấy ghi là hãng từ Louisiana như anh Don mà chất lượng khác nhau?

- Cho Don sửa lại tên tiểu bang là Louisiana nha, rất nhiều người viết nhầm chứ không riêng em đâu :). Câu hỏi này hình như Don đã trả lời trước đây một hai lần. Không phải vùng biển nào cũng giống nhau, không phải loại tôm nào cũng giống nhau. Do vậy phẩm chất và giá cả cũng sẽ khác nhau đôi chút, bạn ạ.

HỒ NGỌC TRANG (OKLAHOMA): Chú Don ơi, vừa rồi gấp gáp, cháu nấu canh bí bằng tôm khô, thì thấy vị ngon và ngọt hơn tôm tươi, có phải cháu... mất tay hay sao mà có chuyện ngược đời hay tại cháu “mê tín” hả chú?

- Chào cháu Trang. Cảm ơn cháu luôn là khách hàng trung thành của chú.

Tôm khô nấu canh rất nhanh, nó hợp với nhiều loại trong ẩm thực Việt Nam, như nấu mì gói, canh bí đao, khổ qua, khoai môn, mướp v.v... Cái gì cũng có lý do của nó chứ không phải “mê tín” như cháu đùa. Tôm khô US là tôm biển, dĩ nhiên khác với tôm sông, tôm hồ. Khi sấy khô, độ ngọt, chất đậm sẽ “đông đặc” lại, nên cháu sẽ thấy có vị ngọt rất tự nhiên, đậm đà. Tuy nhiên, tôm biển đã “ngậm” muối, có chút mặn, nên cháu cần nêm nếm nhẹ tay.

PHÚ XUÂN ĐỖ (VIDALIA- GA): Nhà em nấu cái gì cũng “chơi” tôm khô. Nhưng size medium thì hơi uống. Anh Don còn loại tôm tiny không? Giá bao nhiêu vậy anh?

- Chào Phú. Hiện nay mới vào tháng 6, các tàu tôm vẫn chưa ra khơi để bắt đầu mùa mới. Nên chưa có loại tiny. Khi nào có anh sẽ nhắn tin cho Phú. Giá không báo trước được, vì tùy vào tỉ lệ. Nếu vụn nhiều, giá sẽ khác năm ngoái, không phải rẻ hơn mà mắc hơn, để bù vào hao hụt.

CHUNG VÕ (LOS ANGELES- CA): Order 5 lb được free shipping, em đặt 30 lb có bonus gì không anh Don ơi! Đùa với anh tí thôi, chứ mọi người đem về ăn, ai cũng khen, vậy là “phần thưởng” của em rồi, hi hi hi...

Tôm Khô USA! Tôm Khô sạch!!!

MADE IN LA, USA

Quý khách có thể đặt mua tại :
WWW.TOMKHOSACH.COM

Xin gọi anh Don để đặt mua, gửi về tận nhà hoặc tiệm trên toàn tiểu bang Hoa Kỳ:

318-235-4564

CÓ 3 LOẠI: NHỎ (S), VỪA (M) VÀ LỚN (L)

NGOÀI RA CÒN MỘT SỐ LƯỢNG RẤT ÍT LOẠI TÔM RẤT NHỎ (GIÁ RẺ HƠN) VÀ JUMPO

tết

tặng gì nè?

bánh chưng
mứt
kẹo
...

TÔM KHÔ

LÀ MÓN QUÀ TẶNG GIÁ TRỊ & THỰC TẾ !

THƠM NGON | SẠCH SẼ | AN TOÀN

TÔM BIỂN LOUISIANA - USA KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN | KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU

XIN GỌI ĐƠN
 235.4564

HOẶC MUA TẠI
WWW.TOMKHOUS.COM

 FREE SHIPPING
 5 LBS TRỞ LÊN
FREE SHIPPING

Bàn về những thành tựu văn hóa của Miền Nam trước 1975, không thể bỏ qua các tạp chí văn học vang danh như Bách Khoa, Văn, Văn Học ... trong đó Văn là công trình nổi bật nhất. Để có một cái nhìn chân xác nhất, chúng tôi xin giới thiệu bài viết của Nguyễn Trường Trung Huy, một tác giả trẻ trong nước đã có công sưu tầm và lưu giữ trọn vẹn 12 năm tạp chí này. Mời độc giả theo dõi. **NGUYỄN & BẠN HỮU**

Bộ sưu tập trọn vẹn 12 năm tạp chí Văn

NGUYỄN TR. TRUNG HUY

Đúng một lục thập hoa giáp tính từ số ra mắt 1/1/1964 & đúng hai thập kỷ (một thời gian ngắn không phải là ngắn mà nói dài không phải ... là dài để có được “công trình” này) từ ngày tôi sưu tầm những số đầu tiên tạp chí (&giai phẩm) Văn, để có được đầy đủ 210 số bán nguyệt san Văn và tiếp theo sau là các số Giai Phẩm (*). Có những hiện vật khó/ không thể quy đổi thành tiền, vì nhiều khi có tiền cũng không kiếm được. Nào có thể mua được định mệnh, mua được những hạnh ngộ hãn hữu, những tình cờ ... được sắp đặt, những gom góp chắp vá qua tôi bởi của điều linh, của tàn nhẫn thời gian ... mà mỗi tờ báo đã như là một sinh mệnh.

Đầy đủ mọi lập trường, khuynh hữu có, lừng khừng có, khuynh tả có; đầy đủ mọi thế hệ, trẻ có, già có; đầy đủ mọi tài năng, nghiệp dư có, chuyên nghiệp có; đầy đủ mọi chiều hướng, cổ điển, lãng mạn,

tả chơn, siêu thực, hiện thực, hiện sinh, hiện đại và nhiều thứ khác nữa. Chính nhờ mô hình làm văn như vậy, xin nhắc: độc lập, cởi mở, không quy lụy bất cứ định chế hay trường phái nào, mà tạp chí Văn và đặc san Tân Văn đáp ứng được nhu cầu khẩn thiết của độc giả lẫn tác giả bấy giờ ... xin dẫn lại một đoạn ngắn dịch giả Trần Thiện Đạo tóm tắt về các “khuynh hướng” trên Văn. Quả thật vậy, lần giở từng số một ta có thể điểm qua:

Những số rất “đương thời”, tiệm cận với văn chương thế giới khi giới thiệu rất nhanh chóng & gần như cùng lúc những nhà văn & tác phẩm thời danh lúc bấy giờ: Albert Camus, Stefan Zweig, Alberto Moravia, Guy de Maupassant, André Malraux, Jacques Prevert, William Faulkner, Kafka, Françoise Sagan, Ernest Hemingway, Saint-Exupéry, Graham Greene, Hermann Hesse, Simone de Beauvoir, Marcel Proust, André Gide, Léon

Tolstoi, Kawabata, Jean Paul Sartre ... những số trang trọng tưởng niệm những tài danh của văn chương Việt: Nhất Linh, Lê Văn Trương, Triều Sơn, Tản Đà, Nguyễn Bính, Vũ Trọng Phụng, Hàn Mặc Tử, Hồ Biểu Chánh, Đinh Hùng, Bích Khê, Hoàng Đạo, Khái Hưng, Phạm Duy Tốn, Thạch Lam, Tchéya Đái Đức Tuấn, Y Uyên, Doãn Dân ...; những số “tưởng mộ” các văn nhân: Bùi Giáng, Vũ Khắc Khoan, Thanh Tâm Tuyền, Võ Hồng, Hồ Dzếnh, Quách Tấn ...; những số Văn về “văn chương nữ giới” tuyển tập một “hiện tượng” đặc sắc của văn chương trước 1975; những số Giáng Sinh, Xuân & “đầu xuân lộc mới” mang một dư vị & cảm hoài khó tả của một miền Nam & Việt Nam đẹp-buồn: tập hợp những tên tuổi cự phách của các tác giả thời danh, quy tụ các tên tuổi 3 miền: từ “lão thành” Vũ Hoàng Chương, Đông Hồ, Vũ Bằng, Lê Văn Trương cho đến “thời danh” và “ăn

khách” như: Nguyễn Mạnh Côn, Võ Phiến, Linh Mục Thanh Lãng, giáo sư Nguyễn Văn Trung, Mai Thảo, Doãn Quốc Sỹ, Bình Nguyên Lộc, Sơn Nam, Nguyễn Sa, Thanh Tâm Tuyền, Thảo Trường, Vĩnh Lộc, Văn Quang, Phan Du, Võ Hồng, Đặng Tiến, Trần Thiện Đạo, Tô Thùy Yên, Nguyễn Hiến Lê, Nguyễn Minh Hoàng, Vũ Đình Lưu, Nguyễn Đình Toàn, Tuấn Huy, Viên Linh, Đỗ Quý Toàn, Phạm Công Thiện, Cung Trầm Tưởng, Nguyễn Xuân Hoàng, Hoàng Ngọc Biên, Dương Nghiễm Mậu, Thanh Nam, Phan Lạc Phúc, Phan Lạc Tiếp, Huỳnh Phan Anh, Nguyễn Quốc Trụ, Nguyễn Mộng Giác, Tạ Ký, Trần Dzạ Từ ... về các nhà văn nữ, có Túy Hồng, Nhã Ca, Trùng Dương, Nguyễn Thị Hoàng, Nguyễn Thị Thụy Vũ ... những số Xuân Đặc Biệt chính là một chứng từ khi muốn nói đến cái đẹp của văn chương & cũng là một thế giới thu nhỏ khi ai muốn đọc hoặc tìm hiểu về “văn chương miền Nam”, ở đó lấp lánh chút niềm bình an qua từng con chữ khi những hoài vọng của một tương lai tươi sáng hơn, yên bình hơn dù rằng qua ngọt ngào của “nắng thi ca, mưa tiểu thuyết” hay qua những tiếng kêu trầm thống của những cây bút tràn

đầy sinh lực “ngoài vòng đai” trong cơn trâm luân của chiến tranh ... qua những số Xuân rất “nặng ký” (cả nghĩa đen & nghĩa bóng); các Tuyển Tập với tên của một tác phẩm được lấy ra làm tên số báo trên trang bìa rất thơ như một làn gió làm dịu nhẹ bớt cái rất buồn của chiến tranh, cái căng thẳng của thời cuộc lúc bấy giờ (hầu hết đều theo tiêu chí uỷ lạo cho các cây bút trẻ, những gương mặt không-thời-danh, những cây bút dần thân trong cuộc chiến ...) có thể kể đến như: Mây

mùa thu, Lệ đá đêm sâu, Mưa khóc tan mùa, Lối về chợ Trúc, Nói với mùa thu, Phiến đá chưa mòn, Sầu xưa chín rụng, Mưa chưa dứt hạt, Bóng tối vây quanh, Khi mùa mưa tới, Trên ngọn sầu đông, Mệt mớ thức mây, Tiếng hát lên trời, Trong nỗi buồn vàng, Mảnh vụn trong hồn người, Mùa đông trong trí nhớ... ; mạnh mẽ và trực diện hơn cho cuộc chiến như: Viết Trong Khói Lửa, Văn chương trong thời bình, Mỏ mắt nhìn quê hương, Trên vai Việt Nam...; những số đặc biệt về Thơ về Hội Họa

về Sân Khấu, những số ghi thẳng chủ đề “cây bút trẻ” ăn căn giới thiệu & khai phá những giọng văn rất mới và chính là những khởi đầu cho những tên tuổi và đều có những dấu ấn riêng sau này ... như thư ngỏ mở đầu số 11 “Những cây bút trẻ đang lên”: “...Văn nghiệp của những cây bút góp mặt nơi đây mặc dù còn đang được xây đắp bằng rất nhiều công khó, cũng đã có được ít nhiều sắc thái riêng biệt khả dĩ xác nhận sự hiện diện của họ trên văn đàn. Họ đang cố vươn tới, đi lên. Nội sự cố

gắng đó thiết tưởng đã đủ để bạn đọc tiếp nhận tác phẩm của họ bằng rất nhiều thiện cảm” (có thể kể đến: Trần Hoài Thư, Hà Thúc Sinh, Hồ Minh Dũng, Trần Dạ Lũ, Nguyễn Lương Vỹ, Muồng Mán, Ngụy Ngũ, Cao Thoại Châu, Lâm Chương, Huy Tưởng, Đynh Trầm Ca, Phan Nhự Thức, Hà Nguyên Thạch, Lâm Hảo Dũng, Vũ Hữu Định, Phạm Cao Hoàng, Nguyễn Thị Minh Ngọc ...)

Về hình thức, các bìa Văn còn là một tuyển tập những bức tranh rất u hoài, rất “văn chương”, rất “trữ tình”, những vóc dáng “em gầy như liễu trong thơ cổ”, những gương mặt đẹp-đau-thương, những đường nét khêu gợi trí tưởng, những mảng màu siêu thực ... trên bìa của Văn khiến tạp chí này - ngoài giá trị nội dung không thể phủ nhận - còn bật lên với những giá trị thẩm mỹ và có thể được xem là một trong số ít những tạp chí văn chương được chăm chút nhất về mặt “mỹ thuật” của làng báo chí “ngàn hoa đua nở” trước 1975. Những họa phẩm ấy đến từ các họa sĩ: Văn Thanh (cũng là người vẽ logo), Ngọc Dũng, Rừng, Thái Tuấn, Nguyễn Trung, Nguyễn Khai, Lê Vĩnh Ngọc, Hồ Đắc Ngọc, các bức chân dung văn nghệ sĩ “kinh điển” & hình màu chụp bởi Trần Cao

Lĩnh...

Văn như ngay từ số đầu đã đề ra chủ trương: dành cho lớp đọc giả hiếu học ham đọc, ưa suy nghĩ.

Tờ Văn, Trần Phong Giao đảm nhận từ số 1 năm 1964 đến cuối năm 1971 thì ngưng. Ông rời khỏi tòa soạn với một lá thư gửi bạn đọc cùng ngỏ lời chia tay với những người viết trẻ. Tiếp tục công việc cho Văn, là hai nhà văn Nguyễn Xuân Hoàng và Mai Thảo. Hơn một năm giữ vai trò phụ trách bài vở, nhà văn Nguyễn Xuân Hoàng vì bận công việc dạy học lại thôi. Nhà văn Mai Thảo một mình với tờ Văn, đã giữ được tới số cuối cùng, ngừng hẳn khi cuộc chiến đi tới giai đoạn kết thúc.

Ngoài những tác giả thời danh hoạt động tại Saigon thời bấy giờ, trong một bài viết nhà văn Nguyễn Chí Kham đã tổng kết những gương mặt không đến từ Saigon nhưng góp một tiếng nói hết sức mạnh mẽ trong quá trình Văn được phát hành như sau: “... báo Văn đã có một công

lớn dạy viết văn cho lớp người trẻ bằng sự kích thích họ đọc nhiều, suy nghĩ nhiều, tự dưng khám phá vỡ ra được một cách nhìn, một cách viết.

Chỉ sau một năm đầu còn ít ỏi, lớp trẻ chỉ mới có một số tên tuổi sớm xuất hiện trên Văn như Y Uyên, Phan Duy Nhân, Đào Trường Phúc, NH Tay Ngàn, Trần Như Liên Phương, Nguyễn Vũ Đan Vy, Nguyễn Vũ, Thái Lãng, Lê Cao Nguyên, Văn Lê Thiên qua những năm sau, những cây bút lúc đầu hẳn còn non kém dần tiến lên làm nên một đội ngũ, một lực lượng dự trữ cho Văn. Khi được một đội ngũ trẻ có học vấn, yêu thích văn chương, anh Trần Phong Giao rất hài lòng và kỳ vọng.

Dù ở xa thủ đô Sài Gòn, nhưng từ các tỉnh miền Trung, miền Đông, miền Tây, hay cao nguyên, sáng tác của những cây bút trẻ kể trên vẫn gửi đến Văn một cách đều đặn và thể hiện sự tiến bộ rõ rệt. Những sáng tác của người viết mới, không chỉ giữa anh em

cùng lứa tuổi biết nhau mà còn được các nhà văn đàn anh để mắt đến. Từ đó, mỗi người viết trẻ có chỗ đứng, một vị trí vững vàng trên Văn.

Bàn tay làm sao nắn một đời vừa đi qua

Bàn tay làm sao giữ một thời yêu thiết tha...
(Trầm Tử Thiêng)

Tôi đang giữ đây, tròn 1 giáp - 12 năm 1964-1975 của một “di tích” văn chương thăng trầm nhưng rực rỡ ... Để có được những số liên tiếp, may mắn thôi chưa đủ, còn là một chữ duyên & phận. Đàng đàng của hơn 4000 ngày & sống sót sau hơn nửa thế kỷ chứa trong nó nhiều hơn là những áng văn đoạn thơ - còn là khai phóng, còn là nhân bản, còn là rộng mở của viết & đọc, còn là khói lửa, còn là máu & nước mắt, là chôn sâu, là xé nát, là một “chứng tử” tri thức, còn là Nam Việt Nam, còn là một “quê hương thu nhỏ”, còn là một “Sài Gòn kiếp trước”... ngộ như “kiếp xưa bước nhẹ về”.

NTTH

20/12/2023

(20 NĂM TỪ NGÀY ĐẦU BIẾT ĐẾN TẠP CHÍ VĂN)

HUYVESPA@GMAIL.COM

(*) Bán nguyệt san Văn ra đời đầu tháng Giêng năm 1964, với chủ nhiệm: Nguyễn Đình Vương, thư ký tòa soạn: Trần Phong Giao, ban biên tập: Trảng-Thiên, Nguyễn Minh-Hoàng, Nguyễn Ngọc-Phách, Trần Thiện-Đạo và Thư-Trung. Số 209 (ra ngày 1/9/1972) là số ra quyết định kết thúc hình thức Bán Nguyệt San (đọc lý do trong “Thư tạm biệt thân hữu & bạn đọc”) và số 210 (ra ngày 15/9/1972) là số loan tin đổi thành Giai Phẩm Văn.

- 210 số bán nguyệt san Văn chính xác theo danh sách của chính báo Văn lập ra để bạn đọc theo dõi & hỏi mua các số thiếu (list cuối cùng cập nhập chính trong số bán nguyệt san đánh số cuối: 210) . Giai Phẩm Văn mình đang có (tính luôn 3 số Xuân 1973-1974-1975) tổng cộng 47 số thay vì 57 như trong một số list chưa xác minh đó giờ hay thấy trên internet. Theo quá trình sưu tầm & tìm kiếm của mình thì tạm thời vẫn chưa thấy quyền nào khác ngoài các quyền này.

vạn nẻo đời

(Tặng Như Thương tác giả thi tập “Thượng Đế Lỡ Tay”)

Cho dù Thượng đế lỡ tay,
Vạn nẻo đời chẳng có ai tương phùng,
Nhưng chưa đi hết cội nguồn,
Biết đâu có lúc cuối đường gặp nhau?

TRANH ĐINH CƯỜNG

Có thể ta đi chung một con đường,
Nhưng hai chúng ta không hề quen biết,
Anh đi phía sau, em đi phía trước,
Dừng đừng nhau mỗi ngã rẽ lối về.

Một con đường mà khoảng cách rất xa,
Anh như buổi chiều em như buổi sáng,
Anh hướng Tây Nam, em về Đông Bắc,
Đường ngược chiều nên không thể gặp nhau.

Có thể ta đi chung một chuyến tàu,
Anh trống trải người lữ hành lạc bước,
Em cô đơn về một chân trời khác,
Hai chúng mình không xuống một sân ga.

Đã có lúc gần sao chẳng nhận ra,
Một người bạn, người tình, người tri kỷ,
Anh vẫn xa, em vẫn là ngọn gió,
Ngọn gió tình không có chỗ dừng chân.

Cuộc đời chỉ là trò chơi trốn tìm,
Không thể gặp đúng người ta muốn gặp,
Bao người lạ đã trở thành quen biết,
Bao tâm hồn trót hợp lại ly tan.

Cuộc đời chỉ là những chuyện trái ngang,
Ta đối diện nhìn nhau trong khoảnh khắc,
Tội nghiệp quá, ta quay đi ngoảnh mặt,
Mà vẫn tìm nhau khắp bốn phương trời.

Thì ra ta đã qua vạn nẻo đời,
Đã hăm hở đi tìm ai phía trước,
Đã thất vọng khi quay nhìn dĩ vãng,
Chưa bao giờ ta gặp một người thương.

Chẳng có duyên nên vẫn là tha nhân,
Ta vẫn đi những con đường riêng lẻ,
Nếu chung đường vẫn bóng chim tăm cá,
Vạn nẻo đời có lẽ chẳng gặp nhau?

NTTD

6/1

là lễ Giáng Sinh hàng năm của giáo hội Chính Thống Giáo Đông Phương. theo lịch Julian. Giáng sinh vừa qua, giáo hội của Ukraine đã quyết định đón Giáng Sinh vào ngày 15 tháng 12 lần đầu tiên để bày tỏ tình thân hiệp thông và đoàn kết với phương Tây.

70%

là giá trị của sức mua trung bình của một đô la hiện nay so với năm 2009, theo Bureau of Labor Statistics. Giá trị này thay đổi theo từng món hàng và có những món hàng giá trị thấp đã tăng giá đôi ba lần.

\$1

60%

vụ đột quỵ (stroke) sẽ không xảy ra nếu dân Mỹ kiểm soát được số người cao huyết áp hiện nay tại Mỹ. Theo các chuyên gia y tế, các công việc ngồi nhiều thường dẫn đến cao huyết áp và stroke nếu không có sự vận động thường xuyên.

614

là đạo luật liên quan đến hoạt động của các hiệp hội gia cư HOA tại Texas và sẽ bắt đầu có hiệu lực từ năm mới. Theo luật này thì HOA phải thông báo rõ ràng các chính sách và luật lệ về các vi phạm mà các chủ nhà bị phạt, thời gian để chủ nhà khiếu nại ...

178

tỉ đô la là số tiền lỗ của những người bán khống cổ phiếu (short sell) trong năm qua khi thị trường chứng khoán tăng ở mức kỷ lục, theo S3 Partners. Người chơi cổ phiếu bán khống cổ phiếu khi nghĩ rằng cổ phiếu đó sẽ hạ giá, tuy nhiên đã mất tiền khi cổ phiếu đó tiếp tục tăng giá.

2.26

tỉ lượt nghe trong tuần lễ cuối năm, loại nhạc đồng quê phần lớn vốn dành cho dân Mỹ đang có xu hướng được thế giới nghe nhiều hơn, đặc biệt tại các quốc gia Á Châu như Phi Luật Tân, Indonesia, Ấn Độ và Việt Nam.

70%

thu nhập của Bethlehem - nơi có máng cỏ hang Bethlehem được cho là nơi Chúa hài đồng ra đời đến từ người hành hương và du khách nước ngoài. Đây là thị trấn vùng Tây ngạn của Palestine dưới sự kiểm soát của Do Thái, lần đầu tiên bị xem là thị trấn chết trong Giáng Sinh năm nay do chiến tranh.

70%

kinh tế Hoa Kỳ là đến từ việc tiêu xài của người dân Mỹ. Bất chấp vật giá tăng cao, người dân Mỹ vẫn tiếp tục tiêu xài gia tăng trong 3 tháng cuối năm và tháng Một sẽ là tháng khó khăn cho việc mua sắm và dịch vụ khi người tiêu xài chậm lại hay để trả nợ.

SỨC KHỎE LÀ VÀNG!

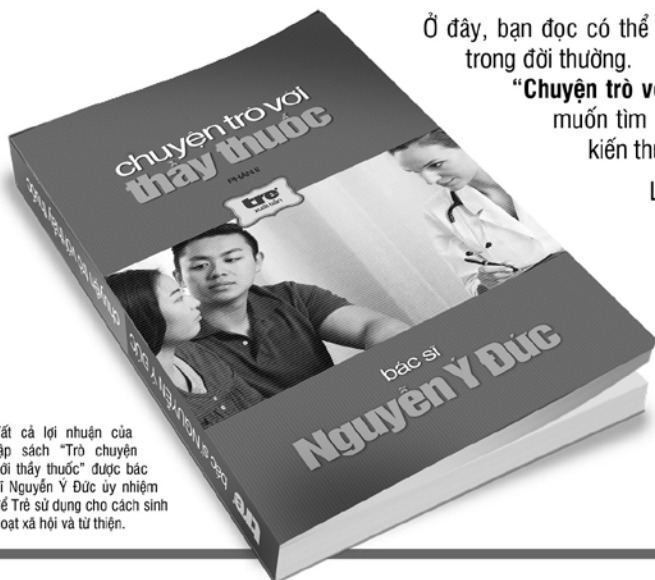
CHUYỆN TRÒ VỚI THẦY THUỐC (TẬP 1 & 2)

Trẻ xin hân hạnh giới thiệu “Chuyện trò với thầy thuốc” Tập 1 & 2 vừa mới phát hành.

Ở đây, bạn đọc có thể tìm thấy những kiến thức đa dạng trong đời sống, rất thiết thực trong đời thường.

“Chuyện trò với thầy thuốc” tập 1 & 2 sẽ là một cẩm nang quý báu cho bạn muốn tìm những câu giải đáp y khoa thiết thực trong đời sống và bổ sung kiến thức về sức khỏe.

Là món quà tặng vô giá đến những thân nhân cao tuổi.

Tất cả lợi nhuận của tập sách “Trò chuyện với thầy thuốc” được bác sĩ Nguyễn Ý Đức ủy nhiệm để Trẻ sử dụng cho cách sinh hoạt xã hội và từ thiện.

MUA SÁCH XIN LIÊN LẠC

TEL: 972.675.4383 | EMAIL: INFO@TRENWS.NET

MUA TẠI TÒA SOẠN: 3202 N. SHILOH RD., GARLAND, TX 75044

GỬI VỀ NHÀ: GIÁ \$ 15 (CỘNG CƯỚC PHÍ)

MUA QUA AMAZON.COM VỚI GIÁ \$20/CUỐN

“Tiêu chuẩn” mới

Bộ Nội Vụ CSVN vừa có dự thảo đặt ra vài “tiêu chuẩn dành cho các chức danh cấp cao trong bộ máy nhà nước (CSVN) như thứ trưởng, tổng cục trưởng, vụ trưởng, cục trưởng, giám đốc sở” trượt quớt vô cùng. Đó là: Không tham nhũng, quan liêu, háo danh, không để người thân, người quen lợi dụng chức vụ, quyền hạn của mình để trục lợi...

Tuy chưa chắc là “mấy ổng” có làm theo dự thảo mới này sau khi nó được thông qua không (và làm bằng cách nào)? Nhưng nhiều người hỏi: Vậy trước đây, khi không có các tiêu chuẩn trên thì...

Bộ trưởng Bộ Nội vụ CSVN - Phạm Thị Thanh Trà (ẢNH: VOV.VN)

Cầm cho vui

Sáng 3-1-2024, Tòa án thành phố Hà Nội đã mở phiên sơ thẩm xét xử 38 bị cáo trong đại án Việt Á. Trong đó có 3 cựu ủy viên Trung ương Đảng CSVN gồm: cựu bộ trưởng Bộ Y tế CSVN Nguyễn Thanh Long, cựu chủ tịch Hà Nội Chu Ngọc Anh (sai phạm khi làm bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ CSVN) và cựu bí thư Tỉnh ủy Hải Dương Phạm Xuân Thắng.

Trong đó, ông Nguyễn Thanh Long bị truy tố về tội “Nhận hối lộ” với số tiền khoảng 51 tỷ đồng (2.25 triệu USD). Trong khi tổng giám đốc Việt Á Phan Quốc Việt khai mỗi lần hối lộ quan chức đều đổi từ tiền Việt sang tiền đô và đi máy bay mang từ Sài Gòn ra Hà Nội dâng từng người thì Nguyễn Thanh Long thì khai cầm 2.25 triệu USD nhưng không “yêu cầu, đòi hỏi Việt Á chi tiền”, Việt Á tự đưa thì cầm cho Việt Á vui thôi ...

Một số tờ báo trong nước đã mô tả ông Long ra hầu tòa với “tóc bạc trắng, đôi mắt thâm quầng”... có báo còn làm mờ mặt của ông như họ thường che vùng nhạy cảm trên cơ thể người.

Nguyễn Thanh Long (ẢNH: NGỌC THÀNH/ VNEXPRESS.NET)

Danh hài

Cựu chủ tịch Hà Nội, cựu Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ CSVN - ông Chu Ngọc Anh (người từng nói “tớ cảm ơn” khi nhận hối lộ từ tay Tổng Giám đốc Công ty Việt Á - Phan Quốc Việt) vừa khai đã “làm mất” vali chứa 200,000 USD tiền hối lộ kia.

Trong vụ án này, Chu Ngọc Anh bị Viện Kiểm sát tối cao xác định 3 sai phạm. Thứ nhất, là ký quyết định cho Công ty Việt Á được cùng Học viện Quân y nghiên cứu kit test COVID- 19 với kinh phí hơn 18 tỷ VND từ nguồn ngân sách Nhà nước.

Thứ hai, Chu Ngọc Anh biết rõ kết quả nghiên cứu để tài nghiên cứu là của Nhà nước (do chính quyền Bộ trưởng) nhưng lại để cho Công ty Việt Á mang đi đăng ký lưu hành rồi sản xuất kit test

và bán thu lời.

Thứ ba, Chu Ngọc Anh chỉ đạo Phạm Công Tạc (cựu Thứ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ CSVN) tổ chức họp báo, khen thưởng bị cáo Phan Quốc Việt và Công ty Việt Á.

Chu Ngọc Anh (ẢNH: CAND.COM.VN)

“Mù uyển chuyển”

Nhận hối lộ bao nhiêu chưa rõ, nhưng ông Trần Văn Hiệp (59 tuổi, Chủ tịch tỉnh Lâm Đồng) đã giúp công ty Sài Gòn Đại Ninh “một tay che trời” đi phá 257ha rừng, lấn chiếm 111ha đất rừng để xây Dự án khu đô thị thương mại, du lịch, nghỉ dưỡng sinh thái Đại Ninh, tỉnh Lâm Đồng một cách “âm thầm”, không ai hay biết. Sau khi bị khởi tố, ông Hiệp được người nhà thay mặt đem nộp cho Bộ công an CSVN hơn 4.2 tỷ đồng để “khắc phục hậu quả” cho ông Hiệp.

Cùng bị bắt vì tội “nhận hối lộ” trong vụ án này còn có ông Nguyễn Ngọc Ánh (chánh Thanh tra tỉnh Lâm Đồng.). Bà Trần Bích Ngọc, Vụ trưởng Vụ I thuộc Văn phòng Chính phủ CSVN cũng “sa cơ” bởi vụ này...

Trần Văn Hiệp (ẢNH: MAI VINH/TUOITRE.VN)

Cười trừ ...

Ít nhất 100 quan chức CSVN và doanh nhân đã bị bắt liên quan đến vụ bê bối kit-test dỏm Việt Á. Vụ bắt tay thao túng giá giữa các quan chức và doanh nhân này ước tính đã thu về khoảng 172 triệu USD cho Việt Á, trong đó 34 triệu USD được cho là đã đổ thẳng vào túi các quan chức CSVN. Trong vụ án này, cựu chủ tịch CSVN - Nguyễn Xuân Phúc bị đồn có liên quan nhưng cuối cùng chưa bị truy cứu, chỉ mới xin từ chức (hoặc bị cho thôi chức) vì “chịu trách nhiệm chính trị”.

Tại phiên tòa của Tòa án Quân sự Hà Nội cuối tháng 12-2023, Tổng giám đốc Việt Á - Phan Quốc Việt cười rộ nghe tuyên án tổng cộng 25 năm tù. Ngoài ra, ông Việt sẽ tiếp tục... cười trong phiên tòa về Việt Á kéo dài 3 tuần (bắt đầu vào ngày 3-1-2024) đang diễn ra...

Phan Quốc Việt (ẢNH: DANH TRỌNG/TUOITRE.VN)

Sám hối

Chứng bày, làm lễ rình rang về “xá lợi tóc Đức Phật” - quốc bảo của Miến Điện, đầu tiên tỷ tiền từ bá tánh, nhưng Thích Trúc Thái Minh, trụ trì chùa Ba Vàng (tỉnh Quảng Ninh) vẫn bình an vô sự, chỉ bị buộc “xóa sạch dấu vết” về “xá lợi tóc Đức Phật” trên trang web chính thức của chùa Ba Vàng và các tài khoản trên mạng xã hội của chùa Ba Vàng, Facebook của Thích Trúc Thái Minh... và “xin sám hối vì làm ảnh hưởng tới Giáo hội Phật giáo (thuộc quản lý của CSVN)”.

Thích Đức Thiện (Phó Chủ tịch kiêm Tổng Thư ký Hội đồng Trị sự Giáo hội Phật giáo VN) cho hay Thích Trúc Thái Minh sẽ bị cấm một năm không được tổ chức các sự kiện quốc tế tại chùa Ba Vàng, các sự kiện trong nước thì được!

Vụ “xá lợi tóc Đức Phật”:

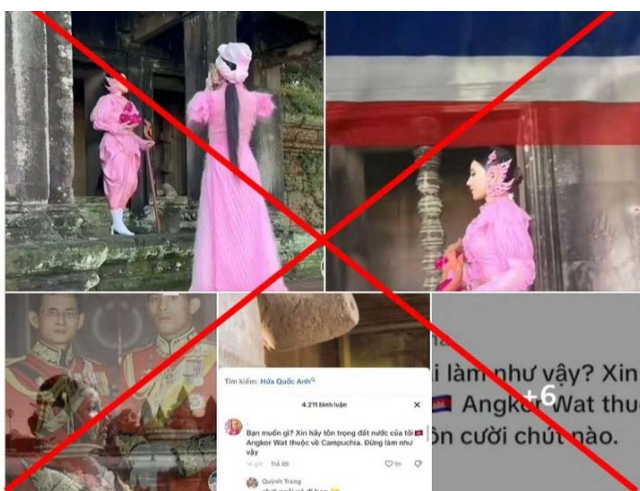
Đại đức Thích Trúc Thái Minh, trụ trì chùa Ba Vàng bị kỉ luật vì làm ảnh hưởng tới Giáo hội

Bụt chùa nhà không thiêng?

Một TikToker của Việt Nam tên Hứa Quốc Anh đã bị phạt 7.5 triệu VND do đăng tải clip dài khoảng 90 giây quay tại đền Angkor Wat (ở tỉnh Siem Reap của Campuchia) nhưng lại cho người mẫu mặc trang phục truyền thống Thái Lan và cầm một cây gậy đi quanh khu đền. Video có cả hình ảnh cờ Thái Lan và nhà vua Thái Lan cùng âm thanh nội dung “xin chào Thái Lan”.

Báo trong nước cho hay: Với hành vi trên, chính quyền Campuchia cũng xem xét hình phạt đối với Tiktoker Hứa Quốc Anh, có thể cấm nhập cảnh Campuchia từ 5 đến 10 năm.

Trong khi đó, một ông trùm quốc doanh dùng cọng cỏ lừa cả nước thì chậm trễ bị truy cứu...

Đoạn clip đầu voi đuôi chuột của tiktoker VN (ẢNH: TUOITRE.VN)

Độc quyền = độc ác

Dẫu có nhiều đề nghị Ngân hàng nhà nước CSVN bỏ kinh doanh độc quyền vàng miếng SJC, bởi cho CSVN cái sa mạc thì vài năm cũng phải nhập cát hướng chi là vàng. Tuy nhiên tới nay thì chuyện này vẫn duy trì. Không những độc quyền, CSVN còn đẩy giá vàng trong nước lên cao hơn mọi nơi rồi gào: “Không chấp nhận giá vàng SJC cao hơn thế giới 20 triệu VND”. - Phó Thống đốc Ngân hàng Nhà nước CSVN, ông Đào Minh Tú uất hận phát ngôn.

Ngoài ra, ông Tú còn cho hay là sắp tới Ngân hàng Nhà nước CSVN sẽ “bơm” 2 triệu tỷ USD vào nền kinh tế Việt, tuy nhiên chưa biết là số tiền này sẽ “bơm” cho ai, chỉ trước người đầu tiên chịu thiệt là toàn dân Việt vì tiền sẽ mất giá nghiêm trọng.

Đào Minh Tú (ẢNH: VGPNEXPRESS.NET)

Ao cá ... vồ?

2015, ở Vĩnh Long có nông dân Nguyễn Vũ Phương cho heo nghe nhạc Đám Vĩnh Hưng để dễ đẻ ... thai.

2014, theo báo trong nước, ở xứ Quảng Bình - Bắc Việt có một người ngư dân tên Nguyễn Ngọc Cảnh (ở phường Quảng Phúc, Thị xã Ba Đồn, tỉnh Quảng Bình), ông Cảnh là 1 trong 100 nông dân đạt danh hiệu Nông dân Việt Nam xuất sắc năm 2023. Ông Cảnh đã khoe trước muôn dân là nhờ nghe tường thuật lại kỳ Đại hội Nông dân Việt Nam lần thứ VIII khi đánh cá mà ông Cảnh trúng luôn mẻ cá lớn, lớn lắm.

Ngư dân Nguyễn Ngọc Cảnh (ẢNH: DANVIET.VN)

Đại án thứ n

Hoàng Quốc Vượng (sinh năm 1963, nguyên Thứ trưởng Bộ Công thương CSVN) đã bị bắt về tội “Lợi dụng chức vụ, quyền hạn trong khi thi hành công vụ” quy định tại Điều 356 Bộ luật Hình sự. Ông Vượng bị bắt để điều tra vụ án “Vi phạm quy định về quản lý, sử dụng tài sản nhà nước gây thất thoát, lãng phí; Thiếu trách nhiệm gây hậu quả nghiêm trọng; Đưa hối lộ; Nhận hối lộ; Lợi dụng chức vụ, quyền hạn gây ảnh hưởng đối với người khác để trục lợi” xảy ra tại Công ty thương mại vận tải và du lịch Xuyên Việt Oil và một số cơ quan, tổ chức liên quan. Đây là một đại án mới, dự kiến làm sôi động năm 2024.

Vào tù trước ông Vượng đã có nhiều cán bộ ngành điện lực và đồng cấp Thứ trưởng Bộ Công thương CSVN - ông Đỗ Thắng Hải.

Hoàng Quốc Vượng (ẢNH: TIENPHONG.VN)

Quy định 'vợ chửi chồng bị phạt tiền' bắt đầu có hiệu lực

Truyền hình Báo Thanh Niên

(TNO) Kể từ hôm nay (28.12), nhiều quy định về xử phạt các hành vi xúc phạm danh dự, nhân phẩm; phòng, chống bạo lực gia đình trong nghị định số 167/2013/NĐ-CP chính thức có hiệu lực. Theo đó, vợ chồng chửi nhau sẽ bị phạt tiền cao nhất là 1 triệu

(ẢNH: THANHNIEN.VN)

“Bạo lực gia đình”

Kể từ ngày 28-12, ở Việt Nam, chồng chửi vợ hoặc vợ chửi chồng có thể bị phạt đến 1 triệu VND; đối xử tồi tệ với thành viên gia đình, bắt ăn đồi mặc rách ... có thể bị phạt tới 2 triệu VND.

Nhiều người đang bàn coi nên chọn bỏ một/hai triệu VND ra để cãi nhau hoặc là đóng cửa kín để cãi đã đời không cho ai biết? Trên nhiều diễn đàn cũng thắc mắc, với những mâu thuẫn trong cuộc sống gia đình thường nhật, liệu cơ quan cấp thẩm quyền xử phạt có bắt quả tang hay chú trọng vào bằng chứng được cung cấp? Liệu lực lượng xử phạt sẽ có mặt kịp thời để ngăn cản cuộc xung đột “nảy lửa” trong nhà nhiều người? Câu trả lời thực tế dĩ nhiên là không, ngay cả giết người-đụng xe khác phương thì báo công an VN cũng khó có mặt hướng chỉ ...

Láng giềng...

Trần Ngọc Bảo Phương (40 tuổi, ngụ xã Lộc Phú, huyện Bảo Lâm, tỉnh Lâm Đồng) là hàng xóm của bà Tô Thị Xuân Thu (40 tuổi, ở xã Lộc Lâm). Vào một buổi chiều, bà Thu quẩy giỏ đi chơi, bà Phương ganh nên đã gọi điện thoại cho ông S (bán ve chai ở xã Mỹ Đức, huyện Đạ Tẻh) và nói rằng mình được chủ căn nhà nhờ... dỡ nhà, bán phế liệu các tài sản tôn sắt, cửa sắt, cọc sắt ... với giá 20 triệu VND.

Tin lời Phương, ông S cùng người nhà đem đồ nghề tới, theo chỉ dẫn của Phương đã đến định giá căn nhà của bà Thu theo giá ve chai là 16 triệu VND, bà Phương đồng ý với giá đó luôn. Ông S trả tiền và tháo dỡ nhà bà Thu, dọn đi hết gọn hơ.

Bà Thu ung dung đi chơi về mới tá hỏa, thấy nhà không còn gì nên đi báo Công an, thế là Phương bị bắt ... Mức độ thiệt hại của nhà bà Thu ước tính khoảng hơn 200 triệu VND!

(ẢNH: BAOMOI.COM)

Dương Trung Quốc

TƯỜNG NĂNG TIẾN

Lúc bé, tôi vẫn thường xem phim cạp. Lý do, giản dị, chỉ vì tôi rất ít khi có tiền mua vé. Lúc có, tôi lại muốn dùng tiền để mua những thứ khác: bắp nướng, đậu phụng rang, cà rem, bánh kẹo ... để nhai lai rai trong lúc coi phim cơ.

Nhưng làm thế nào để vào cửa cạp mới được chứ? Ít nhất cũng có hai cách. Thứ nhất là đứng xó rợ trước cửa rạp, thấy một ông hay một bà trông có vẻ bảnh bao và dễ tính là mình sà ngay đến:

- Thưa chú, thưa dì, thưa cô, thưa bác ... con muốn coi cái phim này hết sức nhưng không có tiền, làm

ơn dắt con vô luôn nha?

Nếu họ gật đầu là kể như... khỏe. Theo lệ, mỗi người lớn đi xem phim có quyền dắt theo một trẻ em – miễn phí.

Lối thứ hai rắc rối hơn một chút, kém đẳng hoàng hơn một tí, và cần một ít vốn đầu tư. Mấy đứa phải hùn hạp đủ tiền cho một thằng hay một con nào đó mua vé đẳng hoàng. Sau đó, nó sẽ len lén mở cửa hông cho cả lũ vào luôn!

Có lần vì giông bão rạp chiếu bóng cũng chỉ có mấy ngoe mua vé vào xem. Lũ nhi đồng chúng tôi quên chi tiết đó, vẫn tiếp tục rủ nhau coi cạp. Không những thế, nhiều đứa còn “mời” cả anh chị và bố mẹ “đi” luôn. Dân

trong xóm tôi đều nghèo, đều rất ham ... vui; do đó, gặp ngày mưa buồn bã và rảnh rỗi (rạp hát lại gần nhà) nên mọi người đều vui vẻ ... nhận lời!

Chủ rạp kinh ngạc khi thấy vé không bán được bao nhiêu mà bên trong rộn rã tiếng cười đùa vỗ tay của trẻ con, rôm rả tiếng bàn tán nói cười của người lớn. Không cần phải thông minh lắm người ta cũng tìm được lý do, không lâu, sau đó.

Thế là bất ngờ, sau một lời xin lỗi ngắn ngủi qua hệ thống phát thanh, đèn bật sáng trưng, nhân viên ào vào soát vé. Lần lượt từng mạng một, không phân biệt già trẻ lớn bé, không sót một ai, cả xóm bị “mời” ra khỏi rạp bằng những lời lẽ hoàn toàn ... không nhã nhặn.

Đã có lúc vui miệng, tôi kể cho mấy đứa con nghe về cái kỷ niệm ấu thơ (không mấy êm đềm) này. Chúng đều tỏ vẻ ái ngại và vô cùng thất vọng về thái độ rất thiếu đẳng hoàng, lương thiện của một người làm cha không lấy gì làm khả kính:

“Tôi thường viết nhiều về lãnh vực văn hóa và lịch sử, giao lưu với rất nhiều bạn trẻ và điều đó chứng tỏ rằng nhiều bạn trẻ đang rất quan tâm về lịch sử nước nhà”. DTQ

- *It's not fun.* Như vậy đâu có vui Bố.

- *And it's not fair, either!* Cũng không công bằng mấy Bố à.

- Ồ thì Bố cũng thấy là không vui gì cho lắm và có hơi kỳ kỳ một chút.

- Kỳ một chút sao được. *It's cheating*, như vậy là ăn gian!

Tôi miễn cưỡng đồng ý với tụi nó mà bụng dạ (nói thiệt) có hơi buồn. Tôi chưa bao giờ nghĩ rằng mình đã gian lận gì nhiều trong chuyện xem phim cộp cả. Cũng như tất cả những người dân lớn nhỏ khác của cả xóm mình, tôi chỉ có tội nghèo mà ham ... vui (và hơi láu cá chút đỉnh) thế thôi.

Láu cá (rõ ràng) không phải là một đức tính, dù nhìn theo quan niệm đạo đức của bất cứ ai. Bởi vậy, càng già tôi càng đàng hoàng thấy... rõ! Những người tử tế, biết phục thiện, và tử tế như tôi – tiếc thay – hơi ít.

Tạp chí Khởi Hành số 34, phát hành tháng 8 năm 99, từ California, có bài viết “*Khi Chính Trị Chi Phối Văn Hoá*”, của Trần Anh Tuấn, về những người ... rất không đàng hoàng như thế. Những kẻ mà đến lúc chết vẫn còn (vô cùng) láu cá!

Một phần của bài viết, ông Trần Anh Tuấn dùng để điểm cuốn *Lịch*

“Ngày trước ông Dương Trung Quốc tô vẽ cho nhiều kẻ bất hảo trở thành “*Những gương mặt trí thức*” của lịch sử và văn hóa Việt Nam. Giờ đây thì ông mở đường để những con người này mang đất nước ra băm xẻ cho bằng thích”. TNT

Sử Và Văn Hoá Việt Nam – *Những Gương Mặt Trí Thức*, tập I, do Dương Trung Quốc, Nguyễn Quang Ân và Tạ Ngọc Liễn sưu tầm và biên tập, Nhà xuất bản Văn Hoá Thông Tin Hà Nội xuất bản năm 1998. Nội dung cuốn sách được ông Trần Anh Tuấn ghi nhận như sau:

“Với hơn 700 trang, các tác giả đã chọn ra 71 nhân vật mà họ vinh danh là những trí thức Việt Nam tiêu biểu trải qua 770 năm lịch sử, với 9 thời đại và thời kỳ (Trần, Hồ, Lê, Trịnh, Nguyễn, Tây Sơn, Nguyễn, Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, và Cộng hoà Xã hội Chủ nghĩa V.N.)”.

“Nhưng nhìn vào danh sách là chúng ta thấy ngay sự ăn gian của những người làm sách: trong suốt 720 năm (1225 – 1945) họ chỉ

chấm có 38 nhân vật tức 53%. Đó là Trần Thái Tông, Lê Văn Hưu, Trần Quốc Tuấn, Trần Nhân Tông, Chu Văn An, Tuệ Tĩnh, Hồ Nguyên Trừng, Nguyễn Trãi, Triệu Thái, Lê Thánh Tông, Lê Sĩ Liên, Nguyễn Bỉnh Khiêm, Phùng Khắc Khoan, Lê Hữu Trác, Nguyễn Thiếp, Lê Quý Đôn, Lê Thị Sĩ, Ngô Thì Nhậm, Phan Huy Ích, Trần Văn Kỷ, Võ Trường Toản, Phan Huy Chú, Vũ Phạm Khải, Nguyễn Đình Chiểu, Phạm Thuật Duật, Nguyễn Hữu Huân, Nguyễn Trường Tộ, Nguyễn Quang Bích, Lương Văn Can, Nguyễn Phạm Tuấn, Phan Bội Châu, Nguyễn Thượng Hiền, Phan Châu Trinh, Huỳnh Thúc Kháng, Phan Văn Trường, Nguyễn Văn Vĩnh, Nguyễn An Ninh, và Phạm Tuấn Tài.”

“Trong 50 năm sau cùng

(1945 – 1995), họ đưa ra một số lượng khổng lồ là 33 người, tức 47%. Trong số 33 tên, chỉ trừ giáo sư Hoàng Xuân Hãn sống ở Pháp, còn lại 32 tên không ai khác hơn là những đảng viên cao cấp của Đảng Cộng sản Việt Nam và những người phục vụ chế độ cộng sản. Đó là Hồ Chí Minh, Lê Duẩn, Trường Chinh, Nguyễn Hữu Thọ, Huỳnh Tấn Phát, Nguyễn Khánh Toàn, Đặng Thái Mai, Trần Huy Liệu, Phạm Huy Thông, Tôn Thất Tùng, Hồ Đắc Di, Phạm Ngọc Thạch, Trần Đại Nghĩa, Nguyễn Văn Huyền, Tạ Quang Bửu, Trần Văn Giáp, Tôn Quang Phiệt, Hải Triều, Nguyễn Kon Tum, Dương Đức Hiền, Đặng Văn Ngữ, Hoài Thanh, Nam Trân, Nguyễn Khắc Viện, Lê Văn Thiêm, Từ Chi, Nguyễn Đồng Chi, Cao Xuân Hy, Trần

Đức Thảo, Hoàng Thúc Trâm, Đào Duy Anh, và Hoàng Xuân Hãn.”

Cứ theo như lời của ông Trần Anh Tuấn thì “nhìn vào danh sách là chúng ta thấy ngay sự ăn gian của những người làm sách”. Là kẻ hậu sinh, tôi không hề dám có nghĩ tranh luận hay bút chiến với một người cầm bút vào hàng trưởng thượng – và nặng ký – như ông Trần Anh Tuấn. Tuy nhiên vì đã lỡ biện minh cho chuyện vào của cộp của chính mình, tôi tự thấy có bổn phận phải lên tiếng để bênh vực cho một số những người vừa được vinh danh là “trí thức Việt Nam tiêu biểu” – trong nửa thế kỷ qua.

Theo tôi thì quý ông Đào Duy Anh, Trần Đức Thảo, Hoàng Xuân Hãn ... đều dư sức dắt theo 3 trụ lóc nhóc cỡ như Hồ Chí Minh, Lê Duẩn, Trường Chinh ... đi vào lịch sử mà khỏi cần mua vé. Như đã thưa, tuy không bằng luật nhưng theo lệ (ít nhất cũng là lệ ở những thành phố miền Nam) mỗi người đi xem phim có quyền dắt theo một nhi đồng – miễn phí. Hồi nhỏ tụi tôi vẫn đi xem phim ké theo kiểu đó mà. Điều này đâu có gì là gian lận mà ông Tuấn phải phàn nàn và nặng lời dữ vậy?

Giữa chuyện ham vui (của lũ bé con chúng tôi, ngày trước) và chuyện

ham danh (của những ông lãnh tụ cộng sản Việt Nam, bây giờ) có một điểm này chung: túng làm liều. Điểm chung đó, với ít nhiều chủ quan, tôi tin tưởng là thông cảm và chia sẻ được.

Nếu không, nghĩa là nếu ông Trần Anh Tuấn không đồng ý, tôi xin đề nghị chúng ta nên nhìn vấn đề theo cách khác – dựa vào hình ảnh, kinh nghiệm phổ cập hơn với phần lớn mọi người, và cũng vẫn với phong thái nhẹ nhàng tương tự. Hãy tưởng tượng đến cảnh quá giang.

Chiếc bè chở những “gương mặt trí thức Việt Nam tiêu biểu” của nửa thế kỷ qua đi vào lịch sử mà chỉ có vài ba ông cỡ như Đào Duy Anh, Trần Đức Thảo và Hoàng Xuân Hãn ... thì ngó bộ hơi neo đơn và cũng (có phần) phí phạm. Nó còn rộng chỗ nên quý ông Hồ Chí Minh, Lê Duẩn, Trường Chinh ... xin được quá giang – vậy thôi.

Người ta mượn lời để diễn ý. Đặng ý thì bỏ lời. Thiên hạ mượn bè để qua sông. Miễn sao họ qua lọt thì thôi. Câu nệ quá tôi sợ ... mất lòng và, chắc chắn, cũng sẽ mất vui!

Tôi chỉ tận tình chia sẻ nổi bất bình của ông Trần Anh Tuấn về việc những vị sử quan đương đại – Dương Trung Quốc,

Nguyễn Quang Ân, và Tạ Ngọc Liễn – theo chỉ thị, đã mở cửa hông cho thêm cả đồng ông nữa (tổng cộng lên đến 33 mạng) ào ạt nhào luôn vào lịch sử.

Cũng như đi coi phim cộp, đi quá giang – dù là bằng thúng, bằng mủng, bằng bè, bằng ghe tam bản, bằng thuyền ba lá, bằng ca nô, bằng tàu (hay bằng thủy phi cơ ... chẳng nữa) cũng đều nên tránh chuyện đàn đúm, kéo bè, kết đảng đông đảo quá. Xô đẩy, giành giật, chen lấn là cảnh (luôn luôn) rất khó coi và dễ gây hiểu lầm là một vụ thủy tặc hay không tặc. Đó là chưa kể chuyện quá tải, rất không an toàn.

Chìm xuống, cả lũ, như chơi.

Gần cả thế kỷ qua dân Việt dở sống dở chết. Giữa lúc muôn họ lâm than, nhân tâm ly tán, nhân tài như lá mùa thu, tuần kiệt như sao buổi sớm; danh nhân, trí thức, kẻ sĩ ... ở đâu mà hăm hở chen lấn đi vào lịch sử đông dữ vậy – hả Trời? Chợ chưa họp mà kẻ cắp đã đến đủ mặt như thế thì (ngó) cũng kỳ.

Mới đây ông Nguyễn Chính còn khám phá ra vụ này, ngó bộ, còn kỳ dữ nữa về chuyện khai thác bauxite ở Việt Nam: “Quốc hội chưa họp, nghĩa là chưa ai có ý kiến gì, ông dân biểu

Dương Trung Quốc đã phát ngôn trên báo Tuổi Trẻ rằng “Nhưng Bộ Chính trị đã quyết rồi thì bây giờ ta chỉ bàn làm sao cho tốt, cho an toàn thôi” khiến nhiều cử tri rất ngỡ ngàng.”

Tôi thì không ngỡ ngàng gì cho lắm vì đã được học tập trước về việc “Đảng chỉ tay, Quốc hội vỗ tay, dân trắng tay” tự lâu rồi. Chỉ hơi ngỡ ngờ vì cái tên của ông Dương Trung Quốc nghe (có vẻ) quen quen. Té ra, ông chính là một trong ba nhân vật đã sưu tầm và biên tập cuốn Lịch sử và Văn hoá Việt Nam – Những gương mặt trí thức (tập I) do Nhà xuất bản Văn Hoá Thông Tin Hà Nội xuất bản năm 1998.

Tưởng sao chó “đi ra, đi vô cũng cái thằng cha khi này” chó ai! 10 năm trước ông Dương Trung Quốc tô vẽ cho nhiều kẻ bất hảo trở thành “Những gương mặt trí thức” của lịch sử và văn hoá Việt Nam. Bây giờ thì ông mở đường để những con người này mang đất nước ra băm xẻ, cho bằng thích.

Tôi nghe nhiều người tỏ ý bi quan về hiện cảnh cũng như tương lai (đen tối) của Việt Nam. Dân tộc nào, số phận đó. Một đất nước có những người viết sử và làm luật (cổ) như ông Dương Trung Quốc thì... đen là phải!

TNT

TPB TÔ VĂN BÌNH

**Tiểu Đoàn 346
Địa phương Quân**

Bị thương năm 1973 cụt hai chân.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc:

ĐỊA CHỈ: 126/E, tổ 2 khu phố 5, phường Uyên Hưng, Tân Uyên, Bình Dương.

ĐIỆN THOẠI: 097 777 9249

TPB LÊ VĂN TÀI

**Hạ Sĩ Quan Đồng Hóa
Thông Dịch**

Bị thương tại Tiểu Khu Vĩnh Bình, thương tật cụt hai chân.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc:

ĐỊA CHỈ: Ấp 3, xã Hội Nghĩa, Bến Cát, tỉnh Bình Dương.

ĐIỆN THOẠI: 035 220 8255

Xin cảm ơn quý ân nhân

BẢN VIẾT TẮT CÁC CHỮ DÙNG TRONG QUÂN ĐỘI

Trong hồ sơ thương binh đăng trên báo Trẻ, chúng tôi thường viết tắt các danh từ thường được dùng trong Quân Đội, chúng tôi xin có bản chú thích như sau:

- TPB: Thương Phế Binh	- ND: Nhảy Dù	- CK: Chi Khu
- SQ: Số quân	- TQLC: Thủy Quân Lục Chiến	- TR.Đ: Trung Đội
- QP: Quả phụ	- PB: Pháo binh...	- ĐĐ: Đại Đội
- ĐPQ: Địa Phương Quân	- TĐT: Trung Đội Trưởng	- TĐ: Tiểu Đoàn
- NQ: Nghĩa Quân	Tiểu Đoàn Trưởng	- SĐ: Sư Đoàn
- CLQ: Chủ Lực quân	- ĐĐT: Đại Đội Trưởng	- SĐ23BB: Sư Đoàn 23 Bộ Binh
- BĐQ: Biệt Động Quân	- TK: Tiểu Khu	- QYV: Quân Y Viện.
		- V.I, II, III...CT: Vùng I... Chiến thuật.

Quy định về số quân

NQ: Số quân của Nghĩa Quân chỉ có 6 số, không có hai số đầu.

ĐPQ: Số quân Địa Phương Quân, lấy năm sinh làm hai số đầu.

CLQ: Số quân của Chủ lực Quân, lấy năm sinh +20= hai số đầu (Ví dụ sinh năm 1940, số quân là 60/000).

khi cần....

các loại dịch vụ

share phòng

bán nhà

sang tiệm

v.v.....

địa chỉ bạn có thể tin cậy

<https://baotreravot.com>

tin tốt tin xấu

Một tàu du lịch mới hoàn tất và chở chuyến đầu tiên. Mới ra khơi, bị một cơn bão dập tới bờ, đèn đóm tắt phụt. Tàu ngưng chạy, rung lắc như chiếc võng. Có tiếng loa thông báo:

- Thưa quý khách. Chúng ta có hai tin quan trọng. Một tin vui và một tin buồn. Tin buồn là cả hai động cơ, cả chính lẫn phụ đều hỏng, hệ thống định vị cũng điếc luôn.

Hành khách xôn xao. Tiếng loa tiếp:

- Tin vui là trên tàu chúng ta có một chủ nhân dịch vụ mai táng!

AN TRẦN (CUMMING-GA)

BẢO HUÂN

phục vụ nhanh

Một bà già đi chợ ra, mở cửa xe thì thấy 3 gã thanh niên to lớn ngồi chễm chệ bên trong. Bà mở túi xách, rút súng quát:

- Tụi mày biến ngay, hay muốn võ sọ!

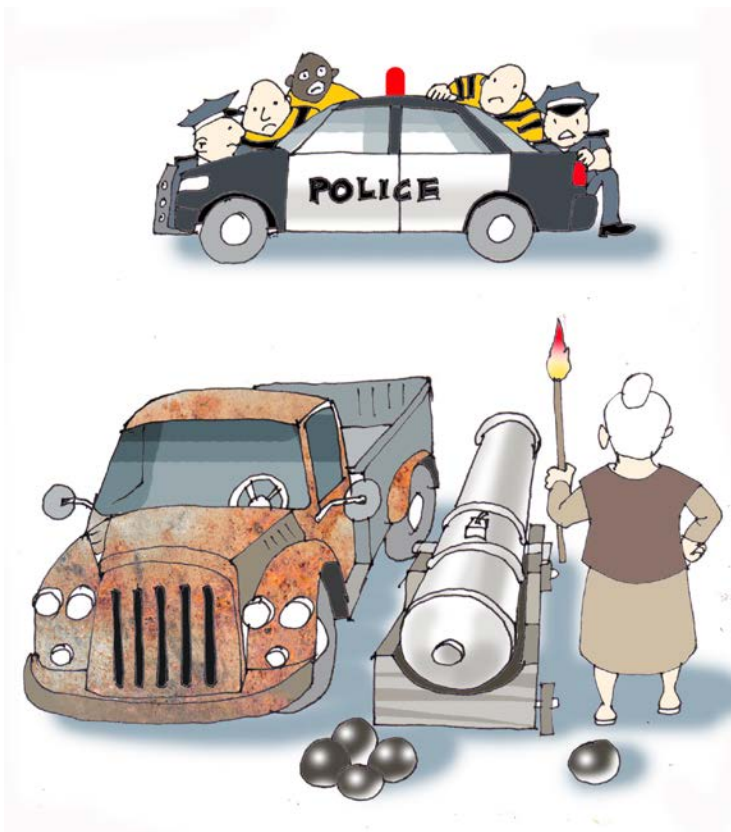
Cả đám xanh lét tông cửa chạy thực mạng.

Bà thở phào, mở khóa. Máy không nổ. Lúc sau bà mới nhận ra nhầm xe. Bèn vác đồ sang xe mình, cách đó không xa.

Khi lái ra khỏi ngã tư, bà thấy xe cảnh sát hụ còi inh ỏi. Các gã trộm khi nãy ngồi nhón nháo trong xe cảnh sát, bà lảo bầm:

- Cảnh sát bây giờ tài thật. Mình chưa kịp báo, họ đã tóm cổ được chúng rồi!

CHÂU NGUYỄN (ATLANTA, TÌM)
BẢO HUÂN

BẢO HUÂN